

БЛАГОВІСНИК

3. 2017

Тема номера:

**Я і Бог:
гармонія стосунків**

Мовчазний діалог

Ти говорив до мене...

Ти говорив барвами осені та весни.
Говорив вечорами вогненними.
Розмовляв через сни.
Ти звертався до мене громами,
Шепотом листя у затінку,
Звертався вустами мами,
Що будила сонячного ранку.
Ти говорив світанковим адажію,
Коли жайворони будили росяне поле.
Ти гукав до мене в літню пору крещендо,
Як небо блискавицями падало долу.
Ти промовляв через Своє Слово,
Покладене в уста Єремії.
Я вслухався в слова калинові,
Які бадьорили в часи буревію...

Я ж не просто слухав.
Я відповідав Тобі.

Я відповів Тобі моїм першим на світі криком,
Говорив, кличучи: «Мамо!»
Звертався до Тебе, коли джміль був
ще таким великим,
І коли літа повели із дитячого храму.
Я шепотів до Тебе, коли мені було боязко,
І волав — коли боляче.

Співав Тобі, коли вдячне серце було як з воску,
І вдячно плакав, коли його Ти торкався, гоючи.
Я говорив Тобі молитви-покути,
Молитви-болі й молитви-нарікання.
Повторював, ніби Ти міг забути,
Звертався і вранці, і після смеркання.

Ми балакали з Тобою про все:
Про чорні дірки у космосі і про синці на руках,
Скільки лелека дарунків у дім принесе
І що чекає мене на життєвих шляхах...

Але іноді хочеться чогось більшого,
Чогось інтимнішого, аніж оті дружні розмови.
Сердечнішого, глибшого, іншого,
Що виходить за рамки простої мови.

Я хочу помовчати з Тобою, Господи!

Я хочу просто сісти на порозі хати
Навпроти срібного місячного обруча,
Прихилитися плечем до плеча,
І на Всесвіт увесь — помовчати!

Юрій ВАВРИНЮК

Тема номера:

«Я і Бог:
гармонія стосунків»

Благовісник

Щоквартальне видання
Української Церкви Християн Віри Євангельської

№ 3 (97) 2017

Редколегія журналу:

М. Паночко, М. Синюк, В. Онищук,
Є. Мельничук, Є. Абрамович, В. Паламарчук,
О. Міцевська, В. Мартинюк,
Д. Довбуш, Ю. Троць

Головний редактор: **Юрій ВАВРИНЮК**

Адреса редакції:

вул. Вороніхіна, 14а, м. Луцьк, 43012

Телефони:

(0332) 25-44-06

098 83 27 611, 066 07 39 288

Факс: (0332) 78-97-98

E-mail: blagovis@gmail.com

www.blag.org.ua

Розрахунковий рахунок

26000232440001, МФО 303440

в КБ "Приватбанку" м. Луцьк, код 23253886

Отримувач: РХЖ Благовісник

Свідоцтво про реєстрацію КВ № 3574 від 30.11.98

Над номером працювали:

Віктор МОКІЙЧУК, Ольга МІЦЕВСЬКА,
Василь МАРТИНЮК, Володимир ШОЛОМ,
Наталія КОРНІЙЧУК, Дмитро ДОВБУШ

Представник журналу в Канаді:

Anatoliy Koren, 1764 Dingman Dr.

London, ON, N6N107 Canada

тел. (519)685-99-88

Надруковано:

Друк: ПП "Естеро"
тел. 068 22 62 444
e-mail: 645740@mail.ru

Наклад 2600 примірників

При передруку посилання на «Благовісник»
обов'язкове.

Редакція не завжди поділяє думки авторів
матеріалів, що друкуються.

Надіслані матеріали не рецензуються і назад
не повертаються.

У номері:

- 2** Віктор ВОЗНЮК. Гармонія стосунків з Богом: повернення в Едем
- 6** Микола СИНЮК. Релігія чи стосунки з Богом?
- 8** Володимир ОМЕЛЬЧУК. Долари в озері
- 9** Дмитро ДОВБУШ. Дружба з Богом
- 12** Юрій ВАВРИНЮК. Церковне зібрання: від бенкету до бенкету
- 15** Олександр САВЧУК. Спокій у Христі
- 18** Ольга МІЦЕВСЬКА. Бог, Який бореться з Богом
- 22** Андрій Семенюк: «Наша любов до Бога визначатиме всю нашу поведінку»
- 26** Молитовний паблік-чат: чи може віртуальна церква замінити місцеву?
- 30** Ольга МІЦЕВСЬКА. Ось які вони — Божі друзі!
- 33** Андрій СОЛОВЙОВ: «Найважливіше в нашому житті — це наш зв'язок із Богом»
- 36** Бліц-інтерв'ю. Євангелія в екстремальних умовах
- 40** Павло СІЛЬКОВСЬКИЙ: «Бути вірним Господу на будь-якому місці...»
- 42** Труді СМІТ. Чому я ходжу в церкву, навіть коли мені не хочеться
- 44** Катерина СОТНИК. Костя
- 48** Поетичне слово. Юрій Вавринюк
- 50** Новини УЦХВЕ
- 55** Свято подяки зібрало в центрі Києва сотні тисяч християн

У номері використані фото Юрія Вавринюка,
Віктора Мокійчука,
архіву журналу «Благовісник» та інтернет-ресурсів

Тема номера

Гармонія стосунків з Богом: повернення в Едем

Вірний Бог, що ви через Нього
покликані до спільноти Сина Його
Ісуса Христа, Господа нашого.
1Кор.1:9

Ми в церкві всі разом маємо стосунки з Богом. Це одна з важливих форм спілкування з Богом. Але істинна гармонія цього спілкування формується тоді, коли ми залишаємося з Ним наодинці, і між нами — гори різних обставин. Чи можемо ми тоді легко спілкуватися з Богом, коли перед нами спокуса чи величезна проблема? Коли відчуваємо, що емоції вичерпуються, зникає відчуття того, що Бог поруч? І нам видається, що до Нього не доступитися. І коли ми в такі моменти ділимося своїми переживаннями з людьми, то часто чуємо: «Молися, шукай Бога, дивися на Бога». Але як це втілити в практичному житті? Що робити, що казати, які слова підібрати?

Людина й Бог: хронологія стосунків

Уроки й трагедія Едему

Спілкування людини з Богом почалося в Едемі. Уже там були закладені обов'язкові умови спілкування з Творцем. І одна з ключових умов спілкування з Богом — вільна воля, право вільно обирати. Тобто спілкування приємне, коли воно відбувається не з примусу, а за бажанням, з любові. Чому воля настільки важлива? Тому що, активізувавши волю, можна активізувати любов. Якщо людина не матиме вільного вибору, то вона не зможе повною мірою любити.

Тому Бог свідомо пішов на цей крок і дав нам вільну волю, хоча знав, що буде гріхопадіння, і тому навіть передбачив план спасіння. Але зробив Він це для того, щоб у нас активізувати любов, щоб наші стосунки з Ним були не односторонніми. І дотепер Бог настільки поважає нашу вільну волю, що ніколи насильно не змусить нас спілкуватися з Ним.

Розрив стосунків

Трагедія в Едемі привела до розриву стосунків із Богом. До цього призвів вибір людини. І тривалий період люди не шукали спілкування з Богом. Ось що каже Писання: «А Сифові теж народився був син, і він назвав імення йому: Енош. Тоді зачали були призивати ймення Господнє» (1М.4:26). Тобто три покоління людей не призивало ім'я Боже. Уявіть собі, який добрий і терплячий Бог до людей! І дотепер Він залишається таким же, Він чекає тієї миті, коли ми виявимо бажання спілкуватися з Ним особисто, а не просто «гратимемося в церкву».

Один мій знайомий розповідав, як він колихав свою дитинку. Він сів на крісло-качалку, прив'язав мотуз-

ку до руки і до колиски, взяв газету, читав і поколихував себе й малюка. І — здрімнув. Час від часу прокидаючись, він знову колихав колиску й далі дрімав. Здавалося б — краса! Та в якусь мить його торкнулася жінка й сказала: «Та перестань колихати. Я дитину вже давно забрала».

На превеликий жаль, часто так буває й у спілкуванні з Богом: я в церкві, у спілкуванні з народом Божим, у групі прославлення, я, можливо, навіть проповідую, але не спілкуюся з Богом особисто. Я ніби «гойдаю» своє християнство, але самої сутності в ньому немає. Та Бог терпеливий — і Він чекає, коли ми захочемо мати з Ним спілкування.

Мойсеева мрія

Одного разу Мойсей обрав сімдесятьох старійшин для вирішення певного питання. Та коли він запросив цих людей, щоб стали навколо скинії, двоє з них не вийшли, а залишилися з народом. На цих старійшин, що стояли біля скинії, зійшов Дух Господній, і вони стали пророкувати. І раптом до Мойсея прибігає юнак і каже, що ті двоє, які не вийшли, але були в Мойсеевому списку, також пророкують. Ісус Навин у ревності став казати: «Мойсею, заборони їм це!» Але Мойсей відкрив йому та іншим, що були з ними, свою мрію: «О, якби то весь Господній народ став пророками, коли б дав Господь Духа Свого і на них!» (4М.11:29).

Мойсей розумів, що наявність у народі людей, сповнених Святого Духа, дає змогу правильно розподілити обов'язки, щоб не одна людина тягнула всю працю аж до знемоги. А щоб кожен, на кого зійшов Святий Дух, міг взяти на себе певну відповідальність, щоб охопити більшу ділянку праці або виконати певний обсяг роботи більш ефективно. І

це на пряму залежить від спілкування людей з Богом.

Азбука спілкування

Усвідомлення постійної Божої присутності в моєму житті

Якщо не відштовхуватися від цієї істини, неможливо досягнути ефективності в спілкуванні з Богом. Будучи обмеженими тілом, ми можемо бути лише в одному місці в певний час. Проте Бог одночасно є скрізь — і це основний момент, який потрібно осмислити, щоб почати будувати спілкування з Богом.

Розрізнення голосів через Слово Боже

Ісус каже: «Я Пастир... І вівці Мої чують голос Мій». Як же цьому навчитися?

У радянські часи ми слухали християнські радіопередачі, які атеїстична влада намагалася заглушити. Тому радіостанції, які транслювали передачі, змушені були постійно трохи змінювати частоту трансляції. І щоб добре було чути, слухачам треба було постійно «підкручувати» приймач. Іноді ж, коли спрацьовувала глушилка, було чути, що щось йдеться про Бога, але ці слова перекивалися тріском і дуже неприємним свистом.

Щось подібне ми нині можемо спостерігати і в наших стосунках з Богом. І тут я не маю на увазі чогось страшного, світського. Сьогодні доволі нас звучить так багато різних голосів, які схожі на Божий голос, але насправді не він. І з-поміж цього шуму-гаму треба вибрати правильний канал.

Я хотів би когось підбадьорити, когось, можливо, трохи засмутити: але в нас немає іншої альтернативи, щоб знайти цей чіткий канал, як Боже Слово. Тільки ретельне дослідження Слова Божого дає нам змогу чути ясний Божий голос у своєму житті.

Тепер дуже багато різних церков, різних проповідників, які є своєрідними посередниками між нами й Богом. І ми маємо широкий доступ до них за допомогою телебачення й Інтернету. Я не хочу стверджувати, що цим не треба користуватися (бо ми живемо не в кам'яному віці), але

хочу повернути вас до першоджерела. Проповідники щось чують від Бога й передають нам. Але інколи ця передача може бути схожою на гру «Зіпсований телефон», коли той, хто слухає, щось не дочує й іншим недобре передасть, — і зрештою спотворюється те, що було сказано. Стається це тому, що і проповідник, і слухачі — люди. А Слово Боже — це ті необхідні істини, які Бог хоче відкрити нам.

Також ми самі в собі чуємо багато голосів. Інколи добрі поради можуть походити не лише від Бога, а й від диявола. Наприклад: що треба робити, коли ти бачиш, що ближній грішить? Писання каже, що слід піти й виказати йому. І от ми побачили щось таке й чуємо в собі голос: «Піди, викажи!» А в той час у нашому серці палає невдоволення чи образа на брата. І якщо ми підемо й

Часто буває так, що ми просто говоримо, говоримо, говоримо Богу — і більше нічого не робимо. Тоді не вистачає часу почути, що Бог хоче сказати нам. Ми кажемо «амінь», встаємо і — до побачення, до наступного монологу. Це неправильно. Справжня молитва повинна бути діалогом.

скажемо істину братові в той час, він не сприйме цього. Те добро, яке ми хотіли зробити, обернеться злом. І, здається, ніби зробив за Писанням — а такий скандал розгорівся!

Як же розрізнити, коли говорить Бог, а коли не Він? Диявол завжди наполягає, підштовхує діяти, не обдумавши. Бог також спонукує, але говорить спокійно і дає час заспокоїтися, відчуті любов до брата і з цієї любов'ю прийти до нього.

Є ще один момент, про який дуже важливо знати. Іноді ми намагаємося ставити Богові умови. Наприклад, коли кажемо: «Боже, якщо Твоя воля — хай буде так, якщо ні — то зруйнуй це!» Я також у своєму житті іноді казав ці слова, аж поки одного разу, коли я таким способом переклав відповідальність за все на Нього й ліг спокійно відпочивати,

Він промовив до мене, пробудивши від дрімоти: «У тебе нічого не вийде!» — «Чому?» — «Пізнавайте, що то є воля Божа». Я тоді усвідомив, що намагався маніпулювати Богом, ставити Йому ультиматуми замість того, щоб пізнавати волю Божу у своєму житті.

Засоби спілкування з Богом

Молитва

Слово Боже закликає молитися безперестанку. І в нашому християнському розумінні молитва — це своєрідний обряд, коли ми займаємо певне положення тіла й говоримо певні слова. За цим розумінням, ми приходимо до висновку, що не можемо молитися безперестанку. Але одне зі значень молитви включає в себе усвідомлення того, що у світі є Хтось могутніший і величніший, Якому все у світі підвладне. І Ним є наш Господь. Його присутність не залежить від того, наскільки голосною була молитва, наскільки натхненним був псалом чи ще від якогось людського фактору. Він є постійно на кожному місці. Але Він чекає кроку з нашого боку, нашого звернення до Нього, нашого бажання спілкуватися.

Часто буває так, що ми просто говоримо, говоримо, говоримо Богу — і більше нічого не робимо. Тоді не вистачає часу почути, що Бог хоче сказати нам. Ми кажемо «амінь», встаємо і — до побачення, до наступного монологу. Це неправильно. Справжня молитва повинна бути діалогом.

Та чи завжди в нас є бажання молитися? Не завжди. Іноді хочеться поспати, десь прогулятися, відключитися від усього. Що тоді робити? Хтось скаже: почати молитися. Але як молитися, якщо немає бажання? Кому потрібна така молитва? Здавалося б — конфлікт, але є одне слово, яке може нам допомогти вирішити цю ситуацію. Це слово «жертва» — здатність робити те, що вам не подобається, на користь іншого.

Пригадую один випадок зі свого життя. У мене троє синів, які за графіком по черзі мийуть посуд. Звісно, їм не хочеться цього робити. І от одного разу була черга середнього сина Артема, а за ним прийшли хлопці

й покликали грати у футбол. Він сказав: «Ні, я мушу посуд вимити». Тоді моя дружина каже: «Добре, синку, йди, я помию». Він вже зібрався виходити, але раптом повернувся й сказав: «Ні, мамо, ти й так багато миєш. Я зроблю це». Син став мити посуд, а я поглянув на свою дружину — у неї тремтіло підборіддя, а по щоці текла сльоза. Я таке ж відчував усередині, але стримував свої емоції. Знаєте, що ми відчували як батьки? Те, що ми його дуже-дуже любимо.

Тому коли не хочеться молитися, йти в церкву, читати Біблію (бувають такі моменти в житті кожної людини), прийміть конкретне рішення протистояти цьому й моліться, читайте чи йдіть на служіння, жертвуючи власними бажаннями. Це подобається Богові. Це жертва. Це той жертвник спілкування, на якому починають будуватися справжні стосунки з Богом.

Внутрішній голос

Це один із каналів (але не єдиний), через який ви можете отримати інформацію від Бога. Через внутрішній голос ми можемо отримувати інформацію, яка приходить як дар Святого Духа, зокрема через дар слова знання, слова мудрості та розпізнання духів. Слово знання — це частинка Божого знання, яке в певну мить відкривається нам. І людина раптом відчуває, що знає те, чого не знала раніше й не могла ніде вивчити. Дар мудрості — це частинка Божої мудрості, покликана відповісти на питання, як вийти з тієї чи іншої ситуації. Ці дари приходять до нас через декілька каналів — через видіння, сновидіння, транс (рос. исступление), внутрішній голос.

Ми звикли, що в церкві лише певні люди наділені дарами, але можу запевнити, що Бог до всіх нас говорив зокрема через внутрішній голос, та ми не завжди чули Його. Бог говорить із нами особливо тоді, коли ми потрапляємо в безвихідні ситуації, коли самі не можемо вирішити тих проблем, які прийшли в наше життя. І якщо ми приносимо ці складні й незрозумілі для нас ситуації Богові, отримуємо заспокоєння і ясність — так, ніби хтось увімкнув світло в темній кімнаті. Проте

я не рекомендую вдаватися до містицизму, тобто не добиватися того, щоб Бог заговорив із вами. Практика свідчить, що до людей, які самі добивалися, щоб Бог із ними безпосередньо заговорив, хтось-таки заговорив, але не Бог.

Бог по-особливому говорить в особливих ситуаціях, а щодня Він говорить до нас через Писання — і саме там ми повинні шукати Його голос. У Біблії є відповіді на всі наші питання, і те, що ми отримуємо через внутрішній голос, також базується на Слові Божому.

Бог зазвичай говорить те, що ви розумієте. Якщо ж ви чуєте всередині себе те, чого ви зрозуміти не можете, не буде гріха, якщо ви зробите спробу розібратися в цьому, відклавши це слово на певний час, щоб воно стало вам зрозумілим. Гірше буде, якщо ви станете втілювати в життя те, чого не розумієте, що викличе безліч проблем.

Природні обставини

У 80-90 відсотків випадків Бог говорить із нами природно. Ми часто буваємо схильні до надприродного, очікуємо чудесного Божого втручання. Чув про людей, які навіть із хати не вийдуть, якщо їм Бог не скаже. Але Бог дав нам розум, щоб самому робити вибір у житті. А Він посилає нам людей, обставини, ситуації, у яких ми природним чином отримуємо відповіді на ті питання, які ставимо Богові. Тобто Господь говорить до нас через інших людей, спонукаючи нас тим самим мати спілкування один із одним і нагадуючи нам про принцип Тіла. Ми всі залежимо один від одного, ми не самодостатні. І ми зростаємо та будемося не лише в спілкуванні з Богом, а й у спілкуванні один із одним. І саме тому такі природні обставини є для нас відповіддю, тим Божим голосом для нас.

Християнину дуже важливо перебувати в Церкві, я маю на увазі не приміщення, а людей, тому що відділяючись від інших, людина стає всім невдоволеною й критичною. Якщо ми не є частиною Церкви, це позбавляє нас можливості чути й відрізнати Божий голос у своєму житті. Я говорю тут про духовний вимір, про духовне єднання з іншими християнами,

бо можна своє тіло «приносити» в дім молитви й тримати там дві-три години, але не бути частиною Тіла Христового.

Пробуйте в Христі

Христос закликає нас пробувати в Ньому. Але що це означає на практиці? Це значить ділитися з Ним усіма своїми радощами й проблемами. Проаналізуйте, скільки проблем є у вашому житті. Чи про всі з них ви розповіли Богові?

Один пастор свідчив, що у радянські часи вирішив зробити опалення в хаті. Усе було в нього: труби, батареї, але не було котла. Він шукав скрізь, де міг. Уже й заморозки почалися, а котел не знаходився. І ось вимучений, виснажений після тривалих пошуків він нарешті згадав, що не розповів про цю проблему Богові. Після молитви вирішив читати Біблію, аж раптом задзвонив телефон. Телефонував брат, який мав духовні проблеми. Той пастор вислухав його, але своя проблема звучала не менш гучно. Давши певні поради братові, він вже хотів покласти трубку, як той каже: «У мене ще одна проблема, — пастор мало не сказав, що тут своїх проблем вистачає, як той продовжив, — не знаєш, кому потрібен котел?» Служитель аж присів із несподіванки й сказав: «Дякую, Господи, що Ти вчиш мене!»

Тобто основне в спілкуванні — спілкуватися. Чим більше ділитиметеся з Ісусом труднощами й радощами життя, тим більше пробуватимете в Ньому й тим більше відповідей отримаєте від Нього. Перебувати в Христі — це не просто стояти поруч, це повністю довіритися Йому, ділитися з Ним усім, з чим ви стикаєтесь. І в такі миті відчуваєш, що Бог поруч, що Він із усіх боків вас огоротив, і ви йдете по цьому життю, наче під ковпаком, під Його захистом, а Бог іде разом із вами.

Плата за звичку

Докладіть усі зусилля для того, щоб ваші стосунки з Богом не перейшли у звичку або, що ще гірше, у панібратство. Бо за це можна дуже дорого заплатити. Як це було в житті Уззи. У домі його батька Амінадава двадцять років стояв ковчег. Амінадавові сини настільки звикли до

нього, що в них не було страху перед ним, і Узза запросто вхопився за ковчег. «І запалився Господній гнів на Уззу, і Бог уразив його там за цю провину. І він помер там при Божому ковчезі» (2Сам.6:7).

Нині люди також настільки звикли до Божої близькості, що дозволяють собі надмірне панібратство щодо спілкування з Богом. Бог явив нам велику милість, ставши більш

Найбільшою помилкою Юди Іскаріотського була не зрада, бо й інші зраджували, не злодійство й не самогубство (воно було вже наслідком), а те, що, три з половиною роки спілкуючись напяму з Христом, він не зумів побудувати з Ним стосунків. Він не прийшов до Христа й не сказав: «Пробач!»

доступним для нас, ніж для будь-якого ізраїльтянина. Сам про цей час мріяв Мойсей. У таємницю нашої спільності з Богом бажають проникнути ангели. Але не втрачаймо субординації й шанобливого ставлення до Бога.

Спілкування ради спілкування

Найбільшою помилкою Юди Іскаріотського була не зрада, бо й інші зраджували, не злодійство й не самогубство (воно було вже наслідком), а те, що, три з половиною роки спілкуючись напяму з Христом, він не зумів побудувати з Ним стосунків. Він не прийшов до Христа й не сказав: «Пробач!»

Це дуже важливо. Ми можемо хотіти спілкуватися з Богом, ми можемо перебувати в Божій присутності (нам так приємно, таке наповнення!), але в цьому всьому так і не відкрити свого серця Богові, не постати перед Ним такими, якими є насправді.

Тому відкріймо свої серця перед Богом, приходьмо до Нього такими, якими є, шукаймо Бога — і Він буде відкриватися нам.

**Віктор ВОЗНЮК,
завідувач відділу освіти УЦХВЕ**

Релігія чи стосунки з Богом?

Микола СИНЮК

...А розпочати хотілося б із такого. Десь 5-7 років тому відбулася зустріч служителів у м. Кишиневі. Це була річниця діяльності церкви ХВС Молдови. Брат Віктор Павловський згадував непрості часи становлення братерства Молдови. Поїздки, зустрічі, взаємні вибачення й ще багато-багато інших справ, результатом яких стало об'єднання церков в одне братство. Під час дискусії з питань єдності й співпраці я поставив питання єпископу Петрові Борщу: «З чого ви розпочали б працю з об'єднання церков в одне братерство, коли б довелося починати заново, повернувшись на 20 років назад?» Його відповідь я пам'ятаю до сьогодні: «Я розпочав би з налагодження особистих стосунків зі служителями...»

Отже, особисті стосунки... По-за сумнівом, на всіх рівнях суспільного життя, на особистому рівні це має особливу вагу. Нещодавно отримую дзвінок від проповідника: «Брате Миколо, чи не могли б ви порекомендувати мене служителям з Н-ського регіону, я зараз у цих краях. Готовий послужити в церквах». На запитання, чому саме я повинен це зробити, отримую відповідь: «Так вони ж з вами особисто знайомі...» Особисті стосунки в приватному житті, на рівні бізнесу, у політиці — це особлива можливість для спілкування, ділових контактів, навіть для певних політичних кроків, якщо брати до уваги політичний контекст відносин. Мабуть найприємнішою фразою в спілкуванні з партнерами місії «Голос надії» для мене була і є фраза: «Ми вам довіряємо», а все тому, що є тривалі, багаторічні стосунки співпраці.

Проте сьогодні хотілося б роздумувати ще над одним надзвичайно важливим для всіх сфер нашого життя аспектом стосунків, а саме — стосунки з Богом. Не в абстрактному розумінні — «людина і Бог», але в самому глибокому й сокровенному — «я і Він, я і Бог». Ми не зробимо особливого відкриття, коли зауважимо: християнство як релігія чи філософське вчення — нічим не краще за інші релігії чи вчення. Утім, ми говоримо про стосунки з Об'єктом нашої віри, нашого поклоніння. Саме віра в Бога-Отця і можливість будувати стосунки й мати спільність із Його Сином — Ісусом Христом формує не релігійний, а глибоко особистісний складник нашої духовної сутності. Жодна з релігій світу не передбачає нічого подібного.

Отже, особисті стосунки з Богом. Мені пригадується історія, почута з уст відомого проповідника з Німеччини. Коротко передам її зміст, оскільки це має відношення до наших роздумів. Брат розповідає: «Ми вирішили відкривати нову церкву в одному місті. А розпочати планували з соціального проекту — відкриття їдальні для бездомних. Неподалік від нас знаходилася мечеть, і мені прийшла думка — якимось чином зав'язати зі служителем мечеті спілкування, принаймні щоб

уникнути протистояння в майбутньому. Я знайшов його й після знайомства сказав, що, напевне, Аллах запитає в нього як служителя, чому він не допомагав бідним людям, що мешкають у районі мечеті. Так само й мене запитає Ісус, чому я цього не робив. Ми прийшли до взаєморозуміння — потрібно допомагати нужденним людям. Робота розпочалася... За якийсь час мулла (служитель у мечеті) звернувся до мене з несподіваним проханням — помолитися за його доньку, оскільки в неї серйозні проблеми зі здоров'ям. Я відповів: молися сам до Аллаха чи до пророка Магомета за свою проблему. Його відповідь: «Я молюся, але він мене не чує. Помолися ти до Іси (Ісуса), може Він почує». — «Молися сам до Ісуса, Він тебе обов'язково почує», — кажу йому. «Я не вмію молитися до Іси», — відповідає мулла. Після наставлення щодо молитви до Ісуса він пішов. Через деякий час знову зустрівся зі мною, і перші його слова: «Іса почув молитву, Він мені відповів, Він допоміг...» А потім було наступне прохання мулли: «Іса почув мене, я хочу Йому служити, охрестити мене для Іси». Я став щось пояснювати, наскільки це відповідально й навіть небезпечно для нього, проте з часом погодився охрестити його в церковному баптистерії. Однак він був категоричним: «Я хочу відкрито, як усі». — «Це може загрожувати тобі смертю», — терпляче пояснюю. Його відповідь була вражаючою: «Ви, християни, дивні люди. Я служив пророку, який мені ніколи не відповідав, і готовий був за нього померти. Іса мені відповів, а ти говориш про якусь загрозу для життя. Я готовий до цього, Іса мені відповів». Він охрестився публічно, як усі, й за короткий час зник...»

Особисті стосунки передбачають таке: говорити — і бути почутим, говорити — і отримати відповідь. І від Бога в тому числі. Пригадую далекий 1975 рік. Мене забрано до лав Радянської армії. Абхазія, містечко Гудаута, куди наш взвод був прикомандирований із м. Сухумі для будівництва об'єктів на військовому аеродромі. Це був час особливих стосунків із однополчанами, коман-

дуванням військової частини, а ще — це був неповторний і незабутній час спільності з Ним, моїм Господом. Як все було просто! Місце зустрічі — зарослі ожини, куди майже неможливо продертися, проте всередині куща було трохи просторіше й не зачіпали колючки. Ми просто розмовляли, даруйте за пишномовність, проте це була особлива, мовчазна або тихим шепотом розмова сина з Батьком. Я розповідав Йому про своє «довге» у 18 з половиною років життя, ділився спогадами... «Ти пам'ятаєш, Господи, моє дитинство, ти знаєш як я боявся темряви, а ще пам'ятаєш, коли я пас гусей, а вони зайшли в чужий город, а ще коли крадькома брав з комори яйце, щоб здати його в нашій крамниці за 7 копійок, а потім за 5 копійок побігти «на кіно» про Чапаєва, а гуси тим часом у шкоді... А ще, Господи, пам'ятаєш, коли я неправду сказав, і як просив Тебе, щоб Ти пробачив за той випадок, і обіцяв ніколи-ніколи більше не повторювати цього...» У такі моменти Його присутність відчувалася майже на дотик, і не було більшої насолоди, як говорити й чути відповідь. Пригадую, були особливі проблеми, і так хотілося отримати звісточку від рідних. У тривозі й хвилюванні я говорив про це з Христом в ожиновому кущі й чув Його відповідь: «Завтра отримаєш два листи...», а наступного дня днювальний гукав у казармі: «Синюк, два письма тебе, подставляй нос...» Підставити ніс означало дозволити днювальному два рази (тому, що два листи) складеними навпіл листами вдарити себе по носі. Така була солдатська традиція. З очей викочувалися сльози, і де було здогадатися днювальному, що не від ударів, а від розуміння того, що Він учора мені сказав, а сьогодні я це бачу...

Таким був мій досвід спілкування з Господом, простий, наївний, дитячий — і надзвичайно дорогий і чистий. А ще, як це не прикро усвідомлювати, потроху втрачений. Про що це я? Так, це не про релігію, не про те, як «чисто й свято жити», це про взаємини з Ним, із Другом і Батьком.

...Понад шість років тому я був

запрошений проповідувати у м. Сирак'юзи, що в штаті Нью-Йорк. Організатори повідомили, що служіння буде відбуватися українською й російською мовами, на вибір проповідника. Повинен признатися, що проповідь із перекладачем мені дається складно, тим більше в аудиторії в декілька тисяч людей. Десь за день до служіння виявляється таке: оскільки майже половина людей на цьому з'їзді — молодь, а вона погано розуміє українську, а ще будуть запрошені невіруючі люди, американці, буде перекладач. Це було настільки несподівано, що я зрозумів — потрібно відмовлятися, поки не пізно. Насправді вже було пізно, час служіння невинно наближався. Визначилися з перекладачем, до речі дуже професійним, але я не мав спокою. «Господи, така аудиторія, я ж себе знаю, я не зможу з перекладом, я...» Година, півгодини до початку, десять хвилин... Я буквально волав у серці до Бога: «Зроби, Господи, що-небудь, мої думки розпорошені, гублюся в пам'яті. Господи, виручай мене якось...» Його голос пролунав несподівано й ніжно, як тоді, в ожиновому кущі: «Я буду з тобою», і дотик до плечей великої й сильної руки (я досі цей доторк пам'ятаю). І в ту ж мить невпевненість, страх, відчай, розгубленість зникли як сон, натомість відчув упевненість, чіткий порядок у думках, готовність хоч у цю мить виходити перед народ... Я не пам'ятаю, коли так впевнено й благословенно говорив без перекладача, як тоді з перекладачем.

Я сьогодні дозволив собі впустити вас, шановні читачі, у сокровенний закуток мого серця. Не з тим, щоб якось виокремитися, а з тим, щоб нагадати собі й вам ще раз — Господь бажає, щоб ми «з Ним перебували» завжди й скрізь, мали стосунки й щиру розмову, а не просто нетерпляче очікували закінчення чергового «богослужіння». Подумаймо про це...

Долари в озері

Ми хочемо мати все особисте: особистий автомобіль, особисту квартиру, по можливості — і особистого секретаря. Але найдорожче серед усього, що в нас є, — це особисті стосунки з Богом кожен день. І цих відносин треба ретельно шукати. Ось приклад таких старанних пошуків.

Мій знайомий на ім'я Боб відпочивав зі своїм сином на озері. Прокинувшись рано вранці, він пішов до озера вмитися. І тут він помітив, що на воді плаває зелена купюра. Та сама, 100-доларова. Боб миттєво роздягнувся, плюхнувся в холодну воду — і дістав її. Потім методично, крок за кроком, він узявся обшарювати прибережні зарості, і виявив ще кілька купюр. «Так у мене ж в наметі син спить!» — блискавкою промайнула думка, і через деякий час Боб вже разом із сином із ентузіазмом продовжував пошуки...

У наших пошуках Бога та Його присутності ми повинні проявляти таку ж пристрасть й ентузіазм. У нас із вами колосальна залежність від відносин із нашим Творцем: Ісус каже, що ми повинні перебувати в Ньому (див. Ів.15). Грецьке слово, перекладене як «перебувати», ще означає «жити, бути, знаходиться поблизу, стійко триматися». Як ми прийняли Христа, так і повинні ходити в Ньому.

Біблія не дає нам чіткої доктрини щодо молитви, але показує основні принципи (Мк.1:35): «І, вставши на світанку, пішов у безлюдне місце й там молився».

— **Для особистих відносин з Богом потрібен час.**

«Хто тікає від Бога вранці, навряд чи зможе наздогнати Його протягом дня», — сказав Джон Буньян. Що для мене пріоритетне вранці й чим зайняті мої думки ввечері? Думка, із якою прокидаюся й лягаю спати, — це мій Бог/бог (з великої або маленької літери). «А я, збудившись, насичуся виглядом Твоїм», — казав Давид.

— **Щоб будувати відносини з Богом, потрібне місце:** «Увійди в кімнату твою, і Отець твій, що бачить таємне, віддасть тобі явно». Зверніть увагу: Батько, що бачить... Бог не тільки слухає наші слова, але й дивиться на стан нашого серця. Він хоче, щоб під час молитви ми перебували з Ним один на один.

— **На молитві ми шукаємо особу Господа, а не тільки Його руку.**

У наших молитвах домінує слово «дай». Зверніть увагу на поведінку двох домашніх тварин — kota й собаки. Собака дивиться в очі свого господаря, а kota цікавить його рука й те, що в ній. Бог відплачує тим, хто шукає Його. Коли Ізраїль шукав Бога у важкі часи, тоді Бог виходив битися за Свій народ і показував майстер-клас приголомшливих перемог. Шукати особу — значить запитати себе: «Що відчуває Бог? Що обирає в цій ситуації Бог? Що про це думає Бог?» Давид каже: «Серце моє говорить від Тебе, і я буду шукати обличчя Твого, Господи».

— **Щирість у молитві.**

«Устами Своїми шанують Мене, серце ж їхнє далеко від Мене», — говорить Господь. Не можна прийти й поклонитися Богові на недільному служінні, якщо ти не робив цього весь тиждень.

— **Баланс читання Слова й роздумів над ним та молитви.** «Хто закриває вуха свої, щоб слухати Закону, того молитва — гидота». Наша молитва — це не тільки прославляння Бога, дякування, покаяння й прохання, а й читання Біблії і роздуми над Словом. «Якщо перебуватимете в Слові Моему, то принесете багато плоду».

Володимир ОМЕЛЬЧУК

Дружба з Богом

***

Якось я їхав маршруткою на християнський молодіжний з'їзд. Від зупинки потрібно було йти ще певну відстань. І раптом згадав, що забув зайти в аптеку, щоб купити пластир для натертої взуттям ноги. А з'їзд — за містом! «Це ж тепер цілий день потрібно буде мучитися» — промайнуло в голові... У цей самий момент очі опустилися на стежку, і по шкірі побігли мурахи: прямо переді мною на землі лежав... пластир! У голові, скажу вам, пронісся цілий рій думок — я вже й очі протирав, і розглядався на всі боки. Та ні — і з вигляду, і на дотик справжній пластир, чистий, запечатаний. Як це можливо?! І усвідомлення: я ж навіть нічого не сказав — тільки подумав!

Напевно, є люди, які скажуть, що це просто випадковість. Особисто я називаю випадковості такого рівня маленькими чудесами. Таких маленьких буденних чудес ми іноді навіть не помічаємо. Однак, Бог часто промовляє до нас саме через них. Це — один зі способів Його присутності.

Бог, Який хоче дружити

У цій статті я хочу сказати, що ми забули про дружбу з Богом. Але спочатку скажу, що ми забули про дружбу взагалі. Сьогодні вона мало не архаїзм з абстрактним змістом. Подумайте прямо зараз про тих людей, яких ви називаєте Друзями (так, саме з великої літери). Чи багато таких у вашому житті? В Ісуса Христа були Сімдесят — учні, які відійшли, спокусившись Його словами про тіло і кров. Було ближче коло — Дванадцять, які довіряли, навіть не до кінця розуміючи (одна з ознак дружби). І найближчі — Іван, Яків і Петро, які були з Ним в сокровенні й важкі хвилини.

До Ісуса підійшли учні Івана Хрестителя з простим питанням: «Де живеш?» Схоже на звичайне знайомство, коли ми запитуємо одне в одного: «Як тебе звати, ким працюєш...» Він міг просто назвати їм вулицю, номер будинку, але натомість — запрошує в гості: «Ідіть і побачите!» Ми не впускаємо абикого у власне житло, адже це глибоко особистий простір. Зайшовши до когось у дім, можна побачити ха-

раактер людини, чим вона живе, які має звички... Про що говорить цей жест довіри з боку Божого Сина? Він із самого початку Свого служіння на землі хотів близького спілкування з людьми! Хотів їм відкритися, стати зрозумілим. Учні провели той день у гостях у Ісуса. Та найцікавіше сталося далі! Один із них, Андрій, приходить до свого рідного брата Петра й каже: «Ми знайшли Месію!» Пізніше Пилип знаходить свого друга, Нафанаїла, і переконує: «Ми знайшли Того, що про Нього писав Мойсей і Пророки!» Мені важко уявити, що Ісус їх цілий день переконував, що Він Той Самий! Учням вистачило просто побути в присутності Божого Сина, побачити Його оселю, спосіб життя, щоб зрозуміти — це справді Месія, Пророк!

Наприкінці Свого шляху, коли вже надходив час розлуки з учнями, Ісус наголошує: «Ви друзі Мої!» І далі відкриває дві обов'язкові умови взаємної дружби. Перша — «якщо чините все, що Я вам заповідую», тобто дружба передбачає взаємоповагу: не можна не рахуватися з потребами, бажаннями друга. І дру-

га — «бо Я вам об'явив усе те, що почув від Мого Отця», тобто дружба передбачає відвертість: друзі довіряють один одному сокровенні думки.

Бог пропонує нам дружбу! Ісус Христос закарбував на хресті найвищу дружбу на цій землі — дружбу людини й Бога: «ніхто більшої любові не має над ту, як хто свою душу поклав би за друзів своїх!» Але чи можна назвати наші стосунки з Богом дружніми? Ви не раз чули, що нас розділяє з Богом гріх. Хочу сказати дещо глибше. Власне, навіть не гріх (ця перепона була знищена жертвою Христа), а наша нещирість, небажання йти Йому назустріч. У дитинстві в мене був друг, найближчий, нас називали — нерозлийвода. Якось я став помічати, що він каже мені неправду, лукавить. Згодом довелося переконалися в цьому, переживши болісну зраду від нього. Після цього ми стали практично чужими. Майже не спілкувалися й бачилися дуже рідко. Роздумуючи про цей випадок, завжди ловив себе на думці: якби він визнав свою неправоту, я пробачив би (ми всі помиляємось) — і наші стосунки могли б налагодитися. Та він зробив вигляд, ніби нічого не сталося. Іноді ми займаємо таку ж позицію в стосунках із Богом. Забуваємо, що наші вчинки завдають Йому болю, живемо своїм життям, роблячи вигляд, що все нормально, ігноруючи Його.

Християнство без дружби

У дитинстві одна із стін моєї кімнати була завішана плакатами спортсменів і співаків, якими я захоплювався. Я знав їхні біографії, знав напам'ять пісні, кількість виграних боїв або забитих голів. Та, зустрівшись зі мною на вулиці, ніхто з них не впізнав би мене. Є одна категорія людей, які у свій час скажуть: «Господи, Господи, хіба ми не Ім'ям Твоїм пророкували, хіба не Ім'ям Твоїм демонів виганяли, або не Ім'ям Твоїм чуда великі творили?» А Бог відповідь: «Я ніколи не знав вас...» Тому що не було стосунків! Знання про Бога — це ще не стосунки. Служіння Богу — це не означає стосунків. І навіть молитва (!) не завжди засвідчує наявність стосунків. Іноді

люди переживають у своєму житті справжнє осяяння, подібне до того, яке пережив Савл, майбутній апостол Павло. Усе життя він, здається, ревно служив Богу. Та, побачивши видіння на дорозі в Дамаск, промовив: «Хто Ти, Господи?» Таким чином без стосунків віра перетворюється або на формальну обрядовість, або, ще гірше, на войовничий фанатизм...

Іноді люди кажуть: «Я не розумію Бога, Він для мене далекий!» Часто причина в тому, що вони знають про Нього тільки з чужих розповідей, проповідей. І ніколи самі не спробували Його пізнати — через молитву, читання Божого Слова. Дехто каже: «Я не можу читати Біблію, вона для мене незрозуміла!» Мені це нагадує такий випадок. В університеті я мав нагоду спілкуватися з письменником Василем Слапчуком і навчатися від нього. Пам'ятаю, що його твори здавалися мені складними й незрозумілими. Та познайомившись із ним особисто, я став краще розуміти його творчість. Буває, читач не може сприйняти Біблію, бо не спробував спочатку пізнати її Автора, усвідомити Божу любов до нього. Ще одне: немало людей (навіть у церкві) вагаються дати ствердну відповідь на питання, чи впевнені вони у своєму спасінні. Чому? Одна з причин — вони не знайомі з Ісусом особисто. Христос сказав одному з розбійників, які були розп'яті біля Нього: «Поправді кажу тобі: ти будеш зо Мною сьогодні в раю!» Чи міг цей злочинець після слів Христа бути впевненим у своєму спасінні? Звичайно, що так! Чому? Тому що він почув це особисто від Божого Сина!

У церкву вперше прийшов один юнак, познайомився з молоддю. Прощаючись, він сказав: «Мені у вас подобається! Але я не зможу так жити. Адже, якщо стану християнином, мені не можна буде пити, курити, ходити на дискотеки...» Ось таке уявлення в багатьох людей: ніби віра в Бога — це список вимог і заборон, дитяча гра в «можна — не можна»... Дорослі стосунки передбачають відповідальність за свої вчинки, якої не дуже хочеться на себе брати.

Божі друзі

Авраам — перший, кого названо другим Божим. Ця дружба йому не просто далася. Спочатку — залишити свою землю, народ. Не мати пристановища, бути вічним мандрівником. Поневірятися й сумніватися, зазнати голоду, війни й небезпек. Усе життя сподіватися на нащадка, а потім... Те, що попросив у Авраама Бог, досі здається незрозумілим і жорстоким. Так, це було випробування, так, Бог не допустив принесення Ісака в жертву. Але... Чи міг Друг просити таке?! Якщо ми цього не розуміємо, то, напевно, просто ще не досягли такого рівня дружби! Авраам настільки довірився своєму Другу в особі Бога, що був готовий віддати Йому свого сина... Бог настільки полюбив людство в особі Свого друга Авраама, що віддав Єдинородного Сина для його спасіння...

Шадрах, Мешах, Авед-Него... Знаєте, чому нам відомі їхні імена тисячі років потому? Бо вони посправжньому дружили з Богом. І за цю дружбу довелося стояти перед лицем смерті. Найцікавіше в цій історії — розгубленість царя: «Вони, мабуть, просто не почули, не зрозуміли наказу, тож їм ще раз пояснимо!» Але пояснення не діють, і тоді розгубленість перетворюється на гнів: «Ви що собі дозволяєте?! Я взяв вас у свій двір, годую зі свого столу, подивіться на свій одяг коштовний! А що вам дав Бог? Як живе ваш народ! Ви що, проміняєте це прекрасне життя на вогненну піч?» Таке воно — примітивне розуміння людей, які поклоняються бовванам: «Буду тобі служити — бо боюся, що покараєш. Вирішиш мою проблему — буду тобі поклонятися». Але ці троє хлопців мали з Богом стосунки: «Царю, ти нічого не зрозумів! Бог нам потрібен не для багатства, удачі, слави...» Вони любили Його. І Друг був поряд із ними в печі!

У якийсь момент Ілля не витримав і став просто сміятися з пророків Ваала: «Кличте голосом сильнішим, бо він бог! Може, він роздумує або відлучився, або в дорозі! Може, він спить, то прокинеться!» Деякі люди думають: щоб догодити Богові, потрібно кричати, колоти себе (виснажувати постами й мо-

литвами?)... Але Ілля знав: коли ви з Богом друзі, і ти все зробив за Його словом, то достатньо однієї молитви — і зійде вогонь!

Серед учнів Ісуса Христа було двоє дуже різних за характером, але однаково щирих у любові — Петро та Іван. Перший рубав мечем за Ісуса! Другий лежав на Його лоні. Перший був запальним і покvapливим. Другий знав про Христа те, чого не знали інші. Перший, не розуміючи, відрікся, утік. Другий навіть під час розп'яття був близько від Учителя. У кожного з них був свій шлях і своя дружба з Ісусом. Петру потрібно було пережити Тиверіаду, пізнати, що Друг любить навіть після зради. Друг любить не за те, що ти не помиляєшся, а тому, що спішиш до Нього — по воді чи вплав! Іван пережив інше — він став свідком останніх годин Ісуса й прийняв від Нього піклування про Його матір. Петро отримав жереб — постраждати за Христа. А Іван — єдиний із учнів, хто не зазнав мученицької смерті, проте передав пророчі видіння про останній час. І тепер немає сенсу порівнювати себе з іншими, тому що в кожного — своя дружба з Богом. «Що тобі до того? — сказав Ісус. — Ти йди за мною!»

Як це — дружити з Богом?

Коли прийшов до церкви, я ще досить довго жив під почуттям вини, вважаючи себе недостойним Божої любові. Не в останню чергу — і через відповідний настрій церковних проповідей... Переживаючи певну невдачу в житті, завжди сприймав її за покарання, і уявляв, що в цей момент Бог дивиться на мене зверхнім поглядом Судді. В один із таких вечорів, коли навіть молитися було важко під тягарем «караючого Божого перста», я раптом пережив одне з надприродних осяянь: Бог зовсім не такий, Він — Друг, який завжди поряд, щоб підтримати й допомогти! Після цього зрозумів, що з Богом можна спілкуватися не тільки на колінах, і не тільки в горливих молитвах. А найбільш сокровенні хвилини став переживати, коли, сидячи на ліжку, просто розказував Йому щось як земному другу, чув Його поради, докори й похвалу. Я навчився цінувати ранки, коли вдосвіта мож-

на молитися в живій тиші природи й переживати неймовірну Божу присутність.

Років п'ять тому трапився ще один переломний момент, який відкрив переді мною раніше неусвідомлену важливу грань дружби з Богом. Це був докір Святого Духа, який змусив замислитися: за що я молюся? Відповідаючи чесно, 90% моєї молитви — «дай», «допоможи», «влаштуй», «зціли», «прости»... Тобто в основному егоїстичні прохання. І тільки в кінці — кілька слів подяки. Мені стало надзвичайно соромно й неприємно. Виходить, я схожий на того «друга», який приходить тільки тоді, коли йому щось потрібно. Який чекає уваги насамперед до себе й не готовий жертвувати заради іншого. Це — не дружба! Таке, на перший погляд, просте усвідомлення кардинально змінило спочатку мою молитву, а потім і загалом стосунки з Богом. Тепер я просто не можу вимовити в молитві слово «дай»!

Це фундаментальна думка моєї статті. Ми забули про те, що до Бога можна прийти просто так. Не для того, щоб каятися, не для того, щоб просити, навіть не для того, щоб дякувати (і це все потрібно у свій час). Ви запитаете: а про що ж тоді ще говорити з Богом? А говорити й не потрібно. Справжня дружба — коли ти можеш із другом просто помовчати. Або заспівати разом пісню. Або розказати, як пройшов твій день. Не пробували так? У тому й проблема, що багато людей просто не уявляють, про що можна поговорити з Богом, крім власних проблем! І це — трагедія...

Узагалі, наша віра визначається тим, наскільки ми ставимося до Бога як до реальної особистості. Один пастор розповідав, як одного разу в нього з'явилося величезне бажання зробити для Бога щось приємне! Він купив букет троянд, поставив вдома у вазу — це для Нього! І коли став молитися, то пережив таку Господню присутність, як ніколи раніше. На перший погляд, це звучить дещо божевільно: навіщо так буквально все робити? Деякі речі нам легше сприйняти «образно» — тоді вони звучать не так різко. Можливо, так ви сприйняли й заголовок моєї

статті? Мушу розчарувати: якщо не подивитися на дружбу з Богом настільки реалістично, наскільки це можливо, її не вдасться поглибити й зміцнити! Поставмо собі практичні запитання: чи був би я задоволений, якби мій друг спілкувався зі мною так, як я спілкуюся з Богом? Чи не був би він ображений, якби я ставився до його слів так, як я ставлюсь до Біблії. Чи хотів би він зі мною дружити, якби я проводив з ним стільки ж часу, як проводжу з Ісусом?

Бути нашим Другом — це рішення, яке прийняв Бог, пославши у світ Свого Єдинородного Сина Ісуса Христа. Від нас залежить тільки, чи робитимемо кроки назустріч Йому. Я зрозумів одне: якщо хочеш Його пізнати, іноді доведеться забути все, що знав про Нього раніше!

* * *

Пам'ятаю один ранок, коли я прокинувся дуже здивованим. Напередодні ввечері ледве дійшов додому через гострий біль у нозі — розтягнув сухожилля. На ногу не міг стати, вона боліла навіть тоді, коли до неї не торкався. Уночі кілька разів прокидався від болю. Втратив усяку надію потрапити на роботу. Так-от, уранці не повірив — нога була здорова! Біль повністю зник. Якби не легке тепло в суглобі, то подумав би, що це все мені просто наснилося. Подивився на телефон — шоста година. Хоча й лягав о першій, спати зовсім не хотілося. Один із тих чудових ранків, коли можна бути наодинці з Богом, гуляти парком і молитися.

Я помітив, що після того, як став приходити до Бога не «за чимось», а просто так — Він Сам піклується про все. Мабуть, це і є дружба, коли просити не потрібно... Справжній Друг близький у проблемі, й завжди знає, чи потрібна допомога. Я не просив Бога за зцілення сухожилля. Я тільки встиг подумати про пластр для натертої ноги... Це, напевно, здається наївним. Але я сприймаю це як невидиму турботу Друга, з яким люблю проводити час.

Дмитро ДОВБУШ

Точка зору

Церковне зібрання: від бенкету до бенкету

Юрій ВАВРИНЮК

Я дуже часто чую від проповідників, служителів і просто віруючих одну фразу, яка для мене стала черговим християнським штампом. Коли мова заходить за обов'язковість відвідування церков, одним із аргументів є слова: «Людина ж не може їсти лише один-два рази на тиждень, так вона швидко помре. Подібно і християнин не може так рідко духовно харчуватися, один-два рази на тиждень відвідуючи зібрання».

Що ж, аргумент, на перший погляд, ніби доречний. Непорочно Слово Боже переповнене притчами та життєвими ілюстраціями, які допомагають зрозуміти складні духовні істини. І порівняння духовного насичення віруючої людини з фізичним правильне та зрозуміле. Сам Ісус Христос використовував цю буденну ілюстрацію, називаючи Себе хлібом з неба (див. Ів.6:32-35), та й апостол Павло закликав віруючих правильно харчуватися, щоб рости духовно (див. 1Кор.3:1,2).

Але мене завжди не залишало якесь внутрішнє відчуття слабкості цього аргументу. І одного разу, укоротре почувши знайому фразу служителя, який переконував людей частіше ходити на зібрання, я раптом подумав: «Почекай-но, а насправді, скільки ж разів на тиждень потрібно їсти, тобто ходити на зібрання, щоб духовно не померти з голоду?» Якщо вже дивитися на проблему з точки зору фізичного харчування, то тут виходить деяке протиріччя.

Будемо міркувати так. Зрозуміло, один-два рази на тиждень духовно «їсти» — це дуже мало. А от скільки треба? Якщо брати до уваги нашу ілюстрацію, то ми харчуємося значно частіше, аніж один раз на день. Виходить, в ідеалі ми повинні ходити в церкву мінімум один раз на день, а ще краще — два-три рази. Але, погодьтеся, на практиці це неможливо. І ось тут ми опиняємося перед дилемою: реальність, у якій ми живемо, не дозволяє так часто відвідувати зібрання, як потрібно, а якщо відвідувати рідко — ризикуємо духовним здоров'ям...

І коли я подивився на цю проблему саме з такої точки зору, мене раптом осяяло: ця ілюстрація недоречна щодо відвідування цер-

ковних зібрань. Скажу більше: у духовному харчуванні ми не повинні розраховувати на церкву чи богослужіння. Або більш кардинально: бідний той християнин, який харчується лише на церковних богослужіннях від служителів, учителів чи проповідників. Даруйте, скажу ще категоричніше: церква — не місце для регулярного духовного харчування!

Зачекай, скажете ви, це вже справді якась ересь. А для чого ж тоді ходити на зібрання? Ми ж там отримуємо багату та корисну їжу, ми йдемо з церкви духовно насичені, ми смакуємо проповідями, піснями та свідченнями! Так, ви праві, але повторю: церква — не місце для регулярного духовного харчування!

Дозвольте пояснити на тому ж самому прикладі фізичного харчування. Скажіть, де ми зазвичай харчуємося? Так, у переважній більшості саме вдома. Дякуючи Богові, українці, за невеликим винятком, мають нині хліб та до хліба. Ми маємо багато громадських закладів харчування, нерідко їх відвідуємо, але регулярно й в основному харчуємося все-таки вдома. Хто як може, хто як вміє готує для себе чи просто ячню, чи смачний український борщ. Або їмо те, що приготувала мама чи дружина. Саме домашня кухня в багатьох родинах є зосередженням сімейного вогнища.

У духовному житті принцип той же. Основне місце духовного харчування християнина — його власна духовна кухня. Саме його. Чи його родини. Саме туди, як і на справжню кухню, ми можемо прийти будь-коли, як відчули голод. Можемо пообідати разом з сім'єю, а можемо просто «перекусити» при потребі. Не потрібно чекати, коли відкриється найближче кафе (церква), коли шеф-повари ресторану (проповідники) приготують вишукану страву. Ми самі відповідальні за наше щоденне харчування.

Основою духовного життя християнина повинні бути не чиїсь проповіді на зібранні, до яких потрібно чекати кілька днів, а наше особисте постійне духовне харчування. Перш за все через читання Слова Божо-

го та роздумування над ним, через особисті молитви. Особисте спілкування з Богом — це те, що дає нам здорову щоденну духовну їжу. На жаль, деякі служителі та проповідники роблять слухачів залежними від їхніх проповідей. Такі віруючі не можуть харчуватися самостійно. Апостол Павло говорив про них: «Я, браття, не міг говорити до вас як до духовних, але як до тілесних, як до немовлят у Христі. Я вас годував молоком, а не твердою їжею, бо ви не могли її їсти, та й тепер ще не можете...» (1Кор.3:1,2).

Звичайно, роль проповідників у духовному харчуванні велика, але не основна. Це так, як у житті: не всі вміють смачно приготувати обід. Тому надіються на тих, у кого це виходить краще. Але зовсім нічого не можуть приготувати лише немовлята. Доросла людина завжди дасть собі раду. Бо ж не завжди є можливість ходити в ресторан і не завжди поряд є мама. Тим більше, що здорове духовне харчування характеризується перш за все постійністю та безперервністю.

І гарним прикладом цьому може стати відомий 118 псалом, присвячений любові до Слова Божого, або, як каже автор, Закону Господнього. У ньому є вірші, які підказують нам, скільки разів потрібно їсти цей духовний хліб і коли.

«Омліває душа моя з туги за Твоїми законами кожного часу...» (20 вірш).

«Я вночі пам'ятаю Ім'я Твоє, Господи, і держуся Закону Твого!» (55).

«Як я кохаю Закона Твого, цілий день він розмова моя!» (97).

«Світанок я випередив та й вже кличу, Твого слова чекаю. Мої очі сторожі нічні випереджують, щоб про слово Твоє розмовляти» (147,148).

«Сім раз денно я славлю Тебе через присуди правди Твої» (164).

Отже, «сім раз денно», «кожного часу», «вночі», «сторожі нічної», «на світанку, «цілий день...» Іншими словами, Слово Боже, як духовний хліб, повинне бути ПОСТІЙНО з нами, харчування повинне бути постійне, незалежно від часу та ситуації. Для особистого спілкування

з Богом не потрібно спеціальних місць, чітко визначеного часу, ми можемо з Ним розмовляти, думати про Нього будь-де: працюючи, відпочиваючи, у дорозі, серед друзів чи родини. І обов'язок вчасно та правильно харчуватися лежить на нас особисто. Як у фізичному житті: є можливість смачно пообідати в ресторані — скористайся цим. А немає — не полінуйся сам приготувати собі.

Регулярне щоденне, щохвилинне особисте спілкування з Богом — ось запорука нашого міцного духовного здоров'я.

А як же церква, зібрання? Дозвольте продовжити аналогію.

Щоденно та регулярно ми харчуємося самі, вдома, на роботі, в дорозі. Але є багато випадків, коли ми сідаємо за особливий стіл, в особливому місці, з особливою компанією. Є особисте споживання їжі, є сімейне, а є святкове, із залученням певного кола людей: уродини, день народження, весілля, ювілей. Чи задумувалися ви, чому господарі, як правило, запрошують гостей за стіл? Що у них удома немає що їсти? Вони не можуть себе прогодувати? Звичайно ж, ні! Споконвіків, у всі часи, у різних суспільствах, у людей різного статусу є особлива, значуща та глибоко духовна традиція: збиратися разом за спільним столом. Це не просто звичайне щоденне харчування, ціль якого — підтримувати фізичне життя. Спільний

обід, вечеря — це символ єдності, спільності, знак поваги, любові та взаємної прихильності. Це нагода поспілкуватися, побачитися, порадіти чимось спільним, відчувати себе одним цілим. А їжа? Це також важливий символ. Оскільки вона є основою життя, то спільний прийом їжі символізує єдність життя, думок та сердець певної групи людей. Разом із основною ціллю — наситити організм фізичними елементами, спільний стіл згуртовує людей, робить їх рідними та близькими.

Пригадайте земне життя Ісуса Христа. Він також часто був у гостях за спільним столом. І для багатьох людей було за честь запросити відомого Вчителя до себе на гостину. Пригощаючи Його в себе, вони тим самим висловлювали повагу до Нього.

Щось подібне можна сказати й про церкву. Зібрання — це святкове застілля, де важливі не стільки страви на столі, скільки атмосфера єдності та спільності інтересів. Звичайно, там страви більш вишукані, аніж на щоденному столі. Так воно й повинно бути. Ми можемо чути від більш обдарованих братів та сестер проповіді, пісні, свідчення, які заздалегідь приготовлені, як святкові страви, які по-особливому подані та сервіровані. Там ми можемо поділитися своїм власним духовним досвідом та в простій розмові за столом почути про досвід інших. Це також духовна їжа, важлива, по-

трібна. Але ж ми не можемо щодня сидіти за, скажімо, весільним столом і розраховувати тільки на нього. Так як не можемо сидіти вдома й чекати, коли ж то нас запросять на якесь застілля. Так роблять лише вкрай ліниві люди.

Спільний стіл і зібрання людей за столом наповнене таким глибоким внутрішнім змістом, що він є прикладом особливого зібрання віруючих у Небесному царстві. Спілкування Бога Отця та Його Сина Ісуса Христа з тими, хто удостоїться честі потрапити на небеса, порівнюється з весільною вечерею. «Царство Небесне подібне одному цареві, що весілля справляв був для сина свого...» (Мт.22:2). «Радіймо та тішмося, і даймо славу Йому, бо весілля Агнця настало, і жона Його себе приготувала! ... Блаженні покликані на весільну вечерю Агнця!» (Об.19:7-9). Можна лише здогадуватися, які страви будуть на цьому величому весіллі.

А поки... А поки ми, не чекаючи святкових недільних богослужінь, правильно та регулярно харчуймося від щедрого Господнього столу, залишеного нам у Слові Його та в присутності Духа Святого. Не лімітуймо своє харчування зібраннями чи спільними духовними заходами — потурбуймося, щоб наша домашня духовна кухня постійно була наповнена свіжою їжею.

Поле битви

«І, набік відвівши Його, Петро став Йому докоряти й казати: Змилуйся, Господи, такого Тобі хай не буде! А Він обернувся й промовив Петрові: Відступися від Мене, сатано, ти спокуса Мені, бо думаєш не про Боже, а про людське!» (Мт. 16:22-23).

Духовну війну потрібно вести щодня та щохвилини. Від цієї боротьби не можна взяти відпустки, її неможливо залишити вдома, поїхавши на курорт, поставити на паузу чи відкласти хоча б на п'ять хвилин.

Куди б ми не дісталися, чого б не досягнули, навіть найменша розслабленість чи відсутність духовної пильності можуть призвести до небажаних наслідків.

Саме так одного разу сталося з Симоном Петром. Щойно він, один із стовпів майбутньої Церкви, отримує грандіозне об'явлення, що Ісус є Христом і Сином Божим, а вже за мить, розчарований невідворотними

змінками, які насуваються й на його життя, дає місце у своєму розумі лукавому.

Це викликало відповідну реакцію Господа, Який дав зрозуміти Своєму учневі суть духовних процесів.

Тому пам'ятаймо, що на війні навіть найменша слабінка, хвилина сну чи самолюбівання можуть закінчитися жахливою поразкою.

Богдан ГАЛЮК

Спокій у Христі

Коли я навернувся до Христа, для мене не була основною думка, що Христос — це єдиний центр життя людини. У моєму житті було багато інших важливих моментів. Це спілкування з людьми, зокрема й свідчення їм, плани та цілі, пов'язані з Богом та Церквою, і не тільки. Христос, звісно, був значимою частиною життя разом із іншими важливими його аспектами. Але з часом, коли я став стикатися з різними труднощами, то усвідомив, що значимість Христа — це не просто теологічне вчення, це реальність, яку людина повинна досягнути та якої повинна навчитися. І для цього потрібно докладати особисті зусилля, бо інакше все, про що я говоритиму далі, не прийде в наше життя.

Він по правиці моїй

«Уявляю я Господа перед собою постійно, бо Він по правиці моїй, і я не буду захитаний! Через те моє серце радіє та дух веселиться, і тіло моє спочиває безпечно!» (Пс.15:8-9).

Людина — цілісна особистість, і нам важко розпізнати, де її душа, де дух і де тіло, хоча ми робимо спроби їх розрізнити. Але коли ми у своєму житті постійно відчуваємо Господа, то, сказано, що радіє наше серце, веселиться дух і тіло перебуває в спокої.

Нині багато людей у світі мають проблеми зі здоров'ям, причини яких не фізіологічні. Вони виникають тому, що люди перебувають у постійній тривозі та переживаннях. Вони живуть у постійному стресі, із яким не можуть впоратися. І це стосується не лише невіруючих людей, а й християн. І цей постійний стрес відображається як у їхньому дусі чи душі, так і в тілі. За даними Всесвітньої організації охорони здоров'я, відсоток психосоматичних захворювань нині становить близько 40%. Тобто майже половина хвороб, із якими люди звертаються до лікаря, виникають не через фізичну недугу, а через душевні переживання. Але Писання дає вирішення цієї проблеми, спонукаючи нас вірою прийняти, що Господь завжди поруч із нами. І, насправді, це не важко, тому що наша душа не може не переживати Божої присутності, Він завжди поруч із нами, навіть якщо ми фізично цього не відчуваємо.

Фундамент довіри

У кожної людини є те, на що вона опирається в житті. Немає таких людей, які не надіються ні на що. Проте часто те, на що ми надіємося, — «як те павутиння, і як дім павуків його певність...» (Йов.8:14). Така основа для нашої надії хитка — і в нас вини-

кають проблеми. Підставою для нашої надії та впевненості може бути й щось хороше. «Хіба не була богобійність твоя за надію твою, за твое сподівання невинність доріг твоїх?» (Йов.4:6). Але й ця опора не завжди є непохитною.

У книзі пророка Єремії читаємо: «Проклятий той муж, що надію кладе на людину, і робить раменом своїм слабу плоть, а від Господа серце його відступає!» (Єр.17:5).

Звісно, ви можете сьогодні прийняти рішення не надіятися на себе, свої сили, фінанси, інших людей і т. ін., але цього замало. Те, на що ми опиралися певний час, стає нашою глибинною сутністю, яку не так легко змінити.

У різних сферах моя довіра може бути різною. У дечому я можу дуже твердо надіятися на Бога. Наприклад, у сфері служіння я можу повністю довіряти Богові, але у сфері фінансів надіятися винятково на свої сили. І там я буду мати поразку. Також наша довіра Богові може бути ситуативною, тобто залежати від обставин.

З ранніх років усі ми жили в певному оточенні, де формувалася наша надія та довіра. Нам казали: «Ти повинен багато працювати, щоб щось мати», «Ти повинен правильно поводитися, щоб заслужити при-

хильність», «Ти ж хлопчик, тобі не можна плакати» і т. ін. І на основі цього формувалося наше світобачення, на цьому будувалася наша довіра. Якщо ж ці принципи не спрацьовують, у серце вкрадається тривога й хвилювання, які згодом приводять до хвороб та інших негативних наслідків.

Проте Біблія пропонує вихід — постійно пробувати в Богові: «На Тебе оперся я був від народження, від утроби моєї матері Ти охорона моя, в Тобі моя слава постійно!» (Пс.70:6).

Види тривоги

Тривога, наскільки я бачу з Писання, життя та наукових досліджень, може містити в собі усвідомлений і неусвідомлений складник. Пригадайте, що каже Саул, коли пояснює Самуїлові причину поспішного принесення жертви: «Бо я бачив, що народ розбігається від мене, а ти не прийшов на умовлений час тих днів. А филистимляни зібралися в Міхмаші. І я сказав: «Тепер филистимляни зйдуть до мене до Гілгалу, а Господнього лиця я ще не вблагав». І я вирішив, і приніс цілопалення!» (1Сам.13:11). Самуїл докорив йому, що той недобре вчинив, і цей докір був справедливим. Нам іноді також справедливо докоряють. Але питання тут в іншому: чи міг Саул вчинити по-іншому? Всередині в нього був страх і тривога. Він бачив, як розбігаються від нього люди, бачив, як филистимляни збираються проти нього. Уявіть собі стан царя, який не має відповіді для своїх підданих. Він одразу ж втрачає авторитет у їхніх очах. На ньому лежить величезний тягар відповідальності, від нього багато очікують, а він сам не знає, що робити далі.

Так само буває в нашому житті: ми не маємо відповідей від Бога, не маємо на що опертися — і тривога проникає в серце.

Саул чітко усвідомлював, що є причиною його хвилювання — тягар царської відповідальності і відсутність зв'язку з Самуїлом. І він вирішив, що єдиний вихід із ситуації в цьому разі — самому принести жертву.

Нам іноді кажуть: «Треба було більше вірити, сильніше молитися».

Але ми не мали ресурсів для цього! У тій ситуації ми прийняли поразку, керуючись страхом, тривогою, хвилюванням, відсутністю віри. І тут скільки не закликай нас стояти до кінця — ми не зможемо, бо не маємо відповідного потенціалу.

Саул чітко усвідомлював свою проблему, але наша ситуація може ускладнюватися тим, що ми не до кінця розуміємо причини свого страху чи хвилювання. Щось подібне було в житті Анни. Її чоловік Елкани любив її, проте дітей у неї не було. Це було проблемою в той час і причиною для зневаги та насмішок. І одного разу, коли сім'я Елкани вчергове прийшла в храм, Анна «була скорбна духом, і молилася до Господа та плакала гірко» (1Сам.1:10).

Я думаю, що в той час в Ізраїлі були ще такі жінки, як Анна, але не всі вони реагували на цю проблему так, як вона. Її проблема полягала ще й у тому, що «її суперниця розпалювала їй гнів, щоб докучати їй». Тобто в житті Анни відбувалися інші процеси, які впливали на більш гостре сприйняття її проблеми. У нашому житті так само дуже часто виникають ситуації, у яких ми маємо неусвідомлену тривогу, тобто до кінця не розуміємо, що є істинною причиною нашого хвилювання. Можливо, вона хвилювалася, що чоловік залишить її, бо ж недавно він змушений був постійно переконувати її, що любить. Певно-таки вона висловлювала свої сумніви вголос. Та причиною всіх цих тривог Анна вважала відсутність дітей і саме з цим прийшла в храм, де спочатку висловила свою проблему, а потім «довго молилася перед Господнім лицем», «вилалила душу свою перед Господнім лицем». І коли священник запитав у неї, чи вона п'яна, жінка не відповіла, що просто бездітна й просить сина в Бога, а сказала: «Я говорила аж доти з великої своєї скорботи та з туги своєї» (1Сам.1:16). Це свідчить про те, що вона й сама до кінця не усвідомлювала, що тривожить її.

Дуже часто неусвідомлена тривога стає тягарем та пресом у нашому житті, вона приводить нас у постійну тугу й скорботу. І ні хтось інший, ні навіть ми самі не можемо до

кінця визначити, що гнітить нас. Але Анна обрала правильний вихід — прийшла до Бога, щоб вилити свою душу перед Ним.

У моєму житті було щось подібне. Після повернення я часто підходив до братів і ставив їм запитання щодо свого життя та служіння. Але відповіді братів зовсім не торкалися мене, вони не задовольняли моїх потреб. І в якусь мить я відчув, що мене ніхто не розуміє. Минуло багато років, поки збагнув, що не брати мене не розуміли, а я сам себе не розумів і неправильно ставив питання, бо повною мірою не усвідомлював, що викликало ці питання і які ще більш глибокі питання крилися під ними.

Мені здавалося, що те, що я говорю, є відображенням моєї тривоги. Але це було не так, тому відповіді братів не задовольняли мене, як не задовольняли Анну слова Елкани: «Чи ж я не ліпший тобі за десятих синів?» Ці відповіді не потрапляли в центр джерела тривоги, яке било в серці. Саме тому після глибокого спілкування з Богом відповідь священника Ілїї жінці була не «Бог дасть тобі сина», а така: «А Бог Ізраїлів дасть тобі бажання твоє, яке ти від Нього жадала». Тут йшлося не лише про дитину, хоча й про неї також.

Так само й у нашому житті. Нам здається, що наша проблема криється лише в цій конкретній «дитині», якої в нас немає, — духовному плоді, відповіді на питання чи вирішенні складної ситуації. Але проблема набагато глибше — у неусвідомлених нами страхах та тривогах.

Як отримати спокій у Богові?

Спокій у Богові, у Христі — це стан умиротворення в нашому серці. Наш неспокій небезпідставний, він не виникає на порожньому місці, він завжди на чомусь базується. І дуже часто ми не можемо повною мірою усвідомити цього, а Господь може. Саме тому Писання радить: «Покладіть на Нього всю вашу журбу, бо Він опікується вами!» (1Петр.5:7). Ваша тривога має під собою фундамент, але дозвольте Богові взяти її на Себе. Інколи нам здається, що в нашому серці накопичилося стільки всього, що ми з

цим ніколи не зможемо розібратися. Але це неправда. Господь хоче, щоб, починаючи з цієї миті, ми довіряли Йому свої страхи й тривоги та шукали заспокоєння в Ньому. І чим більше болю є у вашому серці, тим більше ви потребуєте Ісуса Христа. Ніхто, окрім Бога, вам не допоможе. Служителі, як і священник Ілій, можуть вам лише сказати слово від Бога. Але зцілити ваш душевний біль може лише Господь.

Чому це не спрацює?

Здавалося б, усі ми знаємо, що Господь дає спокій нашим серцям, але від цього не меншає християн, які не мають цього спокою у своєму житті. Відповідь криється ось у чому: є те, через що Ісус не залишить нас у спокої. Шлях у Божий спокій починається зі зміни нашої системи цінностей. Неможливо ввійти в Божий спокій, не набувши божественної системи цінностей. Ось як відбувалося це в житті Закхей: «Став же Закхей та й промовив до Господа: Господи, половину маєтку свого я віддам ось убогим, а коли кого скривдив був чим, верну вчетверо» (Лк.19:8). Це те, чого ми часто не бачимо в сучасному християнстві. Закхей XXI століття сказав би: «Ісусе, може, у Тебе є якісь потреби. У мене все нормально з грошима, я хотів би благословити Тебе і Твоїх учнів за слово, яке Ти мені сьогодні сказав». При цьому його попередні цінності й далі відігравали б для нього таку ж важливу роль, які і раніше. Закхей часів Христа показав своїм прикладом, що колишні цінності втратили для нього значення. І основне, що цікавить його, — інші люди, зокрема ті, які мають потребу, і ті, яких він образив. Для нього не важливо те, що він втратить гроші. Йому важливе те, як на нього подивиться Господь.

Наша система цінностей має велике значення для Бога. Колись Ісус сказав учням, які захоплювалися красою та величчю храму: «Не залишиться тут навіть камінь на камені, який не зруйнується!» (Мр.13:1-2). Нині так само люди часто пишаться своїми церковними спорудами, тішаться тим, що чогось досягнули в служінні, але в Христа інша система вимірювання та оці-

нок. Говорячи про Свої мірила, Він зазначає: «Не складайте скарбів собі на землі, де нищить їх міль та іржа, і де злодії підкопуються й викрадають. Складайте ж собі скарби на небі, де ні міль, ні іржа їх не нищить, і де злодії до них не підкопуються та не крадуть. Бо де скарб твій, там буде й серце твоє!» (Мт.6:19-21).

Тому, коли люди скаржаться, що всі турботи довірили Богові, але Він не вирішує їх, я раджу їм заглянути у власну систему цінностей. Він не візьме на Себе твою турботу, якщо вона полягає в тому, що одяг на тобі не того бренду, який нині популярний. Бога хвилює те, щоб тут, у цьому житті, ми жили небесними категоріями. А часто наші тривоги й турботи виникають лише через те, що наша система цінностей є системою цінностей цього світу.

Тому найперше, що ми маємо зробити, шукаючи спокою в Богові, — проаналізувати, чи є ті цінності, на які я опираюся в житті, цінними для Бога? Якщо ви проситимете чогось у Бога з бажанням збагатитися, з бажанням набути більшого авторитету в людей, з бажанням прославитися, це бажання поглине вас, тому що Господь не візьме на Себе цих потреб. Він не приведе вас у спокій у вашій гордині чи грошолюбстві, бо це не цінне в очах Божих і згубне з погляду вічності. Бог чекає від вас повної відкритості й довіри та готовності діяти за Його принципами, керуючись Його цінностями та опираючись на єдиний значимий центр життя — Ісуса Христа.

**Олександр САВЧУК,
м. Брест, Білорусь**

* * *

Спокій у душу приходить лише тоді, коли я вважаю себе на службі в Христа, а не господарем своїх прагнень, своєї ролі, своєї особистості.

У книзі «Шкатулка з камелями» Ф. Борем роздумує про віру дядька Тома, героя книги Гарріет Бічер Стоу. Старий раб був вирваний зі звичного середовища, посаджений на корабель, який вирушав у невідомі краї. Це був момент страшної кризи, коли віра Тома похитнулася. Йому дійсно здавалося, що він не лише назавжди втратив своїх рідних, а й залишений Богом! Заснувши, раб побачив сон. Йому снилося, що він знову вдома й що маленька Єва читає йому Біблію, як і раніше. Він чув її голос: «Коли ти будеш проходити по водах, Я буду з тобою, бо Я Господь Бог, твій Спаситель».

Через деякий час бідний Том корчився під ударами батога свого нового господаря. Але, як пише Г. Б. Стоу, «удари падали тільки на його тіло, але не на душу». Том стояв покірно, однак Легрі не міг не відчувати, що його влада над жертвою закінчилася. Він раптом різко повернув коня... І в голові тирана промайнув один із тих живих спалахів сумління, які часто проливають світло на темну, грішну душу. Він ясно зрозумів, що той, хто стояв між ним і Томом, був Бог, і він ображав Його!»

Томас Келлі якось сказав: «Ми намагаємося проявити себе в різних сферах свого зовнішнього життя, тоді як існує лише одне Життя всередині нас, яке організовує й управляє нами... Я маю на увазі Життя, орієнтоване на Бога. Кожен із нас може жити таким Життям — дивної сили, миру і спокою, єднання й довіри, де складне стає простим, — за однієї умови: якщо ви дійсно цього захочете».

Дивлячись же на наше життя, складається враження, що для звичайного християнина порядок в його внутрішньому світі не є основним пріоритетом. Ми досягаємо успіхів у бізнесі, накопиченні матеріальних цінностей, спішимо на різні конференції, семінари, слухаємо виступи на теми, які нас цікавлять. Тобто намагаємося впорядкувати внутрішній світ, починаючи з дій у зовнішньому. Це прямо суперечить тому, чому вчить Біблія, що продемонстрували нам великі святі й що регулярно нам показує наш власний печальний духовний досвід.

Гордон Макдональд

Бог, Який бореться з Богом

Ольга МІЦЕВСЬКА

Стосунки з людьми будувати нелегко. Але принципи побудови стосунків людей із Богом схожі з принципами побудови стосунків із людьми. Проте в стосунках із людьми ми бачимо того, із ким спілкуємося, — сприймаємо його емоційні та вербальні реакції на наші слова та дії. У стосунках із Богом по-іншому — ми можемо, опираючись на свої знання чи відчуття, тільки уявляти, що думає про нас Бог. Проте ми не завжди знаємо достеменно, чи правильно зрозуміли Бога. Особливо гостро ці сумніви починають звучати в миті, коли Бог видається нам дуже далеким. Такі моменти були в житті Йова, Давида, пророків та й Самого Христа.

«Бог, Який бореться з Богом» — та-

кими словами Мартін Лютер описав боротьбу Христа в Гетсиманії і момент, коли Христос відчув, що залишений Богом на Голгофському хресті. «У Гетсиманії й на Голгофі, — пише відомий християнський журналіст Філіп Янсі, — Богу Самому довелося стикнутися із прихованістю Бога». Ми теж нерідко можемо відчувати щось подібне у своєму житті. І саме це ускладнює наші стосунки з Богом.

З приводу цього пригадується один випадок із життя Мартіна Лютера. Маючи загострене відчуття справедливості й прагнення до ідеальності, не раз впадаю в розпач, коли відчуваю, що ніколи в цьому світі не стане все справедливим та ідеальним. Такі ж моменти розпачу траплялися й у житті великого реформатора. Тоді йому часто допомагала дружина, підтримуючи та підбадьорюючи його. Але одного разу, побачивши, що чоловіка ніяк не розрадити, вона вдалася до радикальних дій — одяглася в траурний одяг. Коли Лютер запитав у неї, що трапилося, жінка відказала: «Померла дуже важлива персона». — «Скажи мені, хто?» — запитав він. — «Бог». — «Ти маєш на увазі Небесного Отця?» — «Так. Бог помер. Помер!» — Лютер насупився: «А хто тобі сказав про це?» — «Ти!» — «Коли?!» — «Коли бачу твій відчай, твою депресію...»

Й у нас трапляються моменти, коли «Бог помирає» в нашому житті. Зазвичай щодо таких ситуацій мені доводилося чути звинувачення на адресу самої людини, як от: «Якщо ти не відчуваєш близькості Бога, проблема в тобі», або: «У християн не може бути депресії». Проте життя не завжди однозначне, й іноді воно свідчить, що може...

Іноколи пролунає більш толерантна відповідь про «сім етапів побудови правильних стосунків із Богом» чи «п'ять кроків для отримання відповіді на молитву». І кроки ніби адекватні й етапи ніби логічні — проте не діють у житті, хоч ти плач. Бо немає інструкції, яка регламентує особисті стосунки, оскільки всі ми різні, і Бог по-різному будує взаємини з нами. Так само кожен із нас — із Богом.

Утім, у нашому сприйнятті часто

є вже готові сформовані картини того, якими мають бути стосунки. Наприклад, жінка готує обід, а чоловік шпаклює стіни. А що, коли чоловік — кухар, а жінка — маляр? Я маю знайомого, який вчився на кухаря й готує значно краще від дружини. Він каже: «Дехто з мене підсміхається. Але я все одно готую вдома. Це мені подобається. І мені байдуже, що думає хтось інший, це справа моя й моєї дружини».

Так само й у наших стосунках із Богом. Хтось гадає, що треба молитися лише на колінах, а інший розмовляє з Богом, згорнувшись клубочком на постелі; хтось молиться дуже голосно, а хтось веде з Богом мовчазні діалоги; хтось присвячує Богові цілу годину вранці, а дехто увечері; хтось молиться ночами, а дехто просто протягом дня розмовляє з Богом про всі буденні справи; до когось Бог говорить напрому, а до іншого — через Писання, через книги, через інших людей... І питання тут не в тому, як правильно, а в тому, що відбувається в нашому серці та який плід цих взаємостосунків у нашому житті. Саме тому ми й називаємо їх ОСОБИСТИМИ.

Проблема часто виникає тоді, коли особистий досвід ми сприймаємо як універсальний, а особисті відкриття — як всезагальні. Наприклад, Бог відкриває людині, що саме їй не треба їхати в іншу країну для проживання. І така людина, озброївшись цим відкриттям, засуджує людей, які виїхали туди, або ж переконує інших не робити цього, хоча цих, інших, Бог, можливо, хоче бачити саме там. Це, чесно кажучи, найбільш нейтральний приклад. Але є безліч таких випадків, коли особисті відкриття для однієї людини, зведені в ранг універсальних, стають навіть руйнівними для іншої.

І якщо запитати такого порадирика: «Чому ти гадаєш, що це актуально для всіх?», він упевнено відповість: «Мені сказав БОГ!» Акцентуючи саме на слові «Бог», а не на «МЕНІ».

Звісно, побудова особистих стосунків не виключає впливу чи допомоги третьої сторони. Мої стосунки з кожним із моїх дітей є, безумовно, особистими, але, будуючи їх, я читаю книги й слухаю проповіді про

виховання дітей, раджуся зі своєю мамою й іншими людьми, спілкуюся з педагогами й вихователями своїх дітей, і, зрештою, говорю про своїх дітей із Богом. Писання також, наприклад, радить старшим жінкам вчити молодих любити чоловіків і дітей. Тобто будувати стосунки потрібно вчитися. Але не всі зауваження й поради навіть наймудріших людей я вважаю актуальними й гідними того, щоб ними керуватися в стосунках зі своїми дітьми. Не всі з них, які діяли в житті інших і приносили чудові результати, будуть плідними в моїх стосунках. Буквальне копіювання досвіду інших людей не принесе бажаного результату. Можна молитися годинами, але не відчувати тісних стосунків із Богом. Можна тижнями постити, але не отримати бажаних змін.

Бувають ще й такі християни (та й усі ми певною мірою були такими, роблячи свої перші кроки в спілкуванні з Богом), які з усіма своїми проблемами біжать до служителів, вважаючи їхні слова істиною в останній інстанції. Один мій знайомий служитель порівняв подібні стосунки з фастфудом. Це швидко приготована їжа, але не зовсім корисна. Безперечно, Бог дає мудрість служителям, проте, опираючись лише на досвід та поради інших людей, не побудуєш власного досвіду спілкування з Богом. Щоб мати тісні особисті стосунки з Богом, потрібно спілкуватися з Ним особисто. Так, це довше (як, до речі, й приготування здорової їжі), це вимагає більше зусиль, можливо, спричиняє більше помилок і призводить до розчарувань, але відкриття, отримані від Бога особисто, приносять набагато більше радості й користі в житті ніж ті, які ми отримали, так би мовити, «з других рук».

Часто в нашій свідомості слова «дружба», «сім'я», «кохання», які характеризують близькі стосунки, зводяться лише до певних позитивних емоцій. Коли ж стикаємося з негативними, то зазвичай спішимо зробити висновок про кінець кохання, дружби чи інших стосунків. Насправді ж позитивні емоції — це лише вторинна ознака справжніх стосунків. Зрілі стосунки — це передусім праця. Як і в стосунках із

людьми, так і в стосунках із Богом, ми повинні докладати зусиль, щоб ці стосунки розвивати. Навіть найбільша дружба поступово слабне, коли люди перестають зустрічатися й спілкуватися. Щось подібне не раз було в моєму житті, коли спілкування з дуже близькими мені людьми, із якими не бачилася тривалий час, ставало натягнутим, відчувався брак спільних тем. Тобто, щоб стосунки розвивалися й зміцнювалися, потрібно зустрічатися, спілкуватися, жертвувати чимось своїм. Потрібно разом сміятися й плакати, відкривати найпотаємніше. Звісно, із Богом це зробити набагато легше й безпечніше, проте, як не дивно, віруючі люди не відкриваються навіть перед Ним. У своїх стосунках із людьми вони пережили стільки травм і отримали стільки болю, що не готові ділитися своїми глибинними переживаннями навіть із Богом.

Не знаю, чи це національна ментальність така, чи щось інше, але я зауважила, що українці особливо не вміють відкривати свого серця перед іншими людьми, навіть найближчими, не вміють обговорювати проблем, із якими стикаються в стосунках. Вирішення конфлікту у відносинах у нас часто зводиться до двох схем: «промовчати, простити й забути» або ж «висловити все й розірвати стосунки». Це часто призводить до ще більш глибоких конфліктів між людьми, що унеможлиблює побудову довірливих взаємин. А також до того, що цей досвід переноситься й на спілкування з Богом.

Говорячи безпосередньо про стосунки з Богом, можемо побачити дві крайності, до яких вдаються християни. Одні, стикнувшись із вищезгаданою прихованістю Бога, стають скептиками або ж агностиками, говорячи про неможливість пізнати Бога, мати з Ним особисті стосунки. Вони більше опираються на розум, намагаючись логічно обґрунтувати біблійні тексти й «розкласти по полочках» всі знання та уявлення про Бога в пошуках формули наближення до Нього. Їхнім девізом можуть бути слова середньовічних богословів-реалістів: «Знаю, щоб вірити».

Є люди, які надають «духовному» надто великого значення. Вони

вірять тому, що бачать і відчувають. Їх можна побачити на всіх з'їзних зібраннях, щодо кожного питання вони їдуть до пророків, іноді самі роблять спроби пророкувати. Але часто стається так, що цей духовний досвід не змінює їх, оскільки свою віру ці люди будують на відчуттях та емоціях. А справжні зміни відбуваються все-таки тоді, коли ми переминюємося через віднову свого розуму.

Часто у своїх спробах бути «близько з Богом», «духовні люди» з кожним питанням звертаються до Нього. Мені доводилося спілкуватися з такими з них, які казали, що навіть запитують у Бога, які продукти їм сьогодні їсти й чи варто йти на роботу. Часто такі люди отримують відповіді, але не від Бога. Один мій знайомий таким способом постійно отримував відповіді на всі свої життєві питання, і це виглядало настільки духовно, що можна було б навіть позаздрити, якби одного разу він не сказав, що отримав від Бога повеління розлучитися зі своєю дружиною.

Я в жодному разі не переконую відкинути емоційний складник у стосунках із Богом. Скоріше підводжу до думки про необхідність тримати баланс, щоб «непорушений дух ваш, і душа, і тіло» були «непорочно збережені на прихід Господа нашого Ісуса Христа!» (1Сол.5:23). Богові важлива кожна сфера нашої особистості, і Його бажання — щоб гармонійно розвивалися й наш розум, і наші емоції, і наша воля, які відіграють значну роль у побудові близьких взаємостосунків як з людьми, так і з Ним. При цьому також дуже важливо враховувати вік християнина. Не раз мені доводилося чути слова, звернені до натхнених Божою присутністю новонавернених людей: «От почекай, ще трохи — і перша любов погасне, і Бог вже не буде таким близьким до тебе». Замислившись над своїм життям, я спочатку сприйняла ці слова майже за істину. Проте з часом зрозуміла, що причина того, що Бог так яскраво не проявляється в житті, — не втрата першої любові. Я відчувала, що моя любов до Бога не зникала, але вона ставала іншою, більш

осмисленою й жертвенною. Отже, проблема тут не в любові, а в тому, що ми стаємо трохи старшими, і Бог уже ставиться до нас по-іншому.

Чи не так у наших сім'ях? Немовлятам ми приділяємо колосальну увагу й майже весь свій час. Діти підрастають і поступово стають більш самостійними. Зрештою, у підлітковому віці ми вже не годуємо дітей із ложечки й не зав'язуємо їм шнурівки. Ми даємо їм певні доручення й контролюємо їх. Коли діти стають дорослими, батьки, звільнивши їх від свого контролю, лише спостерігають за їхнім життям — і, якщо стосунки були побудовані правильно, пишаться їхніми досягненнями, підтримують, коли важко, розділяють їхні радісні моменти.

Духовні діти, які лише «пізнали Отця» (див. 1Ів.2:12-14) і вперше назвали Бога Батьком, потребують особливої уваги й піклування — і Бог постійно поруч. Їхнє життя повне захоплення — їм прощені гріхи, вони відкривають Боже Слово. І от зрештою досягають віку, коли це Слово Боже в них пробуває. Тобто настає момент, коли Бог каже: «Тепер ти маєш Мою зброю і Мою силу, тож ти повинен сам перемагати спокуси лукавого». І в такі моменти може видатися, що Бог далеко, але Він поруч, Він усе контролює, спрямовує, учить. Саме в такі моменти духовних битв і перемог ми розуміємо Бога більш глибоко, проникаємо в Його серце і Його біль, ми дивимося на інших людей так, як дивиться Бог, і зрештою досягаємо такого стану, коли пізнали не просто Батька, а «Того, Хто від початку», тобто Бога в Його повноті. Це значить, що ми стали дорослими — і Бог розмовляє з нами зовсім по-іншому, ніж із дітьми.

І, можливо, наші емоції іноді не такі піднесені, і Бог видається не настільки доступним, проте ми знаємо Його серце, захоплюємося Його величчю, цінуємо Його дружбу. Ми шукаємо не лише Його благословень, але й прагнемо пізнати Його волю й готові виконати її навіть тоді, коли хочеться заволати: «Боже мій, Боже мій, нащо мене Ти покинув?!»

Шановні читачі!

Більше як чверть віку «Благовісник» приходить у домівки читачів. За ці роки ми отримали багато відгуків про те, якою втіхою та підбадьоренням він став для тих, хто переживає складні часи в житті, хто не може знайти відповідей на насущні проблеми, хто спинився на роздоріжжі й не знає, як рухатися далі.

Ви розповідаєте, що з тематичних добірок черпаєте ідеї для проповідей та натхнення для того, щоб зробити ще один крок, наближаючись до повноти Божого зросту.

Декого журнал змушує ще раз перегорнути сторінки Біблії, щоб знайти аргументи для підтвердження чи заперечення того, що ми пропонуємо читачеві. І ми щиро вдячні за Ваші зауваження та критику, бо вони свідчать про Вашу небайдужість і допомагають нам у роботі.

Щороку сотні людей, які не мають можливості оплатити свій примірник (інваліди, малозабезпечені, ув'язнені та ін.), надсилають нам листи з проханням надсилати їм журнал. У міру можливості ми намагаємося робити це, сподіваючись, що Ваші пожертвування, дорогі читачі, покрийуть і ці витрати. Водночас, усвідомлюючи непросту економічну ситуацію, ми доволі обережно вказуємо суму

мінімальної пожертви, яка нині становить 140 грн на рік.

З огляду на це щиро просимо всіх, хто має змогу, пожертвувати більше від вказаної суми мінімальної пожертви, не залишатися байдужими.

Звертаємося також до тих, для кого меценатство — це не просто одноразова дія, а стиль життя і служіння Тілу Христовому. Дотепер ми не потребували особливої спонсорської допомоги. Потреби на друк та видавництво покривалися пожертвуваннями наших читачів та частково — дотацією Церкви ХВЄ, установчого та керівного органу журналу «Благовісник». Нині ж у зв'язку з подорожчанням вартості друку та поштових витрат, а також загальнодержавним підвищенням мінімальної заробітної плати, ми особливо потребуємо Вашої підтримки, дорогі спонсори, щоб, як сказано у Писанні, ми могли своєчасно давати духовну поживу тим, хто чекає на неї.

Якщо Ви маєте змогу та бажання стати нашим постійним спонсором, зв'яжіться з нами

(0332) 25-44-06, 098 83 27 611, 066 07 39 288

Факс: (0332) 78-97-98

E-mail: blagovis@gmail.com

www.blag.org.ua

Якщо Ви маєте можливість надати нам одноразову допомогу, зробіть це, перерахувавши кошти на розрахунковий рахунок 26000232440001, МФО 303440

в КБ «Приватбанку» м. Луцьк, код 23253886

Отримувач: РХЖ Благовісник

Щиро вдячні за розуміння і сподіваємося на Вашу підтримку!

Андрій Семенюк:
«Наша любов до Бога
визначатиме всю нашу поведінку»

Андрій Семенюк народився в 1942 році в селі Кукли Маневицького р-ну, у сім'ї євангельських християн. З дружиною Люсею виховав 13 дітей. Став свідомим християнином у 16 років. Нині проживає в США (м. Редмонт, Вашингтон). Пресвітер Першої української п'ятидесятницької церкви в м. Рентон. Активний місіонер: проповідує, матеріально підтримує місіонерів та залучає до цього служіння багатьох християн в Америці, регулярно відвідує Україну в справах місіонерства.

Наша розмова з братом Андрієм про його зустріч з Богом та стосунки з Ним. Пропонуємо її вашій увазі.

— Андрію Карповичу, згадайте деякі ваші життєві перипетії на шляху пізнання Бога.

— Я ріс у віруючій сім'ї, у селі Кукли, на Волині. Мої батьки увірували в тридцяті роки, а може й до тридцятих. Тому про Бога я чув багато. Пригадую, коли батько повернувся з ув'язнення (це було в січні 1950-го, на Різдво) і йшов із іншими віруючими в с. Будки на зібрання, то я вельми просився йти з ними. Але мене не брали з собою, бо потрібно було йти пішки 6 км. Коли ж я підріс і в мене з'явилися друзі, тоді вже й просили йти з ними — а я не йшов, не хотів. 1956-й рік був роком пробудження на нашому Поліссі. На небі було якесь явище, червоні хмари серед ночі, якесь сяйво, якого ми не бачили, але бачили мирські люди. Вони перелякалися, думаючи, що це кінець світу. Розповідають, що молодь у Черевасі (біля смт Маневичі), вночі поверталася з клубу, побачила щось дивне в небі, на них напав страх — і відразу пішли на зібрання до віруючих. Я це все чув — і затривожився. У 1957 році, 14 січня, перший раз пішов у Лісово на зібрання. Правда, соромився, боявся зустріти своїх друзів. Зібрання мені сподобалося. Запам'ятав, хто що проповідував, і пам'ятаю до цього часу. Там було тісно, люди не сиділи, тільки стояли. Мені захотілося туди ходити, але боротьба в мені не припинялася. Пішов ще раз в клуб. До мене ніхто з друзів не підійшов. Я вийшов із того клубу, не добувши до кінця, махнув на нього рукою і сказав: «Ото, це останній раз, більше ніколи туди не піду» — і не пішов. Наступної неділі мій старший брат на зібранні в с. Будки дав обітницю служити Господу. У мене загорілася ревність: «Я ж став першим за нього ходити на зібрання, а він мене випередив!...»

До нас у село приїхав брат Оксентій з с. Підріжжя зі своїм братом. Вони робили підвалини для хат з дуба і приїхали в село купувати його. Ці брати були в Антона й Марії Макарчуків, і коли ми прийшли до них, то вони вечеряли. Коли ж брати по-вечеряли, то Оксент каже: «Тепер, братики, ми вас «попривітствуємо» (то був такий звичай у середовищі п'ятидесятників: при зустрічі чи прощаючись віруючі брали один одного за руку і молилися на інших мовах, часто й пророкуючи, після чого цілували один одного). Коли Оксент став «привітсвувати» мого брата, то каже йому: «Братуку, тепер Господь хрестить тебе Духом Святим». Він «попривітствував» і мене. І коли ми стали на коліна — то Бог справді хрестив мого брата Духом Святим. О, як я возревнував! Тоді мені нічого вже не хотілося, тільки одне було в голові: отримати хрещення Духом Святим і служити Богові. Я і молився, і постився. Навіть, було, у взуття каміння накладу — так себе карав, якщо якась думка недобра прийде чи вискочить погане слово. І одного разу в селі Прилісне (воно за 6 км від смт Маневичі, раніше називалося також Маневичі й на пошті їх плутали — тому його в 1964 році перейменували) було зібрання, і я вирішив піти туди з такою думкою: мене там Бог хрестить Духом Святим, якщо ж не хрестить, значить Він мене не приймає. Ніхто моїх думок не знав, крім Бога. Закінчилося зібрання — і я нічого не отримав. Після зібрання була молитва, на якій був і брат Микола Йосипович Савчук (його називали Чорний, бо був чорнявий). Він мав дар «вспоможення». Стали молитися за хрещення Духом Святим, а я до молитви не вийшов.

Тут сестра Надя Макарчук із мого села (вона стала жінкою Альоші Дулька, який був пресвітером у Ма-

невичах) штовхає мене: «Чого ти не йдеш? Іди» — і я пішов. Тоді Бог і хрестив мене Духом Святим, але в мене було повно сумнівів щодо цього. У понеділок у сестри, як у селі казали, Варочки Наумчук мало бути зібрання. Туди прийшов якийсь алкоголік — і заважав його проводити. Ми вже розходилися, стали «привітсвуватися», і коли я взяв за руку свого брата Івана — як зійшла сила Духа Святого! Я думав: чи я не небі, чи небо на землі! Я так молився іншими мовами, що не міг зупинитися. Який я був радий! Таку радість я ще пережив, коли Бог зцілив мене. Оце було хрещення Духом Святим! З того часу воно мене супроводжує до нині, і в тому, що я пережив, твердо переконаний.

— Брате Андрію, що змінилося у вас після хрещення Духом Святим?

— Мене переповнювало бажання йти за Христом, виконати волю Божу. У 1959 році перед Трійцею я звернувся до братів у с. Будки, щоб мені дали водне хрещення... Згодом я, мій брат Іван і Люба Матвійчук пішли в с. Лишнівку до ревного християнина й диякона Миколая Бабія. І він дав нам хрещення в ніч на Трійцю. Свідком була згадувана мною Надя. Було дуже темно. Ми прийшли до озера — і там нас брат Миколай хрестив. Уранці пішли на зібрання.

Я вирішив у своєму серці бути вірним Господу у всьому. І коли мене викликали на комісію в армію (а я тоді вже був у Караганді), то сказав, що не буду приймати присягу й брати в руки зброю. Мою справу передали в прокуратуру. У Караганді була євангельська церква, яка складалася з колишніх в'язнів за віру, яким не дозволяли повертатися до рідних місць. Усі вони були дуже сильні віруючі, і Господь через них утверджував мене у вірі. Особливо вдячний Господу за Ієроніма Доманського та Шуру Осташову. Сестра Шура прищеплювала молоді любові до Бога й спонукувала свідчити про Христа, вона надихала молодь стояти твердо у вірі. Казала: «Не бійтесь страждань — це ніщо, вони завжди супроводжують

християн». Тоді віруючих суворо переслідували. І мені довелося це пережити.

— Які випробування ви пережили ради Христа в той радянський час?

— Коли я сказав у військкоматі, що не даватиму присяги й не братиму в руки зброї, то це багатьох обурило й здивувало. Я був перший із призовників, хто так себе повів. Їм здалося, що це неможливо, щоб здорова молода людина могла так вірити в Бога, наражаючи себе на тюрму. Тому відіслали мене в психлікарню на обстеження. Майор Московкін співчував мені й радив удати з себе хворого, щоб уникнути суду й тюрми. Але я сказав, що не зроблю цього, щоб не зневажалось ім'я Господа Ісуса й християнина.

Запам'ятав психіатра професора Святиша, який зібрав консилиум лікарів із трьох психіатричних лікарень міста, посадив мене біля себе, обняв за плечі й каже: «Ми, лікарі, хочемо все знати. Скажи нам...» — і почав ставити мені дуже делікатні запитання: чи ти хрещений Духом Святим, чи говориш іншими мовами, чи пророкуєш, чи бачиш видіння, чи відчуваєш якісь запахи під час молитви. Такий добрий. Але Господь дав мені мудрості не балакати з ним, а на кожне питання відповідати: «Це тайна мого серця, і цього я вам не розкажу». Бачив би ти, як він змінився.

Щоб якимось мене налякати, то, поки йшло досудове слідство, помістили мене у «важку» камеру, у якій утримували убивць і різних рецидивістів. З милості Божої, вони мене не зачіпали, я ще їм говорив про Бога, а з одним із них молився, щоб його не розстріляли за вбивство. І Господь відповів на нашу молитву — йому присудили 15 років в'язниці.

Мені всі прогнозували, що мене засудять як мінімум на п'ять років, а ще, що я вже ніколи не виберуся з тюрми. Засудили ж мене на три роки ув'язнення, як і було мені відкрито в сні в тому ж КПЗ. Мені приснилось, що переді мною на столі лежать п'ять банок рибних консервів, три з яких порожні, нібито я їх з'їв, а дві ні. А на підтвердження цього сну

в цю ж ніч приснився ще один: я сиджу в глибокій ямі, а щоб вибратися з неї — є п'ять сходинок, дві з яких засипано землею. Я відразу зрозумів, що це означає, тому на суді був дуже спокійний, і коли мені оголосили вирок — то навіть дякував і радів, що Господь мене попередив.

У таборі Бог беріг мене. Із тяжкої роботи у вапняному кар'єрі був переведений на роботу електрика, яка в колонії вважається легкою і привілейованою. Начальник табору Олексій Вакулук дуже добре до мене ставився й радив мені, коли викликали мене в суд на перегляд моєї справи: «Скажи їм, що вони хочуть, ніхто з твоїх братів цього не знатиме, — і тебе відпустять з тюрми достроково». Але я йому відповідав: «Ні, я ходжу не перед людьми, а перед Богом, а Він знає все. А що люди мені присудять, то я того не боюся». Я намагався будь-що бути вірним Богові.

— Думаю, що Господь вам відповідав на вашу вірність.

— Так, і то багато разів. Я вже казав, що мені через сон було відкрито про моє осудження на три роки. Мене мали звільнити 6 січня 1966 року. Одного разу начальник табору запитав мене, коли закінчується мій термін ув'язнення. Я йому відповів. «То ти на Різдво будеш дома?» — «Ні, я буду в дорозі». — «Так, тоді прийди до мене — і ми звільнимо тебе на день раніше». Я прийшов. Він покликав начальника спецчастини, щоб він оформив папери на моє звільнення. А той відмовляється. Розпочалася сварка. І то така сварка! Я собі думаю: «Нащо воно мені? Відбув 3 роки, то перебуду ще й один день. Але ні, хай відпускають. Мій батько повернувся з таборів додому на Різдво 1950 року, тож і я буду вдома на Різдво». Мене все-таки відпустили раніше. А потім, коли я все обдумав, то зрозумів наскільки Бог точний у своїх обітницях, у рішеннях і присудах. Один із трьох років мого ув'язнення був високосним. І оцей один день високосного року був понад три роки, які я мав відбути в тюрмі згідно з Божим відкриттям. Ось такий справедливий наш Бог!

— Брате Андрію, коли ви розповідали про радість хрещення Духом Святим, то сказали, що таку ж радість пережили, коли вас Бог зцілив від важкої хвороби. Як це було?

— У колонії трактором звалили електричного стовпа, від якого на чотири боки відходили дроти. І мені довелося ці дроти прикручувати 4 години на морозі. Я дуже перемерз. Після того став слабнути, не міг глибоко дихати, голосно говорити, схуд.

Повернувшись у Караганду, згодом пішов влаштовуватися на завод на роботу. Мені потрібно було пройти медкомісію. Флюорографія показала, що я хворий на туберкульоз. Кажуть мені: «Яка вже тобі робота, ти готовий». І я відразу до Бога: «Господи, що я зробив не так?» Важко було. Пролікувався в тубдиспансері 4 місяці. Після цього мене викликали у військкомат. Сказали, щоб писав автобіографію. Я й написав, що був осуджений, що лікувався в тубдиспансері. Вони перевірили й більше мене не турбували. Мабуть, комісували за станом здоров'я, вирішивши, що довго не проживу. Тоді, у 1960-их, мало хто виліковувався від туберкульозу.

Саме в той час приїхав у Караганду з Риги брат Арвід Петрович. І він багато говорив про віру. Ні на кого рук не клав, не мазав єлеєм, казав: «Якщо я на вас покладу руку, то ви скажете, що Арвід вас зцілив. Я вам показую Ісуса, я вас веду до Ісуса... Віруючий має бути здоровим. Уявіть: Бог каже Мойсею і народу, що серед них не буде хворих на хвороби єгипетські. Христос кому відмовляв у зціленні? Язичникам? Ні! Кому Він казав, що тобі так треба хворіти? Нікому!» Так у людей стала зростати віра. Перший раз на зібранні троє зцілилося. Другого разу — 10 чоловік. Сестра Аня мала грижу — і вона зникла. Одна старенька не могла ходити, її носили, то вона як скочить, як почне танцювати, приспівуючи: «Ніженьки мої, ніженьки...» Я не був на тих зібраннях. І ось одного разу приходжу — є Арвід і знов проповідує про віру. Стали на молитву — і мої легені так наповнилися повітрям, аж в ребрах заболіло. Я схо-

пився — і став глибоко дихати. Відразу все зрозумів і крикнув: «Брати й сестри, я зцілений». Це була неймовірна радість, моє серце переповнювала вдячність Господу. Я прийшов додому. У мені торжество. Став виливати всілякі настойки, які приготувала мати. А вона дивиться на мене й каже: «Що ти робиш?» — «Мамо, я зцілений. А що худий, то не переживайте: аби здорова арматура, то штукатурка наросте». І ось до цього часу немає ніяких симптомів тієї хвороби. Так зло стало добром. Це Господь допустив мені тоді захворіти, щоб звільнити мене від армії і другого суду. Навіть брати не вірили в моє зцілення. Коли я одружився з Люсею (1969 рік), то думали: оженився — та й помре. Але того не сталося — ми живемо досі, і у нас народилося 13 дітей.

— **Вороже налаштоване суспільство, переслідування за віру, а ви молоді, — чи не спокушував вас диявол відійти від Христа, щоб уникнути страждань, піти на компроміс із совістю?**

— Щодо компромісу, то я не мав таких думок. Але диявол дуже мене бомбардував іншими думками. Коли я був під слідством у камері, то різні спокуси переживав. Спіл-

кування з друзями нема, підтримки ніякої. Думав: краще, хай мене розстріляють, ніж посадять в тюрму. Або переживав, що Христос уже прийшов, а я тут залишений сам. Крім того, були в церкві брати, хороші брати, які відслужили в армії, і вони так і залишилися братами, — то думав: може, я щось роблю своє, щось не так. Я молився, дуже хотів мати Слово Боже, читати його, щоб зміцнювалася моя віра. А вже в таборі став писати листи й мені писали. Листи мене дуже збадьорювали — і я ожив. Коли вийшов на волю, то не хотілося знову потрапити в табір, хоча думалося, що так воно й буде. Навіть молився: «Боже, тут мені багато не треба — кусок хліба й трохи солодкої води, але дай свободу нам». Думав виїхати в Середню Азію, у Ташкент чи Фрунзе, бо там не було таких переслідувань християн, як там, де я був.

— **Брате Андрію, що треба робити, щоб утриматися у вірі й зберегти вірність Богові?**

— Перше, це любити Бога. Наша любов до Бога визначатиме всю нашу поведінку. Кажуть: любов кілометрів не міряє і в гаманець не дивиться. Любов жертовна, з нею готові померти. Потрібно любити

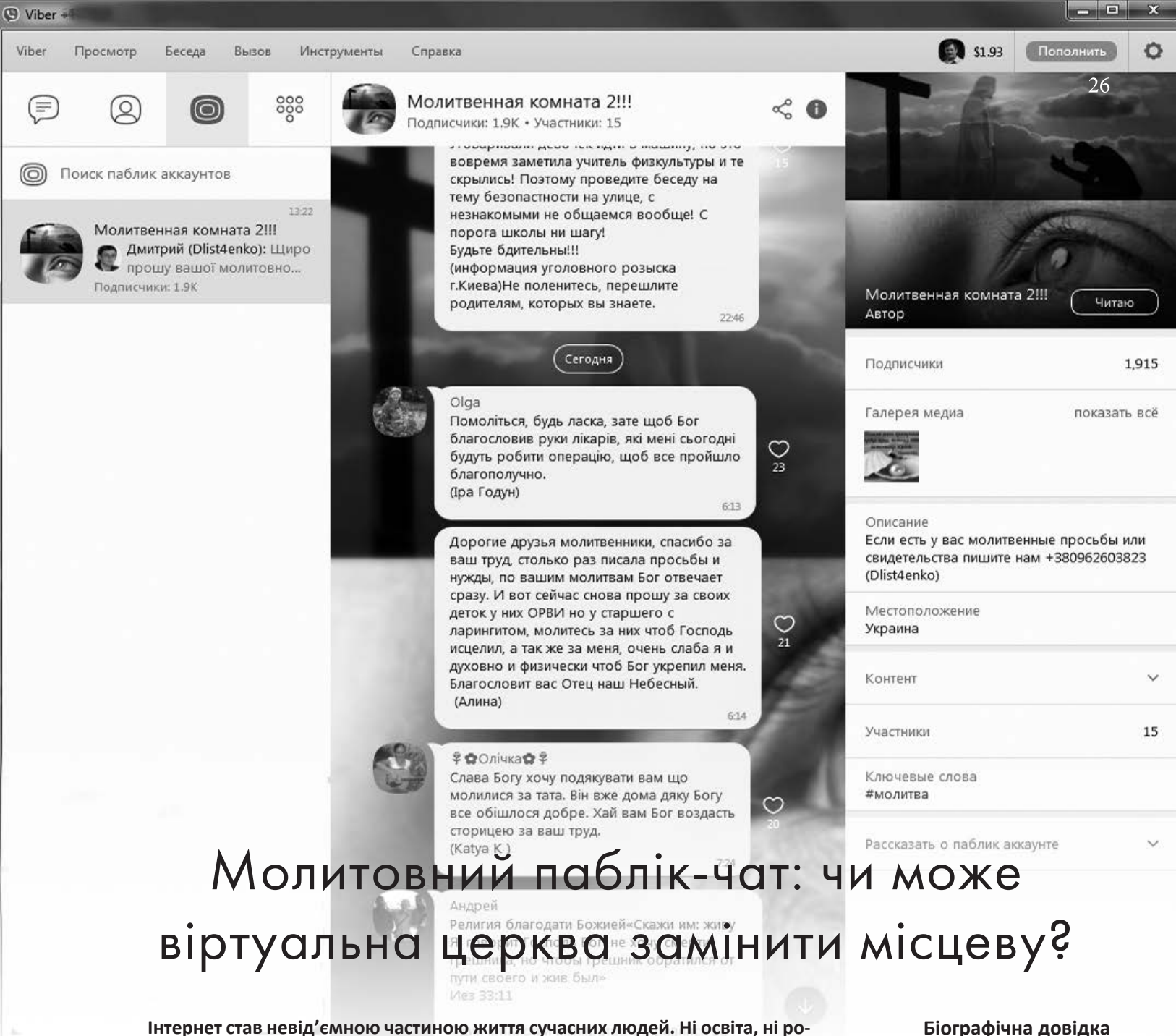
Боже Слово, бо воно джерело віри — треба читати його й вірити в те, що написано. Звертати увагу на обітниці Божі й не сумніватися, що так воно й буде. Я тепер багато проповідую на тему Божих обітниць, бо вони надихають іти за Господом до кінця. Треба любити народ Божий, Церкву Божу. Я переживав багато церковних проблем, але це не охолодило моєї любові до братів і Церкви. Бо й таке має бути. Написано навіть, що перші стануть останніми. Усю свою надію треба покласти на Бога, а не на людей, бо люди — слабка опора, вони можуть упасти, а Бог завжди сильний. Старшим віруючим, хто твердо стоїть у вірі, треба прищеплювати молодим живу віру, показувати її на своєму прикладі, а не тільки розказувати про Даниїла і Давида. Шура Осташова, про яку я згадував, так мене підготувала до труднощів християнського життя, що коли я перший раз потрапив у КПЗ, то мені здавалося, що я там уже був, я знав, як там себе вести. Вона прищеплювала любов до Бога, спонукувала свідчити про Ісуса Христа. І я дотепер люблю Господа Ісуса, люблю свідчити про Нього — це моє життя.

Розмовляв Василь МАРТИНЮК

Андрій Семенюк в одному з дитячих будинків, Східна Україна

Молитовний паблік-чат: чи може віртуальна церква замінити місцеву?

Інтернет став невід’ємною частиною життя сучасних людей. Ні освіта, ні робота, ні дозвілля, ні, зрештою, служіння без нього не обходиться. Хоч би такий невеликий приклад: раніше, працюючи з молоддю, було, що перед певним заходом я мусив «вручну» обдзвонювати до 80 чоловік, і це займало кілька годин. Сьогодні все вирішується за секунди — одним повідомленням у відповідній групі Viber.

Ще недавно в церквах інтернет називали вигадкою диявола, сьогодні ж ним користується кожен служитель (ну, гаразд, майже кожен). У черговий раз виявилось, що «ножем можна не тільки когось вбити, а й нарізати хліб». І з допомогою «всесвітньої павутини» тепер відбувається обмін необхідною для служіння інформацією, швидко вирішуються організаційні питання, проводяться веб-семінари із служителями, що знаходяться на іншому кінці землі, врешті-решт — поширюється Євангелія.

У цій статті ми розповімо вам про служіння, яке стало можливим саме завдяки інтернету, і без нього не змогло б існувати в такому масштабі. Мова йде про молитовний паблік-чат у Viber під назвою «Молитвенная комната», яку заснував мій давній знайомий Дмитро Ліщенко в грудні 2016 року. Скажу чесно, до розмови з ним я досить скептично ставився до поширення молитовних потреб через месенджери та соцмережі. Можливо, тому, що не раз натрапляв на фейкові молитовні повідомлення, а можливо, що сам цей формат мені здавався якимось несерйозним. Але, поспілкувавшись із Дмитром, я переконався, що при чіткій організації та з посвяченою командою таке служіння може мати хороший результат.

Біографічна довідка

Дмитро Ліщенко народився 22 квітня 1988 року в православній сім’ї. Коли йому було 3 роки, матір із батьком розлучилися, тож виростав із вітчимом. У 1995-1997 рр. матір з вітчимом прийшли в протестантську церкву. З ранніх років Дмитро став брати участь у служінні. Співав у вокальних гуртах, у 15 років почав проповідувати, згодом захопився місіонерством, любов до якого має й до сьогодні. З 2011 року одружений, з дружиною Галиною виховують трьох дітей. Засновник і адміністратор паблік-чатів «Молитвенная комната» та «Молитвенная комната 2».

— Дмитре, до кожного служіння людина якось приходить. Потрібно мати покликання. Хоча всі моляться, але не всі мають схильність до посвяченого молитовного служіння. Як ти прийшов до цього?

— Найперше, до свого служіння потрібно мати любов. Коли воно тобі подобається, ти ним живеш! Щодо служіння у Viber, то це справді не для всіх — хтось на це не має часу, комусь просто нецікаво. А мені Бог дав любов до нього. Я не сиджу, як хтось думає, цілий день в інтернеті. Виділяю певний час, і це приносить мені радість і благословення.

Важливість молитовного служіння я розумів завжди. Воно багато значило для мене як для проповідника, місіонера. Перекоаний, що успіх служителя напряду залежить від молитви. Але я ніколи не думав, що це стане конкретно моїм служінням, яке матиме таке поширення й плоди.

— Отже, як почалося служіння «Молитвенная комната»? Кому прийшла ця ідея?

— Усе розпочалося ще три роки тому. Почну з того, що я люблю спілкуватися. Була така група у Viber «Біблія — книга життя» — одна з найвідоміших молодіжних груп у Рівненській області. Viber ще не був настільки поширений, як тепер. Але вже тоді користувачі стали писати свої молитовні потреби. І я запропонував створити окрему групу спеціально для молитви. Мене відразу підтримали. Тоді й було створено групу «Молитвенная комната». Спочатку я не надавав їй великого значення. Але коли після місяця існування нам стали надходити подяки й свідчення, то усвідомив, що це дійсно працює. Звичайно, тепер уже є багато подібних молитовних груп. А на той час, не побоюся сказати, наша була чи не єдиною у своєму роді. Напевно, саме тому мали такий великий потік людей.

— Як невелика група переросла в кількатисячний паблік-чат?

— З часом кількість учасників групи зросла до максимальної — 200, а ще багато бажало приєднатися. Читачі заявляли потреби й отримували відповіді, а коли вони отримували

відповіді, то й самі молилися за потреби інших. Уже в той період долучилися деякі служителі. Один із тих, хто був від самого початку, — це Олександр Третяк. Він навіть деякий час адміністрував групу.

Минуло два роки. Маса повідомлень, маса свідчень. Потреба збільшувати масштаби стала нагальною. І в 2016 році ми створили свій паблік «Молитвенная комната», який досі є єдиним пабліком молитовного спрямування у Viber. У перший же день до нас приєдналося 350 чоловік. Протягом місяця кількість зросла до 1000 учасників. Тоді я замислився над створенням команди працівників, які б обслуговували паблік.

— Розкажи про механізм взаємодії з читачами пабліку?

— На початку я просто поставив свій номер телефону й написав: хто має потреби — пишіть, ми будемо їх опубліковувати. Це найпростіший варіант. У пабліку має право на публікації лише той, кому відкрив цю опцію адміністратор. Усі решта — просто читачі. Найпершою до нас приєдналася — сестра Юлія Дишко з Волині, з Любешівського району, яка стала допомагати в цьому служінні.

Спершу потреб було досить мало. Тому стали дублювати в пабліку потреби з групи. Згодом знайшли інші молитовні групи, переговорили з адміністраторами й домовилися про співпрацю: їхні потреби (з кожної групи) будуть потрапляти в наш паблік, а потреби з пабліку також потраплятимуть у їхні групи. Таким чином у нас утворилося кільце з семи груп. Учасниками деяких із них були служителі, наприклад, Михайло Близнюк, Віктор Боришкевич, а також районні служителі, які стежили за нашим служінням. Давали певні поради.

— Хто належить до вашої команди?

— Тепер наша команда налічує 11 чоловік, кожен із яких має свою частину праці. Вони представляють п'ять областей України: Одеську, Київську, Харківську, Волинську, Рівненську. Спеціально для команди створили окрему групу. Через пів-

року існування пабліку ми більшменш налагодили працю й вирішили організувати зустріч. Мета — розвиртуалитися, ближче познайомитися, поспілкуватися щодо питань, які виникли в процесі служіння, обговорити подальший рух та ті помилки, які траплялися. Коли нас було вже 2-3 тисячі, один пресвітер порадив запросити в команду когось із старших, досвідченіших служителів, і запропонував поговорити щодо цього з Ростиславом Шкіндером. Ростислав Ростиславович, правда, знав про наше служіння вже давно. Але коли я подзвонив із пропозицією, він був приємно здивований. І ми вдячні Богу, що тепер в нашій команді є наставник, з яким можна порадитися щодо різних ситуацій.

— Сьогодні діє паблік «Молитвенная комната 2». А що трапилося з першим?

— Якраз перед запланованою зустрічю нашої команди (ми мали збиратися в суботу), у середу 5-го липня до мене телефонують сестри: «Діма, наш паблік зламали!» Тоді саме кількість читачів досягнула 4200 — досить значимий для нас момент! «Як це зламали?» Приїжджаю додому, бо я саме в той день був офлайн, зразу заходжую у Viber. Виявляється, якимось чином недоброзичливці забрали в нас права адміністраторів, усю нашу команду видалили, а своїх додали. І ми так зрозуміли, що це зробили мусульмани. Бо відразу стали там щось писати арабською, якісь картинки мусульманські висилати... Ще, може, день там була якась активність, а потім усе стихло — і так до сьогодні. Найбільш боляче, що всі читачі лишилися в невіданні, слали смс-ки: «Чому ваш паблік не працює? Хто ці люди?» А ми — безсилі їм якось пояснити чи щось зробити...

Перше рішення, яке ми прийняли, — звернутися до читачів через наших колег — адміністраторів інших паблік-чатів та груп, оскільки за час служіння з багатьма встигли познайомитися. Наскільки змогли, поширили інформацію про інцидент, щоб максимально повідомити людей. З командою вирішили, що поки молитовні потреби будемо поширювати між існуючими групами.

Єдине, що ми точно знали, — ні в якому разі справа Божа не має зупинитися. Уже ввечері створили новий паблік-чат із такою ж назвою, тільки під номером «2».

— Чи є можливість у майбутньому запобігти подібним проблемам?

— Є варіанти: наприклад, оформити паблік як офіційну сторінку об'єднання церков. Великим організаціям Viber надає кращий захист.

Поки що ми цього не зробили, але плануємо. З одного боку, нам довелося знову починати з нуля. Але з іншого — зустрівши протидію, ми чітко зрозуміли, що знаходимося на правильному шляху! Усе, що зловмисники могли зробити, — забрати паблік, вони не могли забрати в нас сформованої команди, наших напрацювань, нашого служіння! Тепер паблік «Молитвенная комната 2» нараховує 1,9 тис. учасників.

— Розкажи про ваш з'їзд, які питання на ньому розглядалися?

— Отже, в ту суботу ми все-таки зібралися. Зустріч відбулася в церкві «Ковчег», у Києві, був присутній Ростислав Шкіндер, асоціація «Еммануїл», з якою ми познайомилися через Світлану Іскрук (Lana Ren), яка теж належить до нашої команди. Було два навчальних семінари — «Молитва» і «Душеопікунство», адже ми спілкуємося з людьми, і часто потрібно не тільки помолитися, а й допомогти знайти вихід із проблеми.

У результаті зустрічі ми визначилися з пріоритетами. По-перше, поставили мету — особисто знати тих людей із пабліку, які посвячено моляться. Недавно створили групу для цієї цілі — «Молитовники», тепер у ній майже 30 чоловік. Яка функція групи? Усі потреби діляться на категорії: кричущі потреби (аварії, операції) та менш гострі. Такі нагальні потреби ми ставимо ще й у групу «Молитовники», у якій, точно знаємо, за них будуть оперативно молитися. Крім того, учасниками цієї групи запроваджуватимуться ланцюгові молитви, пости за певні довготривалі потреби, як-от невиліковні хвороби, сімейні проблеми...

Ще одна ціль — щоб за потреби, які надходять до нас, також молилися в місцевих церквах. Тепер це працює в тестовому режимі в чотирьох церквах: м. Почаїв (пастор Іван Зорич), м. Лубни (пастор Ігор Фень), с. Тарасівка Київської обл. (пастор Сергій Манелюк) та церква «Ковчег» м. Київ (пастор Василь Хмель). На їхніх молитовних богослужіннях зачитують потреби, які надійшли на паблік за один день (бо за тиждень — трохи забагато). Так молитви помножуються. Хочемо, щоб більше церков було залучено, щоб кожен день якась церква молилася.

— Ти згадував про душеопікунство. Цим займаються якісь окремі люди?

— Узагалі, усе наше служіння — це і є душеопікунство. Поки що це робимо ми всі як команда, але дійшли до висновку, що є потреби — сімейні проблеми, гріховні залежності, — які потребують залучення старших служителів. Це третя ціль, яку ми поставили перед собою. І вже зараз працюємо над створенням ще однієї групи у Viber для служителів (із їхньої згоди), які розглядали б складні питання, спілкувалися б людьми. Часто просто необхідно вислухати й спрямувати людину до своєї церкви, до свого служителя, одним словом — до світла.

Якось пишуть: «Помоліться за мій духовний стан». Узагалі, такі повідомлення в нас не проходять. Ми молимося тільки за конкретні потреби. Питаю: «А що у вас із духо-

вним станом?» І в процесі розмови виявляється, що людину гнітить учинений гріх. Я кажу: «Розумієш, тут молитва нічого не допоможе. Тобі потрібна сповідь». Умовив, щоб вона пішла до свого служителя. Іноді людині просто важко — наприклад, після якоїсь втрати. І тоді необхідно її розрадити, утішити, дати практичну пораду. Ось, кілька днів тому написала жінка, яка виявила, що чоловік їй зраджує. Попросила молитися. Я не міг не відреагувати, звернувся до двох служителів, щоб із нею поспілкувалися. І зрештою ця ситуація нормально розв'язалася.

— У вас було понад 4000 читачів — немала кількість! Із яких місць люди?

— Географія читачів мене дуже навіть дивує. Перш за все, звичайно, — Україна. Далі — Росія, Молдова та інші країни СНД. Незвично було отримувати повідомлення з Киргизстану, Казахстану. Я запитував декого з корінних росіян: «Як ви нас розумієте? Бо ж майже все — українською!» Відповідають: «Не все зрозуміло, але зрозуміти можна. І ми молимося!» Мене це торкнулося. Саме тому назва нашого пабліку — російською мовою, це дозволяє охопити пострадянський простір. Далі — Європа, зокрема, Франція, Німеччина, Польща. Також — США.

— Напевно, це й за конфесією різномірдна аудиторія?

— Аудиторія — від найконсервативніших до найліберальніших. І всі отримують відповіді на молитву. Та навіть і наша команда складається з представників різних конфесій. Пишуть і взагалі нецерковні люди — і бачать силу молитви. І таким легко проповідувати Євангелію. У цьому ми бачимо ще одну перевагу нашого служіння.

— Наведи кілька прикладів відповіді на молитву — від найпростіших до найяскравіших.

— Почну з буденних. Наприклад, зимою дуже поширена потреба — за здоров'я дітей. Весна й початок літа — усі моляться за складання екзаменів. І багато є свідчень про Божу допомогу. Щодо яскравіших —

це зцілення від важких хвороб. На початку весни надіслали таку потребу: «Помоліться, бо поставили діагноз — рак, і ми в розпачі...» Ми скинули цю потребу в паблік, молилися також командою. Навіть місяця, мабуть, не пройшло, як та людина пише мені в приват: «Я дякую Богу! У нас був діагноз, але коли прийшли на повторне обстеження, лікарі просто диву давалися: нічого немає!» Для них це було сильним свідченням!

— Ваше служіння оголює досить глибоку церковну проблематику. Ви замислювалися над тим, чому люди в такій кількості звертаються до вас через інтернет? Чи не є це свідченням того, що вони не можуть знайти відповідей у власних церквах? Хіба не мала б перш за все місцева церква задовольняти ці потреби людей?

— Така проблема є. Чому люди пишуть нам? Я не знаю... Єпископ Адам Рещикуєць (він є в нашому пабліку) сказав мені так: «Хай ваш молитовний майданчик не стане схованкою для грішників, відступників, тих людей, які шукають не Бога, які тільки хочуть, щоб за них молилися, а самі втікають від відповідальності». Тому ми стараємося контролювати це.

— З іншого боку, непоодинокі випадки, коли християни небезпідставно не довіряють своїм служителям. Тож ваш паблік може стати «рятівним кругом» для таких — щоб хоч десь вилити душу, бути вислуханим і знайти допомогу.

— Моя думка: якщо людина потребує молитви, то це вже великий крок до Бога. Цілком можливо, що вона з якихось причин не змогла знайти відповідей у своїй церкві, або розчарувалася в служителях. І добре, коли вона зможе хоча б через служителів нашого пабліку знайти відповідь на свою потребу.

— Багато церков не встигають за динамічними змінами в суспільстві. І ваш паблік може зайняти важливу нішу: стати містком між «віртуальною церквою» і місцевою, у якій люди не змогли знайти розуміння, і повернути їх до неї.

— Так, саме над цим ми й працюємо.

— **Що особисто для тебе найцінніше в цьому служінні?**

— Звичайно, найприємніше те, що люди свідчать про відповідь на молитву. Це надихає служити далі. Одного разу Сергій Манелюк сказав: «Мене вже ніхто не переконає, що це служіння не від Бога! Я сам переконався, що це реально працює, і Бог діє!»

Ще один із приємних моментів — Бог давав можливість допомагати людям не тільки молитовно. Наприклад, написала людина з Молдови: «Чоловік на заробітках, нам ледве на комунальні послуги вистачає, дрова закінчуються, а діти похворіли... Помоліться, щоб нам якось подолати цю безвихідь». Це був справжній крик душі. І ми поставили цю потребу. Пише хтось із Америки: «Ми хочемо матеріально допомогти цій сім'ї». Кажу: «Гаразд, тільки ми маємо більше дізнатися про них». Я зв'язався з тою сім'єю, узяв телефонний номер служителя. Виявилося, що справді є потреба. І помогли — слава Богу! При тому, що ніхто не просив, просто люди самі виявили милосердя.

— **Ти казав, що в служінні були помилки, невдачі. Наведи приклад?**

— На початку виставляли потреби без перевірки. А в нас же від-

разу запускається ціла система — у паблік, у групи, а тепер уже є й Facebook і Instagram. І якщо вчасно не простежити заявлену потребу, то, грубо кажучи, усі будуть молитися за обман. Тепер таких випадків майже не буває: перевіряємо на достовірність, відфільтровуємо фейки. Хочеться, щоб служіння було якісним.

— **Що ти хотів би побажати читачам?**

— Ми не випадково назвали наш паблік «Молитвенная комната». Насамперед хочу закликати людей до того, щоб вони мали власну молитовну кімнату — особисті стосунки з Богом. Саме це є запорукою Божої відповіді на їхні молитви. І тоді Бог відповідатиме й на молитви церкви, і на молитви учасників пабліку — цієї армії молитвеників, як я їх називаю. Бажаю, щоб у вас ніколи не згасала віра в силу молитви! Ми не раз бачили, що Бог стоїть за Своїм словом: «Просіть — і буде вам дано!» Він відповідає навіть на, здавалося б, невіршувані потреби. Тому ми хочемо поширювати інформацію про наше служіння, щоб більше людей залучити до молитви через соцмережі та ЗМІ. Запрошуємо в наш паблік-чат «Молитвенная комната 2», пишть на мій номер +380962603823 у Viber.

**Розмовляв
Дмитро ДОВБУШ**

Співпрацівники паблік-чату «Молитвенная комната 2»

Ось які вони — Божі друзі!

Бувають миті в житті, коли ми відчуваємо, що Бог поруч із нами. Іноді ж нам здається, що небо наче зі сталі, і ми не можемо туди достукатися. Зазвичай Бог здається ближчим, коли проблеми легко вирішуються — ми отримуємо зцілення, маємо матеріальний достаток і впевненість. Проте життя не гарантує нам стабільності. Ми стикаємося з хворобами та нестачами, із втратами та непевністю. Як же навчитися щомиті ходити з Богом, як не розчаровуватися і не занепадати духом?

Оксана Кожан із волинського села з символічною назвою Боголюби вже, здавалося, впевнено крокувала з Богом пліч-о-пліч, коли в її життя постукалася важка хвороба. Вона твердо вірила, що Бог бачить її матеріальні проблеми, і навіть пообіцяла Господу ніколи, що б там не трапилося, не позичати грошей. «І Бог благословляв нас, — розповідає жінка, — забезпечував усім необхідним. Він не залишав нас ніколи, навіть коли будувалися, ми не позичали ані копійки». Жінка бачила Божу руку в зціленні своїх дітей (а їх у подружжя Кожанів восьмеро) — завжди, коли хтось із них хворів, Оксана приносила їх у молитві до

Бога й бачила, як температура спадала. Особливе чудо для жінки — Божя робота в житті дев'ятирічної Вікусі (та про це окрема розмова). Сама Оксана й до того стикалася з важкими хворобами. Коли чекала сьому дитину, у неї виникло гостре запалення нирок. Проте Бог поклав їй на серце не приймати сильних медичних препаратів, а вірити в Його зцілення. Жінка розповідає, що в мить сильного болю, коли вона просила підтримки в Бога, до неї зателефонувала одна сестра й сказала, що має для неї слово від Бога. «Вона назвала номер псалма (я вже не пам'ятаю, який саме), — згадує Оксана, — і порадила мені

перечитувати його, коли особливо важко. Я стала читати ці слова — і вони були для мене як обезболююче. Потім ми запросили служителів церкви для молитви з помазанням оливою. І після молитви я отримала зцілення. Дитинка народилася здоровою. Коли була вагітна восьмою дитиною, лікарі, знаючи про мої діагнози, дуже побоювалися. Я також хвилювалася, бо пам'ятала, який сильний біль переживала під час попередньої вагітності й пологів. Тому щиро звернулася до Бога: «Господи, мені здається, що я більше не перенесу такого болю. Будь зі мною і допоможи мені».

Коли настав час їхати в пологовий будинок, Оксана відчувала неймовірну слабкість. Здавалося, що вона не зможе знайти в собі сил, щоб дитинка сама з'явилася на світ. Проте лікарі після огляду сказали: «Хутчій в родзал! Зараз народить!» Оксана була здивована, тому що не відчувала болю. Та прогнози ліка-

рів були правильними. За короткий час малюк побачив світ, і жінка щиро дякувала Богові, Який замінив її безсилля Своєю силою, і дивувалася Його великій милості.

«Я не проти лікарів. Знаю, що через них Бог також може діяти, — каже жінка. — Бог діє індивідуально в житті кожної людини. Основне — шукати Його волю у своєму житті й чути, як Він хоче провести нас». Тому, коли в життя Оксани постукала ще одна хвороба, вона відчувала, що без втручання лікарів їй не обійтися. «Мені завжди боліла голова. Але я навчилася з цим жити так, щоб не завдавати клопотів рідним. Вип'ю ліки — і далі за роботу». Та того разу до болю голови додалися й інші симптоми. Стала німіти й відмовляти рука, було, що паралізувало частину обличчя. Іноді не мала навіть сил впоратися з домашніми клопотами, яких у житті багатодітної матері ой як немало.

Лікарка поставила невтішний діагноз, виявивши після обстеження пухлину в голові. Оскільки жінка від госпіталізації відмовилася, бо ж удома купка дрібненьких діток, то призначили лікування вдома. Після крапельниць Оксані трохи легшало, проте ненадовго. Згодом хвороба стала прогресувати. «У мене відмовила права рука. Й іноді, коли діти просили мене застібнути їм гудзики чи зашнурувати на одязі, я не могла цього зробити. Бувало, хотіла піти в кухню, і розуміла, куди мені треба йти, але не могла туди потрапити. Ноги не слухали наказів мозку й несли мене в інше місце. Я відчувала, що стаю не допомогою, а тягарем для своєї сім'ї. Тоді я стала благати Бога: «Господи, Ти знаєш, скільки мені залишилося. Хай на все буде Твоя воля, але я прошу Тебе про одне: хай не буде видно зовні проявів моєї хвороби, щоб мої діти не бачили цього».

Жінка почувалася все гірше (хоча після молитви тіло стало більш слухняним), тому вирішила пройти повторне обстеження. «Коли я побачила розгубленість лікарки, яка лікувала мене, мені самій хотілося її втішити. Але я зрозуміла, що про покращення не йдеться». Завідувачка відділення однозначно ствердила: «Потрібна невідкладна госпіта-

лізація». «Заввідділення говорила зі мною суворо. Казала, що я довго не протягну, якщо нехтуватиму їхніми порадами, і від цього моїм дітям краще не буде. Тому я погодилася на стаціонарне лікування, попросила лише два дні, щоб відправити дітей до бабусь. Коли я виходила, вона сказала моїй лікарці: «Дивно, обстеження показує одне, але по ній цього не видно». Я мало не заплакала від цих слів, бо зрозуміла, що Бог відповів на мою молитву — моя хвороба не була помітною іншим!»

Через два дні Оксана приїхала в лікарню. З собою мала лише 320 гривень. Лікар виписала рецепт на два дні, оскільки не знала, чи ці ліки підійдуть жінці. В аптеці виявилось, що ці ліки коштують понад 600 грн. «Я вибачилася, — згадує Оксана, — попросила поррахувати ліки лише на один день... Потім, вже лежачи під крапельницею, звернулася до Бога: «Ти бачиш, що я не маю грошей на лікування. Якщо воно мені потрібне, то виріши цю проблему». За досить короткий час приїхала сестра й привезла мені гроші. Тобто Бог знав про мою проблему ще до того, як я попросила в Нього, і Він потурбувався про мене!»

Тих грошей, що привезла сестра, вистачило ще на два дні. А потім була знову молитва й повна надія на Бога. «Я сказала Богові: «Якщо цього лікування достатньо, то хай буде Твоя воля», хоча відчувала, що мені не стало краще. Не можу сказати, що не було хвилювання. Звісно, мені хочеться жити, бачити, як ростуть мої діти, але я розумію, що все в Божих руках. Я порозмовляла про це з Богом, приготувалася спати — і ще на очах не висохли сльози, як прийшло SMS. Я відкрила її і мало не завмерла від подиву. Там було написано: «Доброго вечора. Ми дізналися про вашу ситуацію й хочемо вас благословити матеріально». Слова подяки Богові так і полилися з моїх уст!»

Цих коштів Оксані вистачило для подальшого лікування. А ще, побачивши потребу іншої жінки, яка не мала грошей на лікування дитини, багатодітна мати не змогла пройти мимо й розділила своє «благословення» з нею.

«Я щомиті відчувала, що Бог по-

ряд зі мною. Він відповідав на всі мої молитви, — щиро свідчить Оксана. — Коли я їхала в лікарню, то руки не слухалися мене, і я не відчувала, як загубила одну сумку з речами. А оскільки чоловік із дітьми був у бабусі, не було в кого попросити, щоб привезли мені змінну футболку. Я подумала, що вирішу цю проблему завтра, але буквально за мить у палату прийшла одна сестра, яка тримала в руках пакет. «Ось принесла тобі футболки, думаю, підійдуть, тут ось їжа...» Вона ще щось казала, але я, почувши слово «футболки», просто зацікавилася й не чула, що далі розказує сестра. Я була просто захоплена Божою милістю, явленою до мене!»

Минали дні. Стан Оксани не поліпшувався. Їй було важко навіть піднятися з ліжка. Якщо в лікарню вона приїхала самотійно, то додому не могла повернутися сама. Одного разу лікарка після огляду сказала, що виписує хвору додому. Ці слова були для Оксани як сніг на голову: «Знаєте, коли ще голку втикають у тебе, то все одно якась надія жевріє. Але коли кажуть, що «додому», а тобі стає все гірше — це вже безнадія».

Після розмови з лікарем жінка вимкнула телефон, і її тіло затрусило від ридань. Жінки в палаті спочатку заспокоювали, розраджували, потім стали сварити. Але ніщо не заспокоювало зболеного серця. Коли вже великий рушник став мокрий від сліз, а Оксанине лице запухло від плачу, у палату увійшло двоє сестер. «Я не хочу, щоб ви мене бачили такою!» — сказала жінка й накрилася одягом. Сестри стали розмовляти з іншими людьми в палаті, свідчили їм, співали, читали вірші. А потім запропонували всім помолитися. «І тут я побачила Божу руку, яку простягнули мені ці сестри. Ми молилися разом, плакали. За їхньою порадою, я проголошувала перед Божим лицем: «Я не помру! Я буду жити!» — із вдячністю розповідає Оксана. — Я зрозуміла тоді, що підтримка Церкви — це велика сила. Там, де ти не можеш впоратися сама, потрібна молитовна підтримка інших людей. Після цієї молитви я відчувала, що в мені наче відкрилося друге дихання. Я встала, провела

сестер і повернулася в палату вже всміхненою та впевненою, що Бог не залишить мене».

Коли Оксану виписали додому, у неї якось несподівано з'явилася думка: «От уже Церква не молитиметься за мене, бо думатиме, що я одужала». І Бог одразу ж заспокоїв її дзвінком друзів, які, хоча й не знали про хвилювання жінки, але запевнили її: «Дух Святий нам завжди нагадує молитися за тебе». Невдовзі,

слова, які Бог сказав мені через пророцтво: «Скільки ти будеш турбуватися?! Я не залишу тебе!» Тому я не дозволяю собі зациклюватися на діагнозі та прогнозах лікарів, а твердо вірю, що кожна клітинка мого тіла в Божих руках».

Великим підбадьоренням для Оксани стала розмова з лікаркою. Під час чергової зустрічі, коли хвора запитала, що чекати далі, і попросила чесно розповісти про все,

цю лікарку до мене промовляє Сам Господь!»

Призначені ліки довели Оксану до ще гіршого стану. Лікарка запропонувала зменшити дозу, але, довірившись Богові, Оксана відмовилася від них зовсім. «Коли мені було дуже-дуже погано, я несподівано для себе відчула в собі бажання дякувати Богові, що Він поруч. І після того мені ставало краще. Я зрозуміла, що Бог хоче, щоб ми дякували Йому, а не лише просили про щось.

Зараз я почуваюся набагато краще, можу сама ходити, щось робити в домі. І хоча час від часу хвороба нагадує про себе, я знаю, що мій Бог зі мною, і Він мене проведе. Я, як і всі ми, не знаю, що чекає мене попереду, але щомиті відчуваю Його поруч, завжди розмовляю з Ним, а Він зі мною».

Слухаючи цю просту, нічим, здавалося б, непримітну жінку, дивувалася з її сили. І тоді якось подумалося: так ось які вони — герої віри! Їхня сила не в гучних словах і показних діях, а у повній довірі Богові. Ось які вони — Божі друзі. Їхній шлях нелегкий, але наповнений не тільки без-

коли Оксана просила від Бога почути пряме слово, звернене до неї, за телефонуvala ще одна сестра й розповіла, що несла перець у хату, як Бог спинив її і сказав: «Зателефонуй до Оксани й скажи їй...» Усі ці випадки підтримували віру жінки й допомагали проходити через нестерпний біль та фізичну неміч.

«Одну помилку я зробила, яка похитнула мою віру, — щиро зізнається вона, — за порадою однієї жінки підійшла до іншого лікаря й запитала про прогнози лікарів щодо мого діагнозу. Слова, які я почувала, трохи похитнули мою віру. Та попри те, що мій розум час від часу бунтує, всередині серця — мир. І коли хвилювання зростають, я згадую

вона, перш ніж розпочати відверту розмову, провела відповідний тест, останніми питаннями якого були: «Як ти почуваєшся, коли стала тягарем для рідних?», «Чи не думала ти про самогубство?» Коли Оксана відповіла, що важко бути безпомічною, але в жодному разі не позбавить себе життя, лікарка зітхнула з полегшенням і сказала: «Не читай нічого про свій діагноз! Не бійся ліків, які я тобі припишу. І вір, що все буде добре!»

«Я й до того не обирала собі лікаря, не дуже стежила за тим, які ліки мені приписують, я лише завжди молилася, щоб Бог дав лікарям мудрості. І в мить, коли я почувала ці слова, то зрозуміла, що через

ліччю випробувань, а й безліччю благословень. Отримавши благословення — вони благословляють інших, у труднощах дякують, а у хворобах кажуть, ніби вторячи Христу: «Я не прошу зцілення. Я хочу, щоб Божя воля була явлена в моєму житті».

Сподіваємося прочитати продовження Оксаниного свідчення на сторінках нашого видання. А поки що, якщо ви знаєте, що Бог поруч із вами, і ви розмовляєте з Ним, як із Другом, — згадайте у своїй розмові й Оксану Кожан із волинського села з символічною назвою Боголюбії...

Ольга МІЦЕВСЬКА

Андрій Соловйов:

«Найважливіше в нашому житті — це наш зв'язок із Богом»

Після свого навернення у 2000 році Андрій Соловйов відчув бажання присвятити своє життя місіонерській діяльності в рідній Башкирії. На це його надихнули слова та життя українського місіонера, ніні вже єпископа Володимира Яковича Сільчука, який близько 30 років свого життя присвятив проповіді Євангелії в місті Уфі — столиці Башкортостану. Навернення брата Андрія до Бога було особливим. Особливі і його стосунки з Богом. «Обставини складаються так, — каже брат, — що нерідко я залишаюся віч-на-віч зі своїми проблемами і не маю людей, які б могли мене наставити чи щось порадити. І тому звертаюся до Бога — і отримую від Нього і поради, і настанови, і підтримку».

— Брате Андрію, розкажіть про своє навернення.

— З дитинства я часто хворів, тому що під час мого народження (а я народився в результаті кесарського розтину) мені порізали голову. З дитячих років я переживав сильні страждання, мав порок серця, часто ламав кістки, хребет у мене також поламаний, але всі ці страждання відбувалися зі мною на шляху в пекло. Я десь в глибині душі розумів, що помру — і мене поглине темрява.

Також у 1999 році сталася біда, яка дуже вплинула на мій психологічний стан, — в аварії загинув мій брат Ігор. Я тоді був невіруючою людиною, і ця ситуація ввела мене в депресію, що відбилось на моєму й так слабкому здоров'ї. У мене почалися судоми, були навіть напади епілепсії. Мені тоді дали другу групу інвалідності.

У той час, коли до мене прийшов Володимир Сільчук, я дуже хворів. Йому ж Бог відкрив, що той невіруючий хлопець, який поступово помирає у своїй хворобі та депресії,

буде пастором церкви. І Володимир Якович приїхав до мене, щоб запропонувати навчатися в місіонерській школі. Я довго відмовлявся від цієї пропозиції, але брат, наполягаючи, запитав: «Ти ж все одно нічого не робиш, що тобі заважає поїхати?» Я відповів, що хочу оформити документи на групу, щоб отримувати допомогу (240 рублів на той час). Брат Володимир сказав: «Я платитиму тобі 800 — поїдеш?» Тоді це був потужний аргумент — і я погодився. Я ретельно відвідував заняття, і через півроку, 12 лютого 2000 року, щиро покаявся перед Богом.

До рішення йти за Богом мене підштовхнуло одне відкриття від Нього. Я розумію, що ця історія не додасть мені честі, але вона була в моєму житті. Уже під час навчання в біблійній школі, коли я ще був невірним, то обманув і обікрав одного хлопця. Він хоч і був невірним, але порядним. Ми з ним дуже грубо розійшлися. І після того випадку Бог промовив до мене, я ще й дотепер чую цей голос у своєму серці: «Коли людина котиться вниз, то всі хороші та порядні люди поступово йдуть із її життя. І так буде у твоєму житті. А замість них прийдуть подібні до тебе, підступні й негідні». І коли я уявив собі, що мене оточуватимуть люди, схожі на мене, це настільки мене вразило, що я впав на коліна й став просити в Бога пробачення. Тоді я чотири години стояв навколішки перед Богом і плакав, просячи змінити моє життя, моє серце, мою поведінку. І коли я встав із цієї молитви, то відчув, що щось у мені змінилось, що моє серце стало іншим — і я не зможу більше жити, як раніше.

Через кілька тижнів Бог хрестив мене Духом Святим і приблизно в цей час я відчув, що Він хоче, щоб я їхав на місію в місто Белорецьк, куди я й вирушив через чотири місяці, закінчивши навчання.

Не скажу, що у своєму житті більше не стикаюся зі стражданнями та проблемами, та тепер я знаю, що все це відбувається зі мною не на дорозі в пекло, а на шляху в небеса. І це зовсім інший стан, оскільки страждати, йдучи в небеса, — це не проблема, бо ці страждання базуються на надії.

— Наскільки Бог реальний ні в вашому житті? Як ви будете з Ним свої стосунки?

— Вказуючи на приклад Христа, Який час від часу відривав погляд від натовпу, що Його постійно оточував, і звертався до Отця Небесного, Бог учив мене, що не в натовпі сила, не в оточуючих людях джерело натхнення. Що лише Бог є справжнім і в Ньому вся повнота. І в житті складалися такі обставини, що доводилося спинятися, піднімати очі в небеса й питати: «Боже, як далі діяти? Куди піти, щоб прославити Твоє святе ім'я?» І Бог, коли ми зосереджуємо на Ньому свою увагу, обов'язково відповідає.

— Як ви отримували відповіді?

— З перших днів мого навернення Бог відкривав мені істину, яка записана в Євангелії: «Не радійте тому, що духи нечисті вам підкоряються. А тіштесь з того, що ваші імена записані в Книзі Життя». Я бачив, як демони виходили з людей, бачив інші чудеса Божі, але не в цьому наша сила та перевага. Найважливіше в нашому житті — це наш зв'язок із Богом. Це найбільша дорожочинність на землі.

Мій шлях за Богом — це шлях жертв, але таких жертв, яких Він Сам від нас чекає. У мене була «Волга», яку мені подарували. Я так прикипів до цієї машини, вона мені так подобалася. Я її підфарбував, відремонтував, вона була така гарненька. Але в якийсь момент Бог сказав мені: «Благослови цією машиною хлопців з реабцентру». Мені було так шкода, але я приїхав до дирек-

тора реабцентру й сказав, що Бог велить мені подарувати цю машину їм. Директор оглянув автомобіль ззовні, потім заглянув у салон і запитав: «А чому килимки такі старі?» Мені було так важко це чути, що я якнайшвидше пішов звідти. Та я розумів, що таким чином Бог перевіряє моє серце, щоб воно ні до чого не прикипало.

Був ще випадок, коли ми отримали можливість купити приміщення для дому молитви, але не мали грошей. Щоб придбати це приміщення, нам потрібно було продати квартиру. Пригадую, як дружина ходила по темних запущених кімнатах напівзруйнованої споруди й зітхала. А я благально дивився на неї і чекав її відповіді. Зрештою вона поглянула на мене й сказала: «Ну що ж, треба продавати квартиру...»

У той час у нас був невеличкий бізнес, із якого ми жили. І коли дружина прийняла таке рішення, наші справи різко пішли вгору. Ні до цього, ні після цього більше не було такого, а в той час у нас було багато замовників, люди купували великими партіями й те, що найдорожче. Згодом знайшлися люди, які допомогли нам матеріально в придбанні приміщення для церкви. А ми змогли купити собі набагато кращу квартиру. Це було для нас неймовірним чудом.

Ще одне, у чому Бог випробував мене. У нас уже було три доньки, як, нарешті, Бог дав нам сина. Я так полюбив цього малюка, що не уявляв собі життя без нього. Але одного разу, коли я був в Уфі, де мав проповідувати на зібранні, уночі зателефонувала дружина й сказала, що наш Яша помирає. У нього піднялася температура до сорока одного градуса, і він задихався. Дружина була перелякана. Я став молитися. Але ще не встиг сказати й кількох слів, як Бог промовив до мене: «Твій син помре! Яким ти прийдеш на його похорон — зневіреною людиною чи пастором, готовим підтримувати

віру інших?» Коли я уявив цю ситуацію, біль стиснув моє серце, я замештався, напружився, але, зібравши всі свої сили, відповів: «Ні, Господи, я все одно буду вірним Тобі. Я буду пастирем, я буду підтримувати інших людей навіть на похороні свого єдиного сина. Я не хочу, Господи, бути спотиканням для них». І буквально за кілька хвилин передзвонила моя дружина й сказала: «Щось відбулося саме зараз. Яшине дихання нормалізувалося, і він спокійно заснув. Температура також спала».

А перед тим я дуже хвилювався, що сказати на проповіді, тому що проповідувати мав у тій церкві, де навернувся, перед людьми, які привели мене до Бога. І коли дружина розповідала мені про те, що сину стало краще, Бог проговорив у моє серце: «Усе, що ти скажеш завтра, — це буде вода. Ти нічого нового й особливого і не можеш сказати. Але Дух Божий ширяв над водою і творив нові долі, новий усевіт. І Він творитиме це й далі в житті людей. І все, що Мені треба від тебе, — це твоя вода. Лий воду, а Я буду ширяти над нею».

Я щиро вдячний Господу за свій шлях, бо розумію, що християнину інакше не можна — тільки через певні жертви. І не такі, які ми самі хочемо принести, як це зробив Каїн, а такі, яких Бог очікує від нас.

Іноді ми починаємо торгуватися з Богом, коли Він ставить нам певні умови. Наприклад, із нашої церкви їхав один брат на місію з сім'єю. Я щойно отримав зарплату, сидів у своєму офісі й дякував Богові за того брата й думав, що добре було б бути схожим на нього та, залишивши все, поїхати кудись, як він. І Бог каже мені: «Яка проблема? Почни з малого — віддай йому половину зарплати». Я знітився й кажу: «А, може, третини достатньо?» І Бог відповів: «Ти ж чув. Чому торгуєшся зі Мною?» Мені стало дуже незручно перед Богом. Тому я відрахував половину зарплати, віддав братові.

**Ми молимося не для того, щоб сказати Богові,
що Він повинен зробити,
а щоб Бог сказав нам, що повинні зробити ми.**

Аврелій Августин

Він у той час щось розповідав мені й тільки сказав: «О, добре!», поклав гроші в кишеню й далі став говорити про щось інше. А я сидів і думав: «Що я скажу дружині?» І Бог відповів: «Скажи, що цього місяця за цю половину ви будете жити краще, ніж в інші місяці. Бо Я — Господь». І справді було так — того місяця різні люди приносили в наш дім такі продукти, яких ми самі собі до того не могли дозволити. Я знаю, що це Бог вклав у їхнє серце таке бажання. Він вірний Своєму слову.

Без жертви неможливо догодити Богові. І коли ми готові жертвувати для Бога, чудеса в нашому житті не припиняться.

— А чи було у вашому житті, що Бог не відповідав на молитви?

— За сімнадцять років мого перебування за Богом було безліч моментів, коли я щось просив у Нього чи про щось запитував, але отримував відповідь не одразу. Були такі випадки, що Він відповідав мені через десять років. Тобто, я думаю, що ті люди, як стверджують, що Бог їм не відповідає, просто не дочекалися відповіді.

— А що потрібно для того, щоб дочекатися?

— Напевно, треба в житті визначитися: якщо Господь — мій Бог, то я даю Йому право розмовляти чи не розмовляти зі мною, і Він Сам вирішує, що казати, а що ні. Якщо ж людина в цьому постійно займає ведучу роль і чекає, що Бог відповість їй саме тоді, коли вона вважає за потрібне, і так, як хоче вона, — тоді виникає велике питання: а хто ж тоді Бог? Але я твердо розумію, що в моїх із Богом стосунках Бог — Він. Тому я приймаю Його волю, Його рішення безумовно.

Ми нині живемо в епоху демократії і, напевно, саме звідси й походить така рівноправність у стосунках із Богом. Іноді ми думаємо, що все обертається довкола нас, що людина — найвища цінність. Але це не так: усе як оберталось довкола Господа, так і обертається. І в Писанні дуже влучно сказано: «Шукайте найперше Царства Божого й правди Його, а все це вам додасться». Коли ми будемо бігати в житті за земни-

ми благословеннями, які обертаються довкола Господа, — гарними машинами, хорошими чоловіками та іншим, то наше життя перетвориться в постійний біг. Та коли ми міцно вхопимось за Господа, то ті благословення, які обертаються довкола Нього, зроблять чергове коло й прийдуть у наше життя. Так влаштований усесвіт.

Правда, я зауважив одну річ — диявол робить усе для того, щоб люди не могли вхопитися за Бога. Наприклад, у нас, у Росії, як би це дико не звучало, я часто зустрічаюся з жінками й дівчатами, які розповідають, що їхні батьки чи вітчимами гвалтували їх. І коли я казав їм, що Бог — Батько, вони відчували неймовірний бар'єр у сприйнятті цього. Для них батько — це щось страшне й неприємне, це той, хто завдає болю. Я впевнений, що все це підступний план диявола. Але ми повинні прийняти Бога саме як люблячого Батька, а не як господаря чи начальника. Та якщо ми не можемо переступи-

ти через свій біль та неправильне розуміння й прийняти Бога на Його умовах, то найімовірніше ми не зможемо приліпитися до Нього. І це дуже страшно. Ця сатанинська робота дуже тонка й ледь помітна, особливо якщо дивитися зблизька. Цей диявольський почерк важко розпізнати, але варто лишень переглянути своє життя, той біль, який нам був завданий, ті труднощі, через які ми пройшли й у яких формувався наш світогляд, — як там ми зможемо розгледіти диявольський вплив, що відводив нас від можливості побудувати тісні стосунки з Богом. Коли ми відчуваємо, що між нами й Богом є перешкоди, що ми не можемо побудувати з Ним тісних стосунків, ми повинні просити Духа Святого про зцілення, про зміну нашого мислення. Ми повинні відректися самих себе й присвятити себе Богові, щоб жити життям віри й повної посвяти Богові. Тоді Господь буде завжди близько з нами.

Євангелія в екстремальних умовах

Із часу розпаду СРСР країни СНД вважалися чи не найбільш сприятливим у світі ареалом поширення Євангелії. Та останні політичні події вносять суттєві негативні корективи в цю тенденцію. Законодавчий пакет Ярової в Росії, війна на Сході України, «референдум» в Криму... І як наслідок — захоплення будинків молитви, обшуки, вбивство віруючих... Усе це ускладнює проповідь Євангелії, а нерідко і робить її небезпечною для життя. Під час конференції «Голосу надії» ми поставили місіонерам два запитання з цього приводу.

1. Найбільш екстремальна ситуація у вашому служінні, яка трапилася під час проповіді Євангелії?

2. Що важливіше в моменти небезпеки для християн: проповідь Євангелії чи самозбереження?

Доктор К. А. Метью (штат Керала, Індія):

1. Мені було дуже важко емоційно, коли я їздив у північну частину Індії. Християни там відчують себе без підтримки, самотніми, залишеними напризволяще. У 2009 році в штаті Орісса були серйозні переслідування, коли індуси вбили сотні християн, поспалювали церкви. Люди просто втікали, ховалися в лісі. У них не було їжі й одягу. Ми в штаті Керала зібрали їжу та одяг і повезли їм. Я їздив зі студентами, щоб допомогти постраждалим і потішити їх. Коли приїхали, побачили дуже напружену ситуацію. Сльози були на очах людей. Ми проповідували й молилися за них.

Це був дуже хвилюючий момент, якого я ніколи не забуду.

2. Однією з причин гонінь в Індії є система каст. Коли ми ділимося Євангелією, життя бідних людей покращується. І тоді люди з вищих каст більше не можуть тримати їх за рабів. Друга причина — демонічний вплив від того, що люди поклоняються ідолам. Якщо люди навернуться до Ісуса Христа, язичницькі храми опустіють. Каруапасі — це один із ритуалів, який використовують хінду, щоб повернути місцевих християн назад у свою релігію. Іноді навіть намагаються підкупити нововернутих. Тому я вважаю, що потрібно проповідувати Євангелію, незважаючи ні на що.

Олександр Курченко (Сумська область):

1. Одного разу на ринку напав на мене чоловік із ножом. Сказав: «Я тебе заваляю щас!» Я прикликав ім'я Ісуса Христа. Мені було страшно, я розумів, якщо Бог не допоможе — усе, кінець. Але Бог заступився: раптом цього чоловіка починає трусити, він падає на коліна і каже: «Братан, прасті мене!» Кажу: «Я тобі прощаю». Потім я з ним розговорився. Виявилося, що перед цим він

відсидів 9 років за вбивство. Проповідував йому Євангелію.

Було, що на вокзалі один із авторитетів при своїх друзях сказав: якщо почує, що я говорю людям про Бога, то він мене вб'є. Це був серйозний виклик. Я знав, що це за люди, що вони реально можуть вбити, і міліція навіть не буде проводити

розслідування. Та оскільки я не міг не благовістити, то просто молився, щоб Бог зберіг. І далі проповідував на вулицях. Коли минув місяць, раптом ми зустрічаємося: я їду на велосипеді, а він на своєму мерседесі. Він зупинився, вийшов із машини й показує мені: стій. Я зрозумів, що зараз усе й вирішиться. Але він каже: «Саня, прасті мене! Я папрасіл прашчення у Бога! Сатана папутал мене. Я не хачу в ад!» Я відповів: «Прощаю! Молися до Ісуса, Він тебе спасе!»

В електричці якось мене хотіли під колеса скинути. Це були охоронці православних священиків — здорові такі хлопці... Спершу хотіли забрати в мене сумку з Новими Заповітами. Я прямо проповідував батюшкам: «Покайтеся, бо загинете». А потім стали в тамбур витягати зі словами: «Зараз викинемо тебе!» Я молив Бога — і Він зберіг. Мене просто виштовхали — і я пішов далі, в інший вагон.

2. Однозначно не можна сказати. Проповідник Євангелії має в кожній ситуації керуватися Святим Духом. Бог не хоче нашої гупої смерті. Якщо я сам собі вирішу поїхати проповідувати в Пакистан, мене там про-

сто розстріляють, і не буде жодної користі. Але якщо Бог пошле, то Він знає, як провести, — і буде результат. Я не їду проповідувати туди, де законом заборонено, де можуть оштрафувати або депортувати. Тут потрібно мати духовне відкриття. Краще йти туди, де відкриті двері. Ісус Христос навчав: якщо вас вигнали з одного міста, то йдіть в інше. Не потрібно лізти на рожен, показувати себе.

Іван Серт (Слівенська область, Болгарія):

1. Різне буває, але якихось надто небезпечних випадків я не переживав. Бувало, що вже після проведення євангелізації люди розповідали, що нам позаочі погрожували й хотіли зробити зло, але Бог не допускав такого.

Проповідувати Євангелію в Болгарії дуже тяжко. Країна лишається комуністичною. Якщо влада вирішить не допустити проведення євангелізації — ти йдеш «на свою голову». Особливо в місцевості з переважанням турецького населення, де й так постійна міжетнічна напруга. Але якщо б ми повністю слухали-

ся владу, то взагалі б нічого не робили. І Мойсей не вийшов би з Єгипту, якби слухався фараона, а не Бога.

Одного разу приїхав християнський гурт, який вирішив ігнорувати наші місцеві правила. Вони співали в центрі міста, роздавали брошури, благовістили. Гості поїхали, а вночі нам підпалили місіонерський центр. Недавно ось розпочали будівництво, прийшли турки й сказа-

ли: «Тут не буде молитовного дому!» З погрозами, але ми добудували. І перед самим відкриттям хтось підпалив кімнату, де жив сторож, сам дім не постраждав. Ми до такого звикли й уже сприймаємо це нормально.

Цікаво, що перешкоди благовістю приходять навіть не стільки від мусульман, скільки від православних. Раніше ми їздили з фільмом «Ісус», то, бувало, йшов православний священик і підбурював мусульманське населення, щоб не дали нам провести показ фільму.

2. Я вважаю, у кожному регіоні сповненого Святим Духом служителя Бог має особисто спрямувати. Тому що з Європи чи з Америки легко говорити про Донбас: мовляв, християни звідти виїжджають. Але ті, хто там живе, краще оцінюють обстановку й діють по ситуації. І в нас не все так просто. Є такий район Пловдив, де буквально за місяць понад 50 служителів залишили служіння через погрози. Туреччина тепер сильно фінансує іслам у Болгарії.

У цьому питанні потрібно шукати особисте керівництво від Бога. Ми співпрацюємо з братами з Туреччини, допомагаємо біженцям. Дуже багато християн покидає Сирію, Ірак. Дехто лишається, але основна маса шукає, як виїхати в Європу. На кордоні між Сирією й Туреччиною їм видають нові паспорти, де потрібно вказати релігійну приналежність. Для того, щоб вціліти, мусять казати неправду, що вони — мусульмани. Якщо признаються, що християни, — чоловікам відрізають голови, забирають дітей. Дивлячись із України, ми можемо назвати їх відступниками й зрадниками. Але ми не були на їхньому місці. Перейшовши кордон, вони йдуть у церкву, каються, сповідаються. Проходять багато дитні сім'ї, цілі родини.

У Болгарії всього 6 млн. населення. Але в нас багато різних етносів, культур: тільки 35% мусульман, 20% циган. У кожного свої релігії, традиції. Тому в кожному регіоні доводиться розвідувати обстановку — куди вітер віє. Уже роки три ми майже не проводимо масових євангелізацій. Індивідуальна праця з людьми приносить набагато більший ефект. Відвідуємо лікарні, не-

благополучні сім'ї. Ціль лишилася тою самою — спасіння душ. Євангелізація була, є і буде, це — служіння, доручене Церкві. Але методи — міняються все більше й більше. Наші діти ще більше їх поміняють.

Петро Височанський (Львівська область):

1. Багато було екстремальних випадків. Якось проповідував у Львові на Краківському базарі. Прийшли бритоголові (а кожен ринок має свою нелегальну охорону), спершу хотіли забрати трактати, потім скрутили руки й повели. Я думаю: коли вони ще почують про Бога? І поки вони мене тягнуть, я їм благовіщу! Вони ще сильніше скручують, а я ще

голосніше проповіду. Завели мене в поліцію й звинуватили, ніби я щось вкрав. Поліцейський питає: «Що ви вкрали?» — «Нічого!» — «А чого вас привели?» — «Бо я проповідував Євангелію!» Він як це почув, заводить у кабінет чоловік 15 затриманих злодіїв і каже: «Проповідуй!» Подивився на цих зболених людей, і так шкода їх стало, близько до серця взяв. Проповідував їм зі сльозами, і вони стали плакати, каятися. Стали на коліна, молилися. Роздав їм Євангелії. Поліціанти кажуть: «То ви добру справу робите! Ідіть, далі проповідуйте!»

Інший випадок — мені підкинули наркотики. Був другий день після Пасхи, ми тоді збиралися в хаті, бо з дому культури вигнали. А перед Пасхою приходив студент католицької семінарії, попросив диски

з християнськими матеріалами. Це вже потім ми згадували, що, мабуть, поки дружна шукала диски — він і підкинув. Невдовзі приїхали дві машини поліції з ордером на обшук. Кажуть: «У нас є інформація, що ви зберігаєте зброю й боеприпаси». І в одній із кімнат за системним блоком «знаходять» прозорий пакет із порошком, травкою й таблетками — пакунок розміром із буханку хліба. Я подзвонив до обласного єпископа, до старшого єпископа, попросив молитовної підтримки. А на серці — спокій. Повезли у відділок. Я так думаю, мені тоді мали добре поколотити плечі... Посадили в кабінеті, напроти — поліцейський. Я став йому проповідувати. Потім цей пішов, зайшов другий, далі третій, четвертий... І кожному я проповідував Євангелію. Урешті через півтори години зайшов начальник. Каже: «Ну, розкажи, що там у тебе?» Я почав йому свідчити, як Бог дав мені покаєння. На його очі навернулися сльози. Каже: «Ми не будемо цієї справи продовжувати!» — «Як не будете? А як же протоколи, поняті? Таку брехню на мене навели — тепер треба розслідувати, звідки те все». Він бере ті папери й каже: «На, рви!» Я кажу: «То це зробили ті, які мали б бути моїми співслужителями?» Він не відповів «так», але я зрозумів. Бо якраз тиждень тому католики підпалили свій храм, а звернули все на віруючих. Та, дякувати Господу, ми той тиск витримали. У кінці начальник вибачився, потис мені руку й каже: «Я вперше бачу, щоб людина в такій екстремальній ситуації так спокійно поводитися!» Відповідаю: «А чого мені втрачати мир? Зі мною

Бог і правда!» Коли повертався додому, було таке відчуття, що праворуч і ліворуч від мене йдуть ангели. Молився: «Боже, дякую тобі, що Ти захищаєш!»

2. На мою думку, варто робити так, як веде Божий Дух. В одному випадку — стриматися, в іншому — йти напролом, а якщо треба — то й постраждати за Боже ім'я. У моєму житті було і перше, і друге.

Олександр Руденко (Луганська область):

1. Найперший такий екстремальний випадок у моєму житті трапився, коли навчався в Києві, і ми зі ще одним братом проповідували в електричках. В одному з вагонів хлопець напідпитку поведився агресивно й намагався нас побити. Було страшно, я не знав, як правильно реагувати, молився в серці. І раптом збоку встають дві бабусі й починають вголос молитися. У ту ж секунду встає здоровий чоловік, прямо з-перед мо-

90 тис. християн були вбиті в 2016 році на релігійному ґрунті, повідомив відомий італійський соціолог Массімо Інтровіньє.

Кожні шість хвилин гинула одна людина. Це дещо менше, ніж два роки тому, коли було вбито 105 тисяч християн. У цьому році 70% загиблих, тобто 63 тисячі, були вбиті в результаті плеємінних конфліктів в Африці.

За словами М. Інтровіньє, інші 30%, тобто 27 тис., християн загинули внаслідок терактів, знищення християнських поселень, через переслідування з боку уряду.

Говорячи про факти переслідування християн у 2016 році, професор зазначив, що, згідно з даними різних дослідницьких центрів, у 102 країнах світу від 500 до 600 млн. християн не можуть у повній свободі сповідувати свою віру.

За його словами, саме християни є найбільш переслідуваною релігійною групою в світі.

го обличчя забирає того хлопця й виносить.

Якось, коли вже став місіонером на Луганщині, ми роздавали газети в селищі, і трапилася подібна ситуація — нетверезий хлопець хотів нас побити. Я злякався не стільки за себе, як за сестру, яка була з нами. Добре, що з нами був міцний брат, який заспокоїв нападника. Але після того я довгий час боровся зі страхом. І Бог дав мені внутрішню твердість. Навіть коли місто вже було окуповане — блокпости, люди з автоматами, серед яких були наркозалежні, — я мав повну відвагу підходити до них і проповідувати Євангелію.

2. У Божому Слові є різні приклади. Степан проповідував із відвагою, знаючи, що його чекає, і ніхто не міг протистояти його мудрості й духу. Але в іншому випадку, коли Павлу загрожувала небезпека, брати спустили його з міського мурів, щоб врятувати. Тому — залежить від ситуації. Я думаю, що проповідувати потрібно завжди, просто не завжди — з рупором посеред вулиці.

Сергій Ярута (республіка Марій-Ел, Росія):

1. Був похорон. Віруюча мама попросила поховати сина. Якраз я проповідував, коли прийшли дружки покійника, стали трясти на мене кулаками, мовляв: закінчуй-но. Це була стресова ситуація, я не знав, як чинити. Але відчував, що потрібно далі проповідувати. Потім вийшов батько померлого й заспокоїв їх.

Якось побили сина нашого знайомого пастора-корейця, а потім підпалили дім молитви. І він був дуже травмований цими подіями. Ми приїхали допомогти йому провести богослужіння. Він після проповіді Євангелії роздає людям хліб. Коли я говорив Слово, прийшли його противники й намагалися завадити проповіді. Вони мали в руках пляшки з-під шампанського. Але Бог зберіг і до побоїв не дійшло.

І третій випадок — коли я став свідком бандитської розборки. Мафія чинила сильний вплив на поліцію, суди. І правоохоронці хотіли взяти верх — убили ватажка банди. Якраз у той період став приходити на богослужіння молодший брат

убитого. Я проповідую — і Бог промовляє до нього. Потім він розповідав: «Тільки ми зібралися йти на «справу», ще ніхто цього не знає. А звідки оцей тип все про нас знає?»

І бандити вирішили: якщо мені Бог відкриває про них, то може відкрити, хто вбив їхнього ватажка, за якого вони хотіли помститися. Повезли мене на кладовище, на його могилу. Я прочитав молитву, проповідував їм. А потім між ними почалася сутичка. Я готувався до смерті, бо знав, на що здатні ці люди. Моє життя було на волосині.

2. Після прийняття останніх законів у Росії я спостеріг цікаве явище. Деякі наші брати з інших конфесій стали співати в громадському транспорті — ніби навмисне лізти на рожен. Це при тому, що в час свободи я жодного разу не бачив, щоб вони практикували подібний публічний євангелізм. Навіщо шукати собі пригод, провокувати?

Сам Ісус сказав, що прийде час, коли ми нічого не зможемо робити. Треба знати пору. Але навіть у пору обмежень ми можемо використовувати Божі шанси для проповіді. Коли двері відкриті, треба діяти, а коли закриті — чекати. Апостол Павло сказав, що він вмів жити в достатку й навчився жити в нужді. Ми вміли жити, коли по 100 тис. газет роздавали одним залпом, а сьогодні за кожну газету можна отримати штраф. Тож тепер треба навчитися жити в цих умовах. Я такої думки: Бог готує для нас інші методи.

Сергій Тарасюк (Житомирська область):

1. Нещодавно ми з братами проходили євангелізацію для вчителів у Новотошківці Луганської області. І після завершення заходу почався обстріл. Земля трясеться, гупає. Не зовсім комфортно було... Ми молилися, щоб Бог зберіг, щоб ніхто не був ушкоджений. Після цього було складно їхати на наступну євангелізацію для військових, яка мала проходити ще ближче до зони розмежування. Думки команди розділилися: їхати чи не їхати? Чи варто ризикувати, «нариватися»? Але тим не менше — поїхали, відвідали, помолилися, послужили, завезли допомогу. Слава Богу все минуло благополучно, хоча було страшно.

А загалом, у нас в Україні тепер чудові умови для поширення Євангелії!

2. Для Слова Божого немає обмежень. Ми не повинні боятися, а проповідувати на всякому місці — і словом, і ділом, і усім життям, незважаючи на обставини. «О ви, хто нагадує про Господа, не замовкайте!» За проповідь Євангелії Христос віддав життя, апостоли, наші попередники — вони платили високу ціну. Мої тато, мама, дід і баба за віру в Бога по 8,5 років страждали в Сибірських таборах. Тато — двічі. Коли апостолам строго-насторого заборонили говорити про Ісуса Христа, вони відповіли: «Ми не можемо не говорити про те, що бачили й чули!» Істинний місіонер не може мовчати там, де треба говорити.

**Розмовляв
Дмитро ДОВБУШ**

Павло СІЛЬКОВСЬКИЙ: «Бути вірним Господу на будь-якому місці й за будь-яких обставин»

— Павле Миколайовичу, я знаю, що ви народилися в християнській родині, але віра в Бога не передається в спадок, це особисте надбання. Розкажіть, будь ласка, яким був ваш шлях до пізнання істини?

— Я народився в багатодітній християнській сім'ї, яка нараховує одинадцять дітей. Батьки нам розповідали про Бога, ми бачили підтвердження їхніх слів у їхніх вчинках. Вони практикували все те, чого нас навчали. І це було не сліпе виконання якихось правил, вони любили Господа. Я пам'ятаю, як мама приїхала з полового будинку в дуже виснаженому стані, у неї була висока температура, декілька днів вона не вставала з ліжка. У цей тяжкий період батько цілими днями був на роботі, доглядати нас не було кому. Вирішили запросити до нашого дому служителів церкви, щоб звершили молитву за маму з помазанням оливою. Молитва не була довгою, але щирою. Ми просили, щоби Бог не забирав нашу маму. Після тієї молитви батько повіз гостей до їхнього дому, а мама піднялася з ліжка й стала готувати нам їжу! Це було справжнє диво, яке я бачив на власні очі.

Павло Сільковський — лікар-християнин, анестезіолог Рівненської обласної лікарні. Він мав декілька поїздок із благодійною медичною клінікою в Гаїті, Африку, планує поїздки в Мексику. Павло Миколайович має свій погляд на життя християнина в сучасному суспільстві; вболіває за Україну, за її подальшу долю; має свої конкретні пропозиції для розвитку медицини в Україні. Він прагне реалізувати свій потенціал, утілити в життя свої ідеї. Його висновки, пропозиції, роздуми будуть цікаві не тільки християнам.

Це лише один із прикладів, а їх було чимало. Коли батьки виконували Божі заповіді, то у важкі періоди життя Бог виходив їм на зустріч. Ще був такий випадок десь наприкінці 1990-х років, коли людям вчасно не виплачували заробітних плат: у нас не вистачало коштів, щоб прогнати сім'ю. Батько тяжко працював, але вже декілька місяців не отримував заробітної плати. Якось він затримався після роботи. Ми вже стали переживати: чого його так довго немає, чи з ним чогось не сталося? Як виявилось, він ішов пішки з роботи, щоб зекономити на проїзді, й за ті гроші купив харчі. Потрібно було йти аж 10 кілометрів, тому наш тато прийшов дуже змучений. Але ми сіли разом увечері та читали Біблію. Він нас навчав, що потрібно завжди молитися — і Бог нас не залишить. І справді так! Невдовзі ми отримали

невеликий ящик гуманітарної допомоги (трошки муки, крупи та іншої їжі). У цьому ящику ми знайшли також лист із зворотною адресою, на яку мама відіслала свій зі словами подяки. Через деякий час ми отримали повідомлення, що нас чекає посылка від німецької сім'ї. Ми отримали три великих ящики з одягом, продуктами й іншими подарунками! Це для нас було великим благословенням, ми так щиро дякували Богу! І це повторювалося протягом декількох років. Варто зауважити, що ми жили в місті, тому не мали змоги тримати свого господарства, а це ще більше ускладнювало наше становище. Але Господь знає, як подбати про своїх дітей. Пригадую слова з Книги Псалмів: «Я був молодий і постарівся, та не бачив я праведного, щоб опущений був, ні нащадків його, щоб хліба просили»

(37:25). Уже тоді, як економічний стан країни покращився, коли стали виплачувати заробітну плату й ми підросли, ці посилки з Німеччини нам перестали надходити. Мама писала листи вдячності, але відповіді не було. І тато нам завжди нагадував історію пророка Іллі: ворони щодня приносили йому поживу до того, доки в цьому була потреба. Ось так Бог і нас проводив та формував мою віру в Ісуса Христа.

Я з дитинства мріяв працювати в медицині. Коли закінчував школу, хотів вступити в медичне училище, але розумів, що туди не так легко потрапити через корумпованість в медичній освіті. Батько зібрав нас і сказав, що коштів, які потрібно заплатити за навчання, він не має. Вирішили постити та молитися за цю справу. І прийшов час, коли я вступив у цей медичний заклад без всяких знайомств і хабарів. Так же само відбувалось із вступом до медичного університету.

— Коли у ваше життя прийшло усвідомлення, що потрібно присвятити своє життя Господу?

— Батьки хоч нам і розповідали про Бога, проте ніколи нас не змушували до цього кроку. Але у 18-річному віці я сам підійшов до батьків і заявив, що хочу покаятися в церкві та прийняти водне хрещення.

— А як ви познайомилися зі своєю дружиною?

— Навчаючись в університеті, я молився, щоб Бог дав мені можливість Йому служити. Адже розумів, що мені доведеться навчатися на лікаря занадто довго — аж 8 років! Мені не хотілося свої молоді роки провести лише за книгами та наукою. І Господь так влаштував, що мене запросили в дитячий табір, а згодом — виконувати служіння керівника молоді в церкві м. Вінниці, де я навчався. У тій церкві я познайомився зі своєю майбутньою дружиною. Спочатку я не звертав на неї особливої уваги. Ми активно служили в церкві. Вона співала в групі. Але з часом я став розуміти, що та сестра саме та людина, з якою я хотів би прожити все своє життя. Ми вже виховуємо четверо діточок.

— Чи були у вас такі миті, коли ви дякували Богові, бачачи Його руку над своїм життям?

— Коли я навчався, то відчував якийсь страх перед лікарською справою, адже це велика відповідальність: незначна помилка може призвести до смерті людини. Але коли прийшов на роботу, то ця справа давалася мені особливо легко. Невдовзі я міг виконувати навіть ту роботу, на яку не наважувалися мої колеги. У цьому мені допомагав Господь. Інколи трапляється так, що через відсутність належного обладнання лікарю потрібно здогадуватися про можливий діагноз. У таких випадках поставлений мною діагноз підтверджується. Тобто Господь допомагає приймати правильні рішення. Навіть у тім, що я став дитячим лікарем, бачу Божу руку, хоча вступав на цю спеціальність тільки тому, що на неї було менше претендентів.

— Як ви знаходите час і можливість для поїздок? Що спонукує вас до таких подорожей?

— Господь дав мені чудову дружину, яка завжди мене підтримує і благословляє. Однією з причин, чому я їду в ці поїздки, є моя допитливість — я дуже люблю пізнавати щось нове. Крім того, розумію, що ці поїздки корисні тим людям, яким ми надаємо медичну допомогу.

— Я так розумію, що наркоз — це серйозна й небезпечна процедура. Тим більше, що ваші пацієнти — діти. Чи ви молитесь в лікарні? Чи бачать це колеги? Яка їхня реакція?

— Я намагаюся молитися перед кожною відповідальною справою. Звичайно, ті колеги, які не мають віри, дивляться на це трохи скептично. Інколи мене запитують: як можна вірити в Бога, коли ти маєш такі знання, розумієш усі ті процеси, що відбуваються в організмі? Але я відповідаю: навпаки — як можна в Бога не вірити, коли маєш такі знання

й розумієш усю складність процесів, що відбуваються в організмі?

— Християнин той, хто повинен жити чесно, без компромісів із грішним світом, гріхом. Багато сучасних професій несумісні з християнською мораллю, з заповідями Христа. А як щодо лікаря?

— Якщо ти хочеш за будь-яких обставин бути християнином, то це завжди можливо. Інколи потрібно просто просити в Бога мудрості, як вчинити в тій чи іншій ситуації. Ра-

зом зі мною працюють мої колеги, тому такі питання стосуються не тільки мене одного, але й торкаються того соціуму, у якому я знаходжуся. Саме міжособистісні зв'язки найбільш проблематичні. У таких випадках на допомогу приходить авторитет Божий та Його мудрість.

— А чи може той же самий лікар (чи той же депутат, чиновник) бути чесним без віри в істинного Бога?

— Є люди, які за своїм вихованням добрі й чесні, хоча вони не глибоко вірують. Але ця чесність у людей без віри в Бога має певну межу. Кажуть, що кожна людина продажна, питання лише в ціні. Чесність та-

ких людей має свою ціну, вона не така висока, як у справжнього християнина.

— Чи ви успішний лікар?

— Я завжди намагаюся бути людиною, виконую свою працю сумлінно. Люди це помічають і, коли в них стається якесь нещастя, приходять хвороба, вони особисто просять саме мене приїхати до них додому й проконсультувати. Це дає мені додатковий заробіток. Дехто з пацієнтів мені радить відкрити приватну клініку. Я над цим думаю.

— Сучасне християнство в Україні вийшло з імперії, у якій переслідували церкву. Щирий християнин розумів, що його доля — кельма, цегла. Шлях до вищої освіти багатьом був закритий. Тепер час змінився, але в багатьох християн старої формації менталітет не змінився. Війна закінчилася, а ми ще в лісі ховаємося. Треба щось кардинально змінювати. Який основний напрямок таких змін?

— Я помітив, що в розмові з людьми про Бога певну роль відіграє наша освіта та посада. Був час, коли я працював помічником анестезіолога, не маючи ще диплома лікаря. Тоді мою розмову про Бога сприймали скептично, інколи — зневажливо, мовляв: про що з тобою можна говорити, коли ти не маєш вищої освіти. Через деякий час я здобув диплом лікаря й повернувся в те саме відділення, але вже на іншу посаду. Тоді я звернув увагу, що мої слова вже сприймають інакше, вони мають певний авторитет.

Освіта відкриває для нас додаткові можливості. Це не тільки в медицині, а й у будь-яких інших галузях, зокрема й у політиці. Політика ніколи не перестане бути брудною, поки в ній перебувають брудні люди.

На сьогодні закон України дозволяє створювати християнські навчальні заклади різних рівнів акредитації. Але в нас інша проблема — з ким їх створювати? Чи є в нас викладачі, які змогли б конкурувати з відомими державними університетами?

Щоб потім не скаржитись, що наших дітей у школах навчають ген-

дерної політики, поки маємо час — створимо свої школи, закон це дозволяє робити!

— Яка перспектива для щиро-го християнина в Україні? Ми, як християни, розуміємо, що треба щось вагоме зробити для Господа.

— Перспектива є! Людина, яка виконує свою роботу щиро, як для Господа, без роботи ніколи не залишиться. Таку людину будуть цінувати, її праця користуватиметься попитом. Щодо того, що потрібно зробити щось вагоме для Господа, то я ніколи не відділяю роботу від служіння. У Бога немає дрібниць, Він бажає бачити нашу вірність у малому, у повсякденному житті, у звичайній роботі. За цю вірність, за якість виконаної роботи ми й отримуємо нагороду з Його рук.

— Хтось сказав, що найвище призначення людини на землі — робити добро. Але як це зробити правильно? Згідно із Христовими заповідями, ми у всьому мусимо мати здоровий глузд і мудрість.

— У певний момент свого життя я дійшов до висновку, що в деяких ситуаціях потрібно навчитися людям відмовляти. Наші можливості обмежені, ми не зможемо допомагати всім і завжди, потрібно знаходити час і для відпочинку, для спілкування із сім'єю тощо.

— Ваші побажання нашим читачам.

— Бажаю кожному християнину знайти своє покликання! Учїться, здобуйте освіту. Якщо маєте такі можливості — використовуйте їх! Але не зациклюйтеся лише на навчанні, служіть Богові, виконуйте Його заповіді. Де б ви не були, що б не робили — працюйте від душі, немов би для Господа.

Для тих, хто ще не пізнав істинного Бога, бажаю, щоб Біблія була не лише аксесуаром, але вашою настільною книгою. Вона приносить сімейне благополуччя, мир, затишок, душевний спокій, а найосновніше — приводить до вічного життя з Ісусом Христом.

У мене такі ж спогади про церкву, як і в більшості дітей із євангельських сімей, що виросли в церкві й відвідували зібрання приблизно в той самий час: біблійні історії на фланелографі, печиво в недільній школі, слова відомих пісень, виведені на екран над головою.

Ще до того, як я стала достатньо дорослою, щоб робити щось більш значиме, ніж просто під час проповіді малювати якісь закарлючки, церква стала невід'ємною частиною мого життя. Іноді мені було нудно, іноді я просто розважалася, але відвідування церкви не обговорювалося — це робили всі.

Коли я стала трохи старшою, то усвідомила, що не всі ходять у церкву, але вважала, що відвідувати зібрання — це моральний обов'язок. Це означало, що я серйозно ставлюся до віри, що я хороша людина й роблю щасливішим Бога (чи уникаю Його гніву). Коли я досягнула відповідного віку, щоб приєднатися до молодіжної групи, інші фактори лише утвердили мою активну позицію: церква була там, де були мої друзі, де були симпатичні хлопці й де проходила основна частина мого суспільного життя.

Вступ у коледж означав, що мої батьки більше не водитимуть мене в церкву й моє суспільне життя не буде зосереджене там, але я й далі відвідувала зібрання, вважаючи це основною ознакою слідування за Ісусом. Де ж іще я могла зростати у вірі й знайти духовне товариство?

У наступні декілька років сталося щось дивне. Я пішла за Ісусом прямо з церкви на вулиці, де спілкувалася з бездомними людьми, їла разом із ними піцу й слухала розповіді людей, які жили в притулку для безхатьків у районі, у якому я щонеділі роздавала сніданок. Ісус проявлявся в найбільш несподіваних і неприглядних місцях.

Я підтримувала спілкування з іншими християнами, але більше не розуміла важливості відвідування церкви. Я відчула, що не для того церква, щоб відвідувати її лише тому, що кожен у ній має своє місце. Мені здавалося, що важливо не

Чому я ходжу в церкву, навіть коли мені не хочеться

те, як часто я з'являюся на недільному зібранні, а як часто приходжу до людей, які мають потреби: просто мовчки вислуховуючи їх, плачучи з ними, ділячись своєю їжею, часом, простором і піднімаючи з ними голос у боротьбі за справедливість.

Чим більше я дізнавалася про вбогість і систематичну несправедливість, із якою стикаються люди, тим більше засмучувалася церквами, щоденні програми яких геть відірвані від світу. Я стомилася від молитов без дії, банальних духовних формул без будь-якої згадки про ту Євангелію, яку проповідував Ісус, — благу звістку для бідних, звістку про свободу для полонених, прозоріння для сліпих. Я втратила надію, що колись церква знову діятиме спільно, щоб якомога точніше відображати Ісуса.

Але потім сталася інша дивна подія. Я йшла за Христом — і, нарешті, Він привів мене назад у церкву. Я була здивована: у ній багато людей, які прагнуть справедливості. Тоді я усвідомила, що церква — це не просто місце для тих, хто діє спільно й робить усе правильно. Вона більше схожа на притулок для найрізноманітніших людей, щоб нагадували один одному про історію, до якої усі ми причетні, — про те, як Бог любить нас і як Він оновлює наш мир і наші душі, незважаючи на всю завдану нам шкоду й життєві втрати. Вона нагадувала школу для навернених, у якій усі ми помилялися на основних уроках на тему любові. Ми співали про цю любов і потребу нести її; ми співали про смирення і надію. Ми дивилися один одному в очі. Ми сповідували свої гріхи. Ми ділилися хлібом і вином, згадуючи про те, що всі поєднані в одне ціле в цій неблагополучній сім'ї, яку зібрав Бог.

Проте все було далеким від досконалості, іноді я переживала розчарування, нудьгу чи біль, але все було в порядку, оскільки Бог був

там. Так, люди в церкві могли бути апатично, критично чи егоїстично налаштовані, але й зі мною іноді ставалося щось подібне. І я, як і всі решта, потребувала прийняття й любові, незважаючи ні на що.

Одного разу літня жінка з церкви доручила мені знайти людей, які б щонеділі допомагали роздавати хліб та вино для причастя. Я була впевнена, що так вона намагається прив'язати мене до постійного відвідування церкви й пунктуальності — і її план, безумовно, спрацював. Узявши на себе цей невеликий обов'язок, я зрозуміла, як багато людей треба задіяти, щоб створити молитовний, відкритий, сповнений поклоніння простір, яким ми насолоджуємося щонеділі. Якби всі, хто задіяний у музичному служінні, в озвученні, навчанні дітей у недільній школі й проповіді, виходили на люди лише в ті дні, коли не переживали стресів, зайнятості, втоми, нудьги, печалі, розчарування чи були налаштовані на лежання на пляжі, то в нас взагалі не було б церкви.

Тому я поступово зрозуміла, що відвідування церкви — це щось більше, ніж просто моральний обов'язок, боязнь покарання чи навіть будівництва дружніх зв'язків, духовна їжа або пошук однодумців, з якими можна добиватися справед-

ливості в цьому світі. Відвідування церкви може означати, що ви займаєте місце, у якому разом із іншими будете переживати благодать Божу, будете разом учитися, падати, прощати й разом спотикатися.

Зрештою, я зрозуміла користь постійної жертвенної посвяти великої кількості людей, які протягом багатьох років приймали мене у своє товариство, а тепер я можу зробити те ж саме ради інших: перебувати на своєму місці навіть у ті дні, коли, як мені здається, це зовсім марно. Коли пісні не торкаються мене, коли я не хочу розмовляти з людьми про складний тиждень, який мені довелося пережити, коли мені хочеться виспатися — саме в такі моменти я знаю, що мені, як ніколи, треба бути в церкві.

Не тому, що Бог чи будь-хто інший осудить мене за мою відсутність, а тому, що це моя можливість представити церкву людям, які йдуть зі мною по життєвій дорозі. Це можливість запропонувати іншим місце, де вони можуть зустрітися з Богом, і навіть створити простір, у якому я сама з Ним зустрінуся, коли найменше цього очікувати, — бо Бог посеред людей, які є моєю церквою.

Труді СМІТ

КОСТЯ

Катерина СОТНИК

Присвячую: матерям, котрі моляться за своїх дітей і покладають надію на Бога.

У суботу в передобідній час Наталя у справах зайшла на пошту. Відкривши двері, вона побачила... безхатченка. Містечко невеличке, і своїх бездомних тут немає, але поряд залізниця, і, буває, провідники викидають «зайців». Останні розповідають схожі оповідання: «Працював, вигнали, грошей не виплатили, побили, документи відібрали, щоб у міліцію не звернувся, добираюся додому...» Може, й так. Наталя хвилину розглядала дивного незнайомця, він же, здавалося, не звертав уваги на її допитливий погляд. Хоча хлопець сидів за столиком, вона відмітила, що на зріст він був близько двох метрів. Дуже-дуже худий. Руки і ноги схожі на довгі палиці. Одяг – видно, що він на ньому давно. Скуйовджене світле волосся, довга шия, погляд незрозумілого кольору очей спрямований в порожній куток залу поштового відділення. На одному плечі висів майже пустий рюкзак.

Вирішивши свої справи і направляючись до виходу, Наталя ще раз подивилася на юнака. Той без жодного руху вивчав порожній куточок під стелею приміщення, здавалося, що й пожежа його не збентежить. Уже тримаючись за ручку дверей, Наталя зрозуміла: вона має підійти до нього! Але тут же прийшла зрадлива думка: «Що про тебе подумають? Це нормально – чіплятися до незнайомця?». Важко зітхнувши, жінка швидко вийшла на вулицю і так же швидко забула про цю зустріч.

Наступного дня була неділя, перша після Великодня. У багатьох місцях в Україні цей день ще називають поминальною неділею. Це значить, що велика кількість людей приїде в райцентр, щоб відвідати цвинтар і зустрітися з близькими і далекими родичами. Електрички привезуть тисячі гостей, а потім, після обіду і вечері, розвезуть їх назад. На станції має бути багато народу. Наталя відчула наполегливе бажання піти туди, до людей. Взяла сотню листівок з надрукованим віршем на тему Великодня і пішла на станцію.

Людей там – яблуку ніде впасти. Як тільки вона відкрила двері в зал очікування, відразу ж побачила його. Уже без рюкзак, вітрівка розірвана, джинси в коричневих плямах (напевне, від крові), а лице у свіжих синцях. І той самий застиглий полотняний погляд в нікуди. Проте вона була впевнена, що він її впізнав. Хвилин десять Наталя витратила на те, щоб підійти до кожного в залі і запитати: «Можна вам подарувати вірш?». Люди брали, дякували. Він теж взяв мовчки, не дивлячись ні на Наталю, ні на вірш. Замість того, щоб вийти, вона повернулася до нього і сказала:

– Нам потрібно поговорити. Чи не могли б ви вийти зі мною надвір?

Він мовчки підвівся, і їй здалося, що це йому далось нелегко. Відійшовши якомога далі від цікавих слухачів, запитала:

– Хто ви і що робите в нашому містечку?

Розповів, що народився в Чернігові, де і тепер проживають його мама, бабуся і брат. Звати Костею, 26 років. Поїхав в гості до знайомої дівчини на південь України, але виявилось, що там його явно не чекали. Хло-

пець, з яким та дівчина живе, зібрав друзів, і йому «пояснили»... А грошей на зворотну дорогу вже не було. Електропоїздами проїжджав зупинку-дві, а потім його виганяли, бо без білета.

– А документи в тебе є?

Костя витягнув із внутрішньої кишені сорочки паспорт і протягнув їй.

– Так, кілька років я жив «там», – пояснив у відповідь на її запитальний погляд, коли вона побачила, що паспорт закордонний.

– Чим я можу допомогти тобі?

– Можна подзвонити мамі, я знаю її номер мобільного. Вчора я дзвонив їй з пошти, просив грошей на дорогу, і вона вислала. Ото коли ви бачили мене там, я саме чекав переказ. Але розумієте, я – наркоман... З тими грошима пішов по містечку шукати «дозу». Думав – вистачить і на дорогу. А там, коли зрозуміли, що є гроші, знову побили. А тепер і грошей немає, і ламає... Дивом паспорт залишився, інші речі відібрали.

Наталя записала номер телефону і повернулася додому. У слухавці почула приємний жіночий голос. Почувши ім'я свого сина, жінка відразу почала плакати.

– Ви щось про нього знаєте?

Наталя переповіла розповідь Кості. Не перестаючи плакати, Валентина Іванівна почала просити:

– Будь ласка, візьміть його додому! Бог вам віддасть! Я зараз же їду на вокзал і виїду до вас найближчим потягом. Два тижні я молилася, щоб Господь послав на дорозі мого сина ангелів і Своїх людей. І яка я тепер вдячна Йому!

Запропоноване Вашій увазі оповідання Катерини Сотник «Костя» увійшло до п'ятірки найкращих творів, поданих на Літературний конкурс ім. Джона Буньяна у 2016 році.

Його та інші оповідання переможців та членів журі цього конкурсу ви можете прочитати у збірці оповідань «Гіркі сливи».

Замовити книгу «Гіркі сливи» можна через електронну адресу mail@5breads2fishes.com,

або за телефонами:

+38 (068) 899+38 (068) 899 19 06

**Марія, офіс відділу освіти УЦХВЕ,
+38 (097) 751+38 (097) 751 23 77 Анатолій,
офіс Медіаслужіння УЦХВЕ,**

а також на сайті Emmaus

Сиротинський портрет Євгенія Буря

«Так, схоже на те, що Сам Бог сьогодні повів мене на залізничний вокзал, усе сталося якось само собою – прийшла думка піти туди, і я пішла...» От тільки прохання Валентини Іванівни засмучувало її: привести Костю додому. Чоловіка вдома немає, якщо прийде його мама або хтось знайомий, як вона зможе пояснити перебування молодого чоловіка у своєму будинку? До того ж завтра їй на роботу, а поки приїде мама Кості, може минути доба, а то й дві, і їй доведеться залишати його в домі самого. Проте іншого виходу вона не бачила: Валентина Іванівна була абсолютно впевнена, що Наталя потурбується про її сина. Сумніви псували їй настрій, до серця підступав ненависний її душі страх.

Повернувшись на вокзал, знайшла його зовсім пустим. Електропоїзди розвезли шумний натовп в різні боки. Лише де-не-де на пероні сиротливо білили подаровані нею листівки з віршем. Костя чекав – це було написано на його обличчі.

– Костю, мама виїде по тебе найближчим потягом. Тільки купи квиток – подзвонить. Вона просила, щоб ти чекав на неї у мене вдома, – Наталя старалася, щоб він не вловив нотки хвилювання в її голосі.

Він вперше подивився їй прямо в очі.

– Послухайте, я – наркоман. Ви не достойні за вашу доброту плати підлістю. Але я боюся... Розумієте, мені дуже зле. Буває, що я не відповідаю за свої дії. І тоді я можу зробити вам зло, наприклад, украсти ваші речі. А я не хочу, ви не заслуговуєте цього. Я буду чекати маму тут і нікуди не втечу, чесно! Але до вас не піду, вибачте...

Вона не могла говорити – горло душили ридання. Їй було до болю соромно. Перед Богом і перед своєю совістю. «У наркомана більше совісті, ніж у мене віри... Я хвилююся за свої речі і репутацію, а цей побитий і голодний наркоман турбується про моє благополуччя! І це тоді, коли для мене повинні мати значення тільки допомога ближньому і турбота про його дорожню душу...»

Утретє Наталя прийшла на вокзал вже не сама. Попросила допомогти свого 12-літнього племінника. Павлик дуже зрадів, коли дізнався, у чому полягає його до-

помога: посидіти на вокзалі з безхатченком і поспілкуватися з ним хоча б годину. Залишивши їжу, каву в термосі і Павлика, повернулася додому.

У старенькому кріслі за чашечкою кави вона нарешті могла відпочити від усіх пригод дня і спокійно все обмірковувати.

«Деся по світу в пошуках щастя блукає мій рідний брат. Йому теж 26 років. Він також шукає не знати чого, женеться за міражами і не має спокою для своєї душі. Будь ласка, Отче Небесний, пошли на його путі ангелів і вірних Твоїх людей, хай вони збережуть його від біди і смерті, хай допоможуть побачити Твоє світло, Твій шлях. Вузький шлях віри, надії і любові».

Спостерігаючи за нею, можна було з впевненістю сказати, що в кімнаті вона зараз не сама. Той, з Ким вона говорить, – тут, поруч, слухає і відповідає, від того лице її сяє, а слова наповнені натхненням, цим плодом глибокої сердечної віри. «Дорогий Господи, дякую Тобі за таку велику честь: серед десяти тисяч людей в нашому містечку Ти вибрав мене, щоб відповісти на молитву матері про її блудного сина».

Через годину зателефонувала мама Кості і повідомила, що найближчий потяг відправляється в понеділок ввечері, вона купила також зворотні квитки на вівторок на 12-ту годину дня.

Павлик залишався з новим другом до ночі. Слухати розповіді про далекі країни, де закони зовсім інші, ніж у нас, та ще й під гуркіт і свист потягів – для хлопчика це була справжня романтична пригода. Виявилося, що Костя написав декілька пісень, а одну пісню проспівав йому навіть англійською мовою. Потім переклав: пісня була про Доброго Бога, Який любить усіх людей, і поганих теж...

О другій ночі з понеділка на вівторок Костя, Павлик і Наталя зустріли Валентину Іванівну і всі разом прийшли

додому. Через годину господиня вже спала. Безліч переживань і фізична втома дали про себе знати. Вранці Наталя вийшла до вітальні: Валентина Іванівна сиділа на стільці біля дивану, на якому спав Костя. Мати з подивом і радістю почала відразу ж говорити:

— Він спить! Розумієте: він спить!..

Виявляється, Костя без наркотику або снодійного спати не міг.

— Я не привезла йому нічого, крім анальгину, але він в такому захваті розповідав мені про вас і Павлушу, що забув і про нього. А потім приліг і заснув, як дитина. Це чудо!

На пероні, очікуючи потяг, жінки обнялися, як давні подруги. Не обійшлося і без сліз.

Валентина Іванівна зателефонувала на через добу.

— Відразу з вокзалу ми викликали «швидку». Рентген виявив перелом лівої ключиці із зміщенням, а також тріщину хребта. Лікар здивований: як він міг ходити? Крім цього, відбита одна нирка. Вибачте, що не сказала вам відразу, — у Кості СНІД... Його життя у великій небезпеці. Дякую вам за все. Прошу, моліться за нього, будь ласка... — останні її слова потонули в риданнях.

Костя по-дитячому всім у лікарні розповідав, як Бог спас Його в тому маленькому містечку на Одеській залізниці. І було йому зовсім байдуже, що слухачі не розуміли: при чому тут Бог, якщо Кості допомогли люди? Наталя дзвонила, розпитувала, як проходить оздоровлення, передавала вітання від Павлика і старанно переконувала маму молитися про сина з вірою, а Костю — усім серцем наближатися до Бога і мріяти тільки про хороше, складати плани на майбутнє — як він буде жити і служити Господу після одужання.

Минули два місяці. Весь цей час Костя перебував у лікарні.

Того вечора голос Валентини Іванівни здався Наталі незвичайним: надто втомленим і дуже спокійним.

— Костю сьогодні поховали. Ви питаєте, який сенс був у нашому знайомстві, якщо він все одно помер? Я скажу вам. Костя мав СНІД і цироз печінки. Він міг померти будь-якої хвилини, і він про це знав. До тієї дівчини, з якою він учився в інституті і яку любив, він по-

їхав просто попрощатися. Розумієте, він був смертельно хворий, і я б могла більше ніколи не побачити сина живим... А якби в нього відібрали і документи, то він місяцями валявся б у якомусь моргу, а я не мала б можливості навіть поховати його тіло. Але головне не це. З дитинства він був дуже талановитий і мав надзвичайно добре серце. Любов до музики і малювання виявляли великий потенціал. Але в інституті він познайомився з наркотиком, і той знищив і його тіло, і душу. Наркотик умертвив усі його бажання і надії, мої теж... І хоч тілом він був ще живий, але душею — мертвий. А за ті дві доби знайомства і спілкування з вами він переобразився, ожив. Два місяці в лікарні він прожив з Біблією в руках і всім розповідав про Бога, Який спас його і простив. Костя знав, що його хвороба невиліковна, але він не просив собі зцілення і життя, тільки прощення. І хоч мій хлопчик пішов до Бога, насправді Ви повернули мені сина. І нехай краще він буде з Богом у Його Царстві, ніж так, як раніше: зі мною, але мертвий душею. Адже він тепер живий. Знаєте, я теж хочу мати таку віру, яку ви подарували моєму синові...

«При чому тут я? — гірко думала молода жінка, слухаючи осиротілу матір. — Що такого я зробила? Винесла на вокзал людям листочки з віршем? І побоялася привести додому побитого і голодного юнака, щоб він міг помити ноги і вирівняти своє тіло на дивані після багатьох днів голоду і болю...»

Вона сиділа і сиділа, мучена совістю, гіркі думи відганяли сон. Скільки горя кругом! Як вона тепер ненавиділа свою ліню і егоїзм! Як бажала бути благословенням для людей, які ще не знають, наскільки жива, діюча віра в душі може змінити весь життєвий шлях.

А Костя... Два почуття боролись в її душі, і вона так і не змогла зрозуміти, яке ж із них сильніше: чи радість про спасіння його душі, чи печаль про його смерть, про те, що вона його більше не побачить.

«Побачиш, — відповів їй внутрішній голос. — Ті, що люблять Бога і вірні Йому, обов'язково зустрінуться в Небесному Царстві. Там, де немає болю, сліз і печалі. Де не буде розлуки і смерті. Де всім керує Вічна Любов!».

Шановні письменники!

Ми радо оголошуємо про початок прийому творів на 2-й Літературний конкурс ім. Джона Буньяна — 2018!

На конкурс приймаються написані українською мовою й раніше не публіковані прозові твори. Вік учасників необмежений. Конкурс проводиться в номінації «оповідання».

Обсяг оповідання — від 1000 до 7500 слів. Твори мають надійти на розгляд журі до 1 січня 2018 року.

Рукопис надсилати на електронну адресу: konkurs.john.bunyan@gmail.com

УВАГА: Автор має право надіслати лише один твір.

До участі в конкурсі допускаються лише ті твори, які (на думку журі) відображають християнський світогляд та пропагують християнські цінності.

Деталі конкурсу на сайті: www.chveu-osvita.org.ua/konkurs.john.bunyan.html

Петро. Гора Преображення

Гора свята — як відблиск слави неба.
І Вчитель їхній в сяєві зорі...
Забракло слів.

Та що душі ще треба?
Тож залишімось на оцій горі!

Тож залишімось пити Божі роси
І слухати Мойсея та Іллю...
Що те каміння, що там — ноги босі,
Усе дрібниці.
В серце переллю

Оті розмови, теплі, чисті, свіжі...
І — преображення наповнюся ущерть.
Буденну прозу змінять вдячні вірші
І Божий мир навек поглине смерть...

Петро всміхався мрійливо і вдячно.
Купався в сяйві неземних облич...
Ступив назад, щоб раптом необачно
Не загасити племін дивних свіч.

Але — погасли...
Холодно і темно.
Зіщулився у грудку кам'яну...
«Учителю...» — й замовк ураз непевно,
Упершись в чорну темряви стіну.

Ісус всміхнувся — тепло і привітно:
«Отямся, Петре! Це не та гора.
Он, бачиш, ранок. Бачиш: уже видно
Гору Голгофу. Нам ще не пора.

Не тут Мене на царство коронують,
І поруч будуть не Ілля й Мойсей...
Жахиття й смерть навечно закарбують
Тріумф і — преображення твоє.

На тій горі засяє слава неба,
І темряву Я знищу нанівець,
Щоб грішний світ наблизити до Себе
В чудеснім преображенні сердець».

Адам. Дорогою самотності

Яке холодне, дивне щось, страшне
Вп'ялося в похолі груди...
Куди воно, куди мене жене
З Едему, у здивоване нікуди?

Оце нове і млосьне почуття...
Не знаю, що воно і звідки...
Але думки щемливо так болять
Воланням зірваної квітки.

І злі вітри лице уже січуть,
Прийдешне корчить, як дитя, гримаси.
В майбутньому це спогадом назвуть,
Осколком сивого прачасу.

Позаду — рай, попереду — зима.
Позаду — Батьківські розмови...
Попереду — холодна та німа
Примара змієвої змови.

Кому нести сльозу мою та сміх?
Із ким тепер погомоніти?
Якби ж я міг, якби я тільки міг
Той плід —
назад —
на гілку почепити!

Тепер бреду навпомацки, як кріт,
І ніби вдвох — і ніби поодиночі.
Ще не орав — а вже на лобі піт,
І жменя спогадів в торбинці...

Такі холодні і такі чужі
Шовкові трави полонини:
Ще вчора ніжні, колять, як ножі,
Болючим лезом самотини.

Чужа дорога стелиться до ніг,
Її сліпа невідворотність...
Й найбільш страшною карою за гріх
Стає ота німа самотність.

Юрій ВАВРИНЮК

Слово

*Споконвіку було Слово... усе через Нього повстало
Євангеліє від Івана, 1:3*

Заримована любов

Безжально редактор закреслює вірша:
«Нездаро-поете, послухай, агов!
Ну що може бути в поезії гірше
Аніж заримовані “кров” і “любов”?!»

Банально,
бездарно
отак римувати!
Де ж думки політ, де твої словники?
В поезії треба
шукати,
шукати!
З найкращих слів-перел низати рядки!»

Ну що ж, вчений муже, перечити марно:
Писати отак — для ворожих зловтіх.
Не просто знайти слово влучне, та гарне,
Та ще й особливе, не так, як у всіх.

Я ж думки ніяк вгамувати не можу,
Що рветься на тлі хитромудрих розмов,
Коли враз пригадую днину негожу,
Де в болях-воляннях земних молитов
У вічній поемі, на інші не схожий,
Небесною мудрістю, почерком Божим
Навік заримовані кров і любов.

Коли між камінням голгофського схилу
Червоним бурштином губилася Кров,
Вона в епіцентрі страшного горнила
У щастя моє вримувала Любов.

В основу Всесвіту поклав був Слово Бог.
В колиці Слова зорі виростали.
З уламків хаосу в тумані праепох
Склалися гармонії фрактали.

І прокидалася матерія від сну,
Галактики за рангом шикувались.
Комети у сузір'ях першу борозну
По цілині космічній прокладали.

І Слово Бог сказав — і зацвіла земля,
Від Слова небеса заголубіли.
І перший вітерець, прилинувши здаля,
Орлам перевіряв на міцність крила.

Людина з пороку від Слова ожила
І Божий Дух в земні вселився груди.
І потекла ріка з живого джерела —
Ріка життя і втіленого чуда.

І день позолотив Адамів світлий лик,
І перше Слово під склепінням раю
Почув від Батька перший чоловік:
«Благословляю!»

*Замовити нову збірку
Юрія Вавринюка «Мовчазні діалоги»
можна за телефоном 095 505 4432,
або за e-mail: poet.vav@gmail.com*

У Києві презентували збірку оповідань «Гіркі сливи» та привітали переможців конкурсу ім. Джона Буньяна

Літературний конкурс ім. Джона Буньяна започаткував відділ освіти УЦХВЄ у 2016 році з метою знайти та підтримувати нових талановитих авторів, які на високому рівні здатні донести до читача ідею спасіння й християнської моралі.

2 вересня 2017 року на базі соціального центру київської церкви «Філадельфія» віншували цьогорічних переможців конкурсу, оповідання яких було видано окремою збіркою «Гіркі сливи». Під час презентації книги кожен із присутніх фіналістів мав нагоду коротко розповісти про себе та про те, де почерпнуто ідею його твору. А основний переможець, яким став харківський письменник Олексій Декань, крім того, прочитав фрагмент зі свого оповідання, назва якого й стала назвою усього збірника. Організатори вручили йому Почесний приз Літературного конкурсу ім. Джона Буньяна-2017 та грошову премію.

«Культура читання книги, на жаль, сьогодні занепадає, адже триває потужна інтервенція віртуального світу, візуалізації. Попри це нам треба виховувати любов до читання, — сказав завідувач відділу освіти УЦХВЄ Віктор Вознюк. — Літературне слово — чудовий інструмент, щоб прославити Бога». Він також зауважив, що відділ освіти прагне розвивати різні напрямки служіння (творчі та мистецькі), адже Христос має бути прославлений у різних аспектах.

Богдан Галюк, автор ідеї щодо організації конкурсу, секретар відділу освіти братерства, під час пре-

зентації зауважив, що література покликана підтримати руки Церкви в духовній боротьбі. А член журі конкурсу, головний редактор журналу «Благовісник» Юрій Вавринюк зізнався, що на початку конкурсних перегонів був дещо розчарований. Адже рівень оповідань (а їх представили на суд журі близько сорока авторів) не відповідав очікуваному. Утім, чим ближче до фіналу, тим картина ставала приємнішою. (Справді, збірка оповідань «Гіркі сливи» читається на одному подиху та залишає в серці багато чудових образів).

Після презентації розпочала роботу Літературна школа. Юрій Вавринюк говорив на тему: «Гріх недбальства, або «Грішний» погляд на «духовну» літературу». Він звернув увагу присутніх — а в залі були як письменники, журналісти, так і поціновувачі їхньої творчості — на етичні проблеми, з якими доводиться стикатися літературним редакторам: плагіат, графоманство, нездат-

ність сприймати критику та інші неприємні моменти роботи з незрілими авторами.

Чудовий семінар за назвою «За ким дзвенить клавіатура» провела член журі конкурсу, уже відома не лише в християнських колах письменниця, авторка 12 книг, у тому числі «Теплих історій до кави», Надійка Гербіш. Вона пояснила значення терміну «покликання письменника», відверто розповіла про роботу письменника в Україні та порадила авторам-початківцям, як правильно сприймати критику. «Літературні конкурси дають стимул молодим авторам не стільки писати, скільки зібрати написане й дозволити комусь зазирнути туди. І дуже хочеться, щоб цей конкурс допоміг не лише відкрити нові імена, але й знайти справжні скарби в потаємних запилюжених шухлядах», — сказала Надійка Гербіш.

Переможець конкурсу 2017 року, письменник-фантаст, редактор міжавторської збірки «Притчі XXI століття» Олексій Декань назвав свій семінар риторичним запитанням «Чи можуть християни писати фантастику?» (у цьому стилі писали Клайв Льюїс, Джон Толкін, Джон Буньян). Окрім, власне, християнської фантастики, він говорив про помилки, яких часто припускаються молоді автори. Про те, з чого почати нову книгу та хто має бути взірцем актуального літературного тексту.

Завершилася IV Міжнародна місіонерська школа: сертифікати отримали студенти із семи країн

23 серпня 2017 року відбулося урочисте закриття IV Міжнародної місіонерської школи, яка традиційно проходить на базі Київського біблійного інституту за сприяння місії «Світло для народів» (Швеція).

Цього року в Школі навчалися двадцять студентів із семи країн: Грузії, Росії, Білорусі, Молдови,

казав слово настанови та побажав випускникам принести багато плоду для Царства Божого.

Місіонер Асамблей Божих США в Україні Джеральд Долар поділився своїм свідченням: «31 рік тому я був, як і ви, випускником місіонерського вузу. Їдучи вперше на місію, я й не думав про щось турбуватися,

Киргизстану, Вірменії і, звичайно ж, України.

Відкриваючи урочистість, координатор ММШ Антон Кукса, звернувся до випускників зі словами: «Ми оснащуємо вас знаннями, але покликання дає Бог. Щоб отримати покликання на місіонерство, потрібно почути Слово від Бога. І треба утримати його до кінця, що б там не було в житті — страх, невір'я чи скрутні обставини».

Ректор КБІ Сергій Манелюк зауважив: «Світ сьогодні в гріхах, і це той світ, у який посилає вас Господь». Щоб бути ефективними в служінні за таких умов, ректор дав кілька порад: цінувати дружбу, бути сміливими людьми, бути зрозумілими (говорити так, щоб люди могли сприймати), зростати духовно.

Привітавши випускників Школи, декан КБІ Алла Нечипорук запросила на навчання до інституту. А секретар об'єднання церков ХВЄ Київської області Владислав Скачко

але вже через три місяці опинився в південноафриканській тюрмі». Немало довелося побачити й пережити місіонеру й пізніше, коли служив у Ізраїлі, у Грузії, у Криму... Але це благословенна праця.

«Ми напередодні великих Жнив. Пам'ятайте, що Бог посилає вас не з вашою силою, а зі Своєю силою», — підкреслив Джеральд Долар.

Студенти ММШ щиро подякували всім викладачам та персоналу КБІ за працю. Після цього відбулося вручення сертифікатів про успішне закінчення Школи.

Завершальну проповідь сказав пастор київської церкви «Сілоам», викладач КБІ Сергій Вознюк. «Ісус торкається через Слово, роблячи нашу віру живою. Коли ти отримав Слово, то маєш із ним щось робити: роби хоч невеликі кроки до нього, а не біжи, як Йона, від нього. Добрий Бог насильно нікого не посилає на ниву, але Його серце болить за тих, хто гине», — наголосив проповідник.

Всеукраїнська конференція євангелістів УЦХВЄ відбулася в Генічеську

З 4 по 7 вересня 2017 року в місті Генічеськ відбулася Всеукраїнська конференція євангелістів Церкви ХВЄ.

Олександр Попчук, завідувач євангелізаційного відділу Церкви ХВЄ України, щороку на початку осені збирає в Генічеськ благовісників. Цього разу з'їхалися представники 14 областей України, понад 100 євангелістів. Дехто з братів приїхав із своїми дружинами, декотрі — із дітьми.

Конференція пройшла досить жваво: євангелісти ділилися набутим досвідом євангелізацій, свідчили про те, як Дух Святий діє в їхньому служінні. Окрім загальних богослужінь, було постійне індивідуальне спілкування.

Упродовж трьох днів на зібраннях служив співом гурт «Авен-Езер» з Рівного в першому складі. Приємно було чути й бачити братів уже поважного віку, які більше 20 років тому розпочинали працю в багатьох областях України.

Були гарячі молитви благословення й молитви за зцілення з покладанням рук служителів церкви й помазанням оливою (за потребою). Такі заходи мають значний позитивний ефект, як свідчили окремі учасники конференції.

Малинфест-2017: Штрихи до портрету й слово про оновлений розум

Біля центрального намету Малинфесту завждилюдно. Тут розміщена фотозона, намети й стенди богословських навчальних закладів та місій, щільненько запарковані авто... Царить звичайна малинфестівська атмосфера.

Важко сказати, скільки тисяч молодих людей із року в рік приїждять до цього лісового табору на Житомирщині, щоб надихнутися його атмосферою... Простий побут наметових містечок, запах диму табірної багаття, черги до «польової кухні», веселий сміх та пісні під гітару... Усе це складає незабутні спогади про фестиваль.

Та основне, заради чого юнаки й дівчата з України, Білорусі та багатьох інших країн їдуть сюди — це, звичайно ж, слово від Бога. Щодня по два богослужіння (ранкове й вечірнє), близько десятка секцій на різноманітні теми, безперервне служіння в молитовному наметі й ще багато чого допомагає молоді ближче пізнати Творця, покаятися, звірити духовні орієнтири, отримати зцілення.

Цього року з'їзд проходив із **5 по 13 липня** — на один день довше, ніж звичайно. Організатори вирішили зробити такий подарунок учас-

никам із нагоди ювілею, адже цьогогоріч святкували вже 20-й молодіжний форум. Тема нинішнього форуму: «Перемініться обноваю вашого розуму».

Пропонуємо деякі висловлювання спікерів нинішнього Малинфесту.

Михайло Паночко, старший єпископ УЦХВЄ: «Перше, що змінює людей, обновлює розум — зустріч з Христом. Друге — слухання Слова Божого. Сама людина не може себе змінити, зробити кращою, однак є засоби, дані нам Богом».

«Господь хоче оновити нашу країну. Я вірю, що Бог зробить велике чудо. Але не поспішаймо змінювати когось, почнімо з себе. Я вірю, що Україну можуть змінити люди, які самі змінилися через силу Духа Святого. Іншого не дано!»

Лі Янг Гу, надзвичайний та повноважний посол Південної Кореї в Україні: «Корейське економічне чудо — це не наша заслуга, це Боже благословення. І ми очікуємо ще більших чудес. Вірю, що Бог так само благословить Україну».

«У вас чудові християни. Я побажав, що вони щирі... Цей захід показав мені, що Україна буде міцною

державою. Тому нехай учасники Малинфесту зміцнюються у вірі, набираються впевненості. Це є дуже важливим для розвитку країни».

Ярослав Лукасик, голова організації «Східно-Європейська Реформація»: «Люди, які поважають духовні закони, процвітають. Якщо ж вони не діють згідно з законами моралі, ці ж закони їх карають».

«Якщо ти маєш багато здібностей, і через них Бог піднімає тебе, але в тебе немає характеру, то даремною була твоя діяльність. Лише люди з характером можуть устояти перед спокусами... Майте принципи й любіть їх більше, ніж дивіденди, кар'єру й успіх».

Павло Федорук, єпископ, Крим: «Чи готові ми сьогодні жити таким життям, щоб воно викликало в інших ревність по Богу? Це не просто якийсь метод благовістя. Це стиль життя».

«Люди стомилися від підробок. Ми живемо в час, коли фальш можна легко приховати. Якщо ти справжній, якщо ти живеш тим, про що говориш, люди це відчують. Коли в тебе є проблеми, не роби вигляд, що в тебе все добре. Ніщо так

не відштовхує людей, як відсутність справжності».

«У наш час поняття «помазання» набуло трохи неправильного змісту... Помазання — це не щось особливе, що необхідне для помазаних служіння. Це те, що потрібно для кожного, щоб викликати ревність у інших людей».

Віталій Яцюк, старший пресвітер церков Тернопільської області: «Видимі перемоги не завжди є перемогами, а видимі поразки не завжди є поразками. Ісус здобув велику перемогу через, здавалося, велику поразку... Поразка тіла є духовною перемогою»

Віктор Вознюк, керівник відділу освіти УЦХВЄ: «Усе у світі постійно оновлюється. А чи ми оновлюємося? Ми є такими, якими є у своєму розумі. Бог оцінює нас за тим, як ми думаємо. Люди, які зовні не такі, як у своєму розумі, томляться від цього, постійно хочуть десь «відірватися».

«Стережіться «духовних космонавтів»; людина, яка ізолює себе, не зможе оновлюватися!»

«Ми маємо оцінювати оточення. Однак інколи, оцінюючи оточення, ми можемо потрапити в «зону суду» й осуджувати інших. Щоб уникнути цієї зони, для того, щоб оцінити оточення, я маю сам наблизитися до Божого стандарту, тоді в мене з'явиться милосердя».

«Місце відновлення нашого розуму — це не Малин. Місце відновлення нашого розуму — це пустеля. Багато людей у цій пустелі залишаються з рабським мисленням, тому, що не зробили необхідних кроків для відновлення».

Костянтин Тетерятников, координатор «Школи без стін» в Україні (Mission Eurasia): «Духовне пробудження в країні та економічне зростання неможливе без розуміння феномену протестантської трудової етики, яка стала запорукою прогресу в провідних країнах Західної Європи й Північної Америки. Протестантська трудова етика пов'язана

з сумлінною працею, старанністю в роботі й розумінням, що праця — це чеснота».

Віктор Боришкевич, єпископ церков Рівненської області: «Коли ми приймали водне хрещення, то мали свій кут зору на власне життя, у той же час брати-служителі мали інший. І коли ми виростаємо, наш кут зору міняється. Я ніколи не думав, що колись буду мати якийсь духовний сан... Але не треба забувати, що Господь на кожного з нас має свій кут зору».

Тарас Герасимчук, керівник молоді Дніпропетровської області: «Що мені потрібно для того, щоб моє робоче місце стало не просто місцем заробляння грошей, але й місцем поклоніння Господу? Важливо врахувати чотири пункти: застосовувати євангельське вчення на робочому місці; прийняти свою роботу як покликання від Бога; використовувати робочі контакти для проповіді Євангелії (але тільки за умови, якщо ти чесно, пунктуально працюєш); і, нарешті, необхідно жертвувати й служити своїм маєтком».

Юрій Веремій, єпископ церков Івано-Франківської області: «Якщо ми називаємо себе християнами, а Біблію не читаємо, то які ми християни?.. Нехай Бог допоможе нам зберегти себе, щоб ми ніколи не відійшли від служіння. Бог хоче

нас благословляти, а проповідь Слова хоче супроводжувати знаменами та ознаками. Коли будемо слідувати за Ісусом з відвагою та вірою, ми будемо переможцями».

Лео Франк, пастор і проповідник із Німеччини: «Випадковостей у житті не буває. На прикладі апостола Павла ми бачимо, що ще від початку роду починалося формування фундаменту для його служіння. Повір — Бог продумав усе наперед уже давно, щоб ти мав своє служіння».

«Якщо ми не принесемо всі наші досягнення до Христа, ми ризикуємо залишитися лише розумними людьми, але безплідними. У своєму покликанні треба іноді робити нестандартні кроки».

«Щоб твоє покликання не було спринтом, щоб ти не зійшов через 5 років із дистанції, Бог готує тебе й формує в тобі фундамент. Тоді ти будеш плодоносним у старості».

Сергій Циганков, старший пресвітер церков Харківської області: «Піддаватися спокусам — це не гріх. Гріхом може стати те, що буде далі відбуватися в наших думках. Гріх починається не з думок. Він починається з нашої уяви, коли приходить думка — і людина на ній заціклюється й фантазує».

«Як тільки людина погоджується поклонитися цьому світу, зайняти там своє місце, вона починає самотійно нести відповідальність за своє життя».

Сотий день народження Машівської церкви

Недільного дня **9 липня 2017 року** на подвір'ї дому молитви християн віри євангельської в селі Машів Волинської області було людно. Тут відзначали столітній ювілей церкви: разом молилися, раділи, згадували історію. Погодьтеся, не кожна євангельська церква в Україні може похвалитися таким солідним віком.

А розпочалася церква з проповіді мешканця цього села Давида Мінчука. Під час Першої світової він потрапив до німецького полону, де зустрівся з євангельськими християнами, увірував та охрестився. А повернувшись додому, став сам проповідувати односельчанам. Хтось прислухався, хтось насміхався зі «штунди», а місцевий священик навіть заборонив прихожанам спілкуватися з Давидом Мінчуком. Однак Слово Боже проторувало собі дорогу до сердець людей, і незабаром віруючі родини з'явилися не лише в Машеві, але й у навколишніх селах, у яких церкви п'ятидесятників діють і нині.

У період із 1926 по 1930 рік ці громади стали активно відвідувати брати Іван Зуб-Золотарьов (названий волинським апостолом), Григорій Федішин, Артур Бергольц та інші відомі служителі. Через їхню проповідь люди сприйняли науку про хрещення Духом Святим. Бог не тільки хрестив Духом, але й були прояви духовних дарувань, люди зі світу приходили, каюлися, наверталися.

У той час разом із пробудженням з'явилися й фальшиві вчення (Мурашки, Момутюка, «девствующих» і т.ін.). Однак істинна євангельська наука зберегла церк-

ву від потрясінь. Вона ж так само допомагала віруючим стояти в тяжкі роки радянських переслідувань та в пору фашистської окупації.

У 1993 році члени церкви нарешті розпочали будувати молитовний будинок, а в 1997-му святкували його відкриття. Тепер служіння пастора в Машеві виконує Петро Ткачук. Церква, що налічує більше ніж 90 членів, має чудовий хор, духовий оркестр, недільну школу.

Привітати ювілярів прийшли гості з навколишніх церков, представники місцевої влади, гості з Німеччини. Старший єпископ УЦХВЄ Михайло Паночко, проповідуючи на тему: «До волі Христос нас покликав», закликав віруючих стояти у свободі, яку одного разу в їхнє життя принесла проповідь Євангелії. Побажав громаді жити й служити ще не одну сотню років.

Свято подяки зібрало в центрі Києва сотні тисяч християн

До 500-річчя Реформації євангельські протестантські церкви організували на Хрещатику в центрі Києва масштабне святкування Дня подяки. Святкування відбулося в неділю, **17 вересня**, за ініціативи Ради Євангельських Протестантських Церков України.

Свято подяки розпочалося вранці, о 10-й годині, зі спільного богослужіння в супроводі естрадно-симфонічного оркестру та з участю віруючих різних церков протестантського напрямку. З молитвою та словами настанови зі Священного Писання до присутніх звернулися глави євангельських церков, зокрема Михайло Паночко, Валерій Антонюк, Станіслав Носов, Василь Райчинець.

З вітальним словом до учасників свята з київської сцени звернулися також секретар Ради національної безпеки й оборони України Олександр Турчинов, депутат Парламенту Великобританії Марк Прітчард, віцепрезидент Парламентської Асамблеї Ради Європи Валерію Гілецькі, президент Християнського Центру держав-

ного управління ім. Кеннеді при Конгресі США Джордж Роллер та інші поважні особи.

Упродовж дня сотні тисяч киян та гостей з різних регіонів взяли участь у різних заходах у рамках святкування Дня подяки. Від ЦУМу та до Майдану Незалежності розташувалися локації, де відбулися спортивні змагання, силові шоу, конкурси для дітей, розіграші з подарунками для всієї родини, розваги з героєм мультфільму «Суперкнига», вуличний кінотеатр, безкоштовне медичне обстеження для потребуючих та інші соціальні акції. Яскравим символом Свята подяки стала велика мапа України, яку створили волонтери з овочів та фруктів, що символізувала вдячність Богові за родючу землю та добрий врожай.

У цей час із головної сцени лунали виступи естрадно-симфонічного оркестру та відомих виконавців, серед яких учасники проекту «Голос країни».

Крім цього, увага була прикута й до малої сцени, розташованої ближче до Майдану Незалежності. Там відбувалися виступи музичних гуртів і молодіжних колективів із різних церков, а також різноманітні перформанси на біблійну тематику.

Цей день став фіналом Всеукраїнського двотижневого автопробігу, присвяченого 500-річчю Реформації, у якому взяли участь понад 1000 осіб. За два тижні вони проїхали більше 5000 кілометрів. Величезна колона машин із усіх 24 областей країни заїхала на Хрещатик, проголошуючи єдність України.

Спеціально на Свято подяки в Україну прилетів усесвітньо відомий спікер Нік Вуйчич — людина без рук і ніг

та без жодних обмежень, як він себе представив. Крім українців, його надихаючий і сповнений оптимізму виступ побачили та почули мільйони людей у 26 країнах світу завдяки прямій трансляції телеканалу «Надія». Переклад здійснювався 9-ма мовами, серед яких і мова жестів.

Виступ Ніка Вуйчича став центральною подією свята Дня подяки, який влаштувала протестантська спільнота України, та зібрав, за різними оцінками, від 100 до 150 тисяч людей. Як сказав сам Нік, цей виступ — рекордний, бо ніколи до того (а він об'їздив 67 країн світу) йому не доводилося виступати перед такою велелюдною аудиторією. Організатори також потурбувалися зарезервувати весь сектор біля сцени для осіб із вадами здоров'я, на візках.

Промова Ніка Вуйчича була пронизана щирою вірою в Бога та любов'ю до людей. Але, як сказав Нік, «це не про те, щоб ставати протестантами», а про інше — тут і заклик ніколи не здаватися, і прощати, навіть, коли не просять вибачення, і заклик до українців більше любити та робити добро своїм співгромадянам, і молитва за Україну — за мир, перемогу над ворогами та зцілення.

«Багато людей живуть у страху. Страху того, що люди про мене подумують. Страху того, що я ніколи не бу-

ду щасливий. Я хочу звернутися до вас, молоді! Вам не потрібно докладати зусиль, щоб бути крутими. Дівчата, вам не потрібно постійно намагатися бути ще більш красивішими. Кожен із вас прекрасний такий, який є», — звернувся Нік до українців.

Варто відзначити, що Нік Вуйчич надихає мільйони людей по всьому світові, адже, незважаючи на відсутність кінцівок, він навчився ходити, плавати, працювати на комп'ютері, кататися на серф-борді та навіть писати. Крім того, Вуйчич одружився та є батьком двох дітей, а наразі подружжя очікує народження ще двох дівчат-близнят.

Насичений день закінчився спільною молитвою Ніка Вуйчича з керівниками євангельських протестантських церков за всю Україну — за духовне спасіння кожної людини та вирішення їхніх нагальних потреб, за мудрість та відразу до корупції для представників влади, за добробут та мир на Українській землі.

Організатором Свята подяки виступила Рада Євангельських Протестантських Церков України, яка проголосила 2017 рік в Україні — Роком Реформації та у квітні 2016 року створила оргкомітет зі відзначення річниці Реформації.

Інститут релігійної свободи, Київ

Михайло Паночко, голова УЦХВЕ:

«Реформація стукала в двері України не одне століття. Вона вплинула на Григорія Сковороду. Михайло Грушевський писав: «Україна йшла під вітрилами Реформації». Але вітер стих і вітрила опустилися... Були різні сили, які противилися реформам. Але сьогодні — ще один шанс для України. І я думаю, що всі люди свідомі того, що нам потрібно змінюватися. А силою змін може стати тільки те, що змінило Європу, — Євангелія, Боже Слово. Інших чинників немає. Є чинники, які ведуть до воєн, переворотів, катастроф. Біблія веде до процвітання, Біблія веде до миру, Біблія веде до успіху! Благословення заховане в Божому Слові. Тому ми підтримуємо заходи R500 і віримо в потужні зміни, які вже почалися в Україні!»

Йосип Бондаренко, в'язень сумління:

«Я народився й виріс в Україні. Але 50 років тому радянська влада не дала мені жити на Батьківщині, я скитався по Грузії, Абхазії, Білорусі, Латвії, а потім переїхав у США. Я дуже-дуже скучаю, люблю вас і молюся за вас постійно. У житті я переніс багато утисків, і будьте впевнені, мені не чужі ваш біль і ваші переживання. Коли я навчався на 4-му курсі в Одеському інституті інженерів морського флоту, працівники КДБ викликали мене й сказали: «Вибирай: або диплом, або Бог!» Я обрав Бога, і мені не дали навчатися. У 26 років мене посадили в тюрму за християнську діяльність, яка вважалася злочином. А в 30 років мене судили за віру в Бога й захист прав і свобод людини. Я відчув на собі сирість підвальных камер, катування, знущання, не раз перебував на грані смерті. У мене забрали все, але не змогли вирвати з серця любові й віри в Бога!»

Я відсидів 9 років у тюрмах і таборах Одеси, Києва, Херсону, Дар'ївки, Вахрушевого, Вилково, Луганська. Я щасливий, що Україна отримала безцінний подарунок від Бога — свободу віросповідання. Думаю, що такої свободи немає в жодній країні світу».

Нік Вуйчич, мотиваційний тренер:

«Немає значення, як часто ми помиляємося, основне — учитися на помилках. Питання не в тому, скільки разів ми падаємо, питання в тому — скільки разів устаємо. Кожного разу, як я падав, я відчував себе слабшим. Та якщо ти знаєш, чому робиш те, що ти робиш, то знову піднімаєшся. Заради вищого бачення для вашої країни, вам потрібно пробувати й пробувати, вставати після кожної невдачі. Ніхто не ідеальний, жодна країна не ідеальна. Але життя таке, яким ми самі його собі робимо. Ви можемо жити в минулому й звинувачувати інших. Або побачити, до чого прийшла Україна тепер, і рухатися вперед. Іноді ми падаємо. Іноді — знаходимо причини, щоб лежати далі. Іноді встати здається неможливим. Як здається неможливим устати для людини без рук і ніг. Щодо реформації України, то одне — мати доступ до Біблії, інше — читати Біблію, а ще інше — жити згідно з Біблією! Але Бог із вами, і Він дасть вам силу! З Богом усе можливо! Я повертатимуся в Україну знову і знову, і знову. Тому що я хочу бачити більше надії й більше любові у ваших очах. Рухайтесь вперед, любіть один одного. І робіть це прямо зараз.

Фото: Церква християн віри євангельської, Інститут релігійної свободи, Асоціація «Еммануїл», Соцмережі

СЕМІНАРІЯ ПРАКТИЧНОГО БОГОСЛІВ'Я

**Оголошує набір
студентів
на навчання**

- **Бакалавр богослів'я та церковного служіння** (денна та заочна форми)
- **«Час для Ісуса»** (6 місяців, денна форма)
- **Дитячо-підліткове служіння** (2 роки, заочна форма)
- **Школа сімейного консультування** (1 рік, заочна форма)
- **Школа церковного адміністрування** (1 рік, заочна форма)
- **Молодіжна Біблійна школа «Простір»** (навчально-відпочинкова, 13-20 серпня, вік учасників – 16-18 років)
- **Підліткова Біблійна школа «Крок»** (навчально-відпочинкова, під час зимових канікул, вік учасників – 14-16 років)

Наша Семінарія (раніше Коростенський Біблійний коледж) заснована у травні 1991 року, стала першим біблійним навчальним закладом стаціонарного типу Української Церкви ХВС. Семінарія Практичного Богослів'я є повноправним членом Євро-азіатської Акредитаційної Асоціації, а навчання в Семінарії відповідає всім загально-прийнятим міжнародним стандартам вищої богословської освіти.

Чому саме Семінарія Практичного Богослів'я?

1. Чудова можливість для вивчення Біблії та духовного зростання.
2. Понад двадцятирічний досвід праці в християнській освіті в поєднанні з використанням нових технологій та методів викладання.
3. Кваліфіковані викладачі з України та з-за кордону.
4. Можливість застосовувати здобуті знання на практиці в церквах України.
5. Для студентів стаціонару – відстрочка від військової служби на період навчання.
6. Усі необхідні умови для навчання, триразове харчування й гуртожиток.
7. Можливість вивчення англійської мови через регулярні уроки та спілкування з її носіями.
8. Розвиток творчих та музичних здібностей студента.
9. Найдешевше стаціонарне навчання в Україні.
10. Фінансово-матеріальна допомога студентам.
11. Після закінчення 3-річного навчання студенти отримують диплом бакалавра та допомогу в працевлаштуванні.
12. Для тих, хто не має можливості навчатися 3 роки, діють програми: «Вчитель Біблії та духовно-соціальний працівник» (2 роки навчання, диплом) та «Духовно-соціальний працівник» (1 рік навчання, сертифікат).

Якщо Ви бажаєте навчатися в Семінарії, анкету-заяву можете замовити за вказаною адресою чи по телефону. Заповнену анкету можна надіслати поштою або подати особисто.

Адреса Семінарії:

вул. Сосновського, 65в, м. Коростень
Житомирська обл., Україна, 11509
Тел.: (096)7354065
(096)1046402; (050)0577184

e-mail: korostenbc@i.ua,

www.korosten-bc.org.ua